

75let

novi tednik

Tednik za Savinjsko regijo / št. 46/ Leto 75 / 12. november 2020 / Cena 2,90 EUR / www.nt-rc.si/novi-tednik

Praznične luči kot upanje na konec pandemije

Do prazničnega decembra ni več daleč, zato so delavci Elektrosignala Celje že začeli pripravljati praznično okrasitev v knežjem mestu. Skorajšnjega konca pandemiji, kljub obetavnim napovedim o tem, da je na poti rešilno cepivo, še ne vidimo, zato pa luči na koncu predora. Simbolično jih bodo naznanjale tudi božično-novoletne lučke, ki nam bodo lepšale turobne in tesnobne dni življenja ob številnih omejitvah in karanteni, ta morda tudi decembra še ne bo odpravljena. Prav tako pa letos zaradi razmer najbrž ne moremo pričakovati, da bo v središčih mest običajni praznični vrvež z množico ljudi, s koncerti ...

Foto: Andraž Purg – Grupa

INTERVJU

Sara Črepinšek, delovna terapevtka str. 26-27

GOSPODARSTVO

Z domačim znanjem nad bakterije in viruse str. 4-5

CELJE

Primož Posinek, predsednik MČ Dečkovo naselje str. 30

ZADETKI

»V Sloveniji na ravni delodajalcev ne spremljamo podatkov o višini plač zaposlenih glede na spol. Splošno prepričanje tako ostaja, da razlik v plačilu med ženskami in moškimi na delovnih mestih ni in da sprejemanje dodatnih ukrepov ni potrebno.«

Irena Štampfelj, strokovna sodelavka ZSSS

»Svojci morajo najprej poskrbeti za svoje dobro počutje, za svoje zdravje. Pomembno je, da si vzamejo čas samo zase, za svoje konjičke in svojo družbo.«

Sara Črepinšek, delovna terapevka, ki pri delu s starejšimi uporablja metodo montessori

»Kreslinov odgovor je prišel v nekaj minutah, kar je bilo res neverjetno. Pri takšnih izvajalcih si predstavljaš, da te kot dijaka ne bodo jemali resno, a Vlado je bil ves čas zelo dostopen.«

Vid Palčnik, scenarist in režiser videospota pesmi Tista zakartana ura

»Ves čas stremimo k razvoju, pri tem seveda skrbimo za čim boljšo optimizacijo proizvodnje ter povečevanje zmogljivosti.«

Tomaž Erjavec, eden od ustanoviteljev in direktorjev družbe UVC Solutions

»Do zimskega premora je cilj točkovno približanje vodilnim klubom. Pred spomladanskim nadaljevanjem pričakujemo nekaj okrepitev, potem pa se bo začel naš boj z željo, da ne prepustimo naslova državnega prvaka komu drugemu.«

Zoran Podkoritnik, direktor NK Celje

Zbolel tudi predstojnik Urgentnega centra Celje

»Občutek hlantanja za zrakom je grozljiv!«

Že od začetka prvega vala epidemije je kot predstojnik Urgentnega centra Celje eden ključnih vodilnih v celjski bolnišnici Celje. Nepogrešljiv je pri vsakodnevni organizaciji dela in v tako imenovanem »kriznem štabu« bolnišnice. Andrej Strahovnik, dr. med., specialist splošne kirurgije. Tokrat ljudem na srce besed ne polaga samo kot predstojnik ene najpomembnejših zdravstvenih ustanov v regiji, ampak tudi kot človek, ki je prebolel covid-19. In boleznini prebolel z lahkoto ali z blagimi simptomi.

SIMONA ŠOLINIČ

»Najprej sem pozitiven test sprejel kot nekakšno olajšanje, saj sem razmišljal, da prej kot se te bolezen »dotakne«, prej razviješ imunost. Vse do trenutka, ko ni bilo poslabšanja stanja, sem bil vesel, da bom to bolezen prebolel brez zapletov in se čim prej vrnil na delo. Nato je prišel trenutek, ko sta se začela hlantanja za zrakom in tekma za kisik. Vidiš, da naenkrat postaneš odvisen od drugih, ne glede na to, v kakšni telesni pripravljenosti si. Postaneš nemočen. Grozljiv občutek je, ko dobesedno hlataš za zrakom in ne moreš vdihniti v popolni meri, ko si odvisen od drugih in ne veš, ali bo sledilo izboljšanje stanja ali poslabšanje. Grozljiv je tudi občutek negotovosti,« pravi Strahovnik.

Virus ne izbira

»Zato z zaskrbljenostjo spremljam tudi tiste, ki še vedno ne upoštevajo vseh navodil, kajti s tem ogrožajo sebe, bližnje in vse okoli sebe. Še vedno smo daleč od stabilnih razmer in v bolnišnici so razmere resnično izredne. Ljudem sporočam, naj vsakdo poskrbi v največji možni meri za zaščito in naj upošteva navodila ter poskuša ostati zdrav. Virus ne izbira,« dodaja sogovornik.

Ob tem, ko je tudi kot bolnik začutil dogajanje v bolnišnici, je opazil izredno povezanost vseh zaposlenih. »Vsaka kriza poudarja osebnostne zna-

oskrbo, ko jo bodo potrebovali,« pojasnjuje Strahovnik.

»Tudi epidemija lažnih novic«

V prvem valu epidemije so v urgentnem centru zaznali, da so ljudje v nujnih primerih, kadar ni šlo za covid-19, celo prepozno iskali pomoč, predvsem zaradi možganskih in srčnih kapi. Razlog je bil tudi strah pred morebitno okužbo. Tokrat je drugače, pravi sogovornik, in ljudje zdaj pravočasno zaznajo, kdaj se zdravstveno stanje toliko poslabša, da morajo poiskati nujno pomoč.

Že spomladi so bile zelo jasne njegove besede, da je poleg

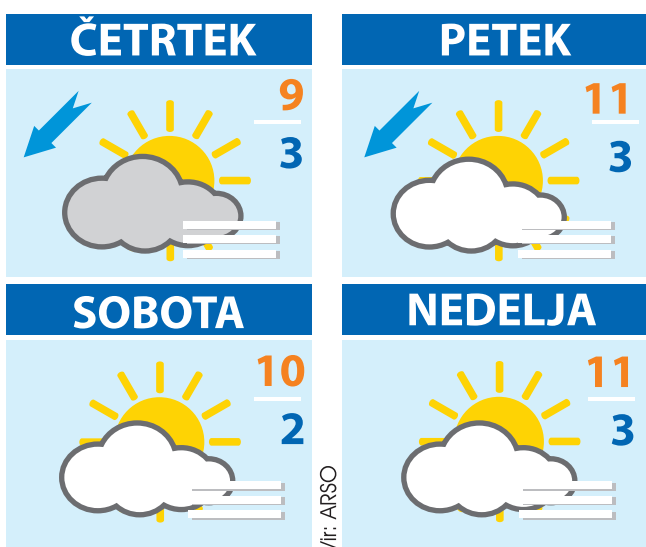
epidemije covid-19 prisotna tudi epidemija lažnih novic. Ne skriva, da takšne nejevere v trenutno stanje ne razume. »Razumem sicer, da vsaka kriza povzroča v ljudeh iskanje več resnice, zato pozivam ljudi, ki spremljajo medije, naj pretehtajo vsako novico, ki jo slišijo, naj počakajo na objektivni komentar. Vedno je treba stvari analizirati. Mi smo zavezani, da ne prikrivamo nobenih slabih praks, zato je pomembno, da stroka pove objektivno, številke in znanost so tiste, ki bodo dale odgovor, kako iz te globalne krize, ki se je zgodila v zdravstvenem sistemu,« še zaključuje.

Foto: arhiv NT (SBC)

»Vsekakor sem optimističen. Osebnost mi je ta izkušnja s covidom-19 pokazala, da skupaj zmoremo. Verjamem, da bomo naslednjo pomlad opravljali analize in živeli s tem virusom. Glede zaposlenih v bolnišnici lahko rečem, da se ne ločimo več po oddelkih ali strokah. Skrb za prebivalce je na prvem mestu. Vem in verjamem, da bomo vedno v največji krizi poskrbeli za oskrbo vseh v naši regiji.« Foto: arhiv NT (SBC)

»Želim izraziti izredno spoštovanje in zahvalo vsem zdravstvenim delavcem ter ostalim zaposlenim v bolnišnici, ki omogočajo, da vsi prebivalci naše regije dobijo zdravstveno oskrbo, ko jo potrebujejo. Gre za nadčloveške napore in sleherni zaposleni daje od sebe vse, kljub temu da zaposleni tudi sami zbolevali. To sem tudi kot bolnik občutil v preteklih dneh.«

V celjski bolnišnici je po zadnjih podatkih z novim koronavirusom okuženih 174 zdravstvenih delavcev, od tega je 38 zdravnikov, 68 diplomiranih medicinskih sester in prav toliko zdravstvenih tehnikov. Minuli konec tedna so na oddelku za ortopedijo in športne poškodbe odprli že četrto covidno enoto z navadnimi bolnišničnimi posteljami.

Na pomoč zaposlenim v Splošni bolnišnici Celje so v preteklih dneh prišli tudi zaposleni iz zdravstvenih domov Šmarje pri Jelšah, Laško, Celje, pomagajo tudi zaposleni iz Srednje zdravstveni šoli Celje. Na usposabljanje za delo v bolnišnici je prišlo 15 prostovoljcev, bolničarjev Rdečega križa Slovenije, ki bodo v prihodnjih dneh pomagali pri oskrbi oddelkov s covidnimi bolniki.

V Domu sv. Jožefa v Celju so se ponovno pojavile nove okužbe s koronavirusom tako pri stanovalcih kot pri zaposlenih. V celjskem domu je tako okuženih 44 stanovalcev in 18 zaposlenih. Na Grmovju je okuženih 13 stanovalcev in osem zaposlenih. Šest okuženih stanovalcev iz Doma sv. Jožefa se zdravi v bolnišnici, ena stanovalka je za določen čas odšla domov, pet okuženih stanovalcev je zaradi pridruženih bolezni umrlo. V Domu sv. Jožefa iščejo medicinske sestre ali bolničarje negovalce, da bi jim prišli na pomoč.

Občina Rogaška Slatina na svojih spletnih straneh sproti dopolnjuje seznam ponudnikov lokalnih prehranskih izdelkov in prehranskih izdelkov iz samopostrežnih trgovin. Mestna tržnica tam obratuje nemoteno. Objavljena je tudi številka za pomoč pri organizaciji dobave zdravil iz lekarn ali najnujnejših prehranskih izdelkov najbolj ranljivim skupinam. Tudi avtobusni prevoz za starejše občane ob sredah do preklica ostaja nespremenjen. V ZD Šmarje pri Jelšah je možno dobiti psihosocialno pomoč v primeru duševne stiske zaradi trenutnih razmer.

V Domu Nine Pokorn na Grmovju pri Žalcu, kjer prebivajo osebe s težavami v duševnem zdravju, so iz stavbe, kjer imajo vzpostavljeno rdečo cono, preselili 24 zdravih stanovalcev v Hotel Žalec. Trenutno kaže, da so uspeli zajeziiti širjenje virusa.

Situacija se umirja v Trubarjevem domu upokoјencev Loka pri Zidanem Mostu, kjer je bilo eno večjih žarišč v začetku oktobra. Analiza brisov pretekli teden je pokazala, da ni nobene nove okužbe ne med stanovalci ne med zaposlenimi. Pomanjkanje osebja se je prav tako zmanjšalo, saj je iz delovnega procesa zdaj izločenih le še 15 zaposlenih, ki jih še delno nadomeščajo s pomočjo zaposlenih iz drugih ustanov, študentov, prostovoljcev in novih sodelavcev.

Knjižnice prilagajajo svoje delo. Knjižnica Šmarje pri Jelšah bo svoje vsebine in predavanja ponudila na spletu. V teh dneh je in še bo pripravila spletno predavanje s področja kuharskih delavnic in predavanje dr. Karla Gržana o sožitju z naravo. Po spletu bodo predavatelji govorili tudi o veselju, pripravljali bodo študijske krožke in delavnice joge. Vse to bo dostopno na Youtubovem kanalu knjižnice.

Epidemija je vplivala tudi na delo Medobčinskega društva delovnih invalidov Celje, kjer so druženja in srečanja razumljivo omejili, s člani komunicirajo po telefonu ali elektronski pošti. Pisarna društva deluje v okrnjeni obliki, saj je sprotno delo obsežno. Predstavniki društva članom vseeno pomagajo v izrednih primerih in socialnih stiskah.

Stojijo od leve proti desni: Ana Polegek, Kaja Gričar, Maruša Kajza, Kristjan Veber in Ajda Kostevc, prostovoljci in pobudnik projekta. Spodaj: Katja Kolenc, koordinatorka projekta.

Začetek dobrodelnega projekta Misija človek

CELJE – V Celjskem mladinskem centru (MCC) so v tem tednu začeli zbirati potrebščine v okviru dobrodelnega projekta Misija človek. Pri njem MCC sodeluje z Gimnazijo Celje – Center in več kot stotimi prostovoljci. Projekt je letos prvič podprla tudi Evropska unija iz Evropske solidarnostne enote.

»Od decembra do julija 2021 se bo zvrstilo 20 dobrodelnih in solidarnih akcij, s čimer bomo poskušali prostovoljci, ki smo vključeni v projekt, pomagati po najboljših močeh. Skušali bomo širiti človeško toplino, ki jo današnji svet še posebej potrebuje,« so sporočili iz MCC.

Dobrodelni del projekta vključuje sedem večjih akcij, pri katerih zbirajo hrano za ljudi in živali, vse za nego, ustvarjanje, šolo ... Darovane potrebščine bodo namenjen Varni hiši Palčica, ki skrbi za otroke, žrtve fizičnega in psihičnega nasilja, Mali hiši na Pilštajnu, ki pomaga socialno ogroženim družinam, zavetišču za brezdomce in materinskemu domu v Ce-

lje, društvu za zaščito konj, ki pomaga živalim, ki so jih ljudje zapustili oz. trpinčili.

»Letos prvič zbiramo potrebščine tudi za Center za socialno delo Ljubljana in za njegov program za mlade – Cona, v katerega so vključeni otroci in mladostniki, ki se

za dobrodelna dejanja. Ta del projekta med drugim vključuje delitev voščilnic, paketov hrane in dobrin za socialno šibkejšje starostnike, obdaritev delavcev v nočni izmeni, delavnice za osnovnošolce na temo medvrstniškega nasilja in druge projekte.

Glavna zbirna mesta so na Gimnaziji Celje – Center, v Celjskem mladinskem centru in prodajalni slaščic Polonine sladke skrivnosti, kjer bodo posamezniki lahko varno darovali potrebščine do 18. decembra.

soočajo z različnimi psihosocialnimi stiskami in težavami. Akcija zbiranja bo prvič tudi za društvo Junaki 3. nadstropja, ki vključuje otroke, ki se zdravijo oziroma so se zdravili na hemato-onkološkem oddelku Pediatrične klinike v Ljubljani,« so še povedali v MCC.

Solidarnostni del projekta je sestavljen iz 13 akcij, v katerih prostovoljci delijo človeško toplino in svoj čas

»V projekt je tudi letos vključenih veliko vrtcev, šol in podjetij, kar nas veseli, saj je to dokaz, da delamo dobro, in je potrditev za celotno ekipo, ki se trudi vse mesece. V projektu največji pečat pustijo prostovoljci, ki zavzeto pomagajo. Veseli nas, da jih je vsako leto več in da ne držijo besede, da so mladi zelo pasivni,« so sklenili v MCC.

RG
Foto: MCC

Podjetje UVC Solutions osvaja Evropo z robotom za razkuževanje bolnišničnih površin

Z domačim znanjem nad bakterije in viruse

Po podatkih Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni naj bi bilo v evropskih bolnišnicah letno 4,5 milijona bolnišničnih okužb. Novejših podatkov za Slovenijo ni, a naj bi bilo vsako leto prijavljenih vsaj 18 tisoč tovrstnih okužb. In ravno pogostost bolnišničnih okužb je bila podlaga za napravo za razkuževanje bolnišničnih površin SteriPro, ki so jo razvili v mladem celjsko-ljubljanskem podjetju UVC Solutions. Prve naprave so začeli prodajati pred dvema letoma v Sloveniji, danes so prisotni že v 24 evropskih državah. K razmahu prodaje je letos prispevalo tudi širjenje koronavirusa, saj SteriPro učinkovito uniči vse mikrobe, vključno s COVID-19.

JANJA INTIHAR

»Bolnišnične okužbe pomenijo milijonske izgube v zdravstvu in pred štirimi leti sva s sodelavcem Juretom Pučkom ugotovila, da bi naprava za razkuževanje prostorov v bolnišnicah lahko pomenila veliko priložnost na trgu. Našla sva UV-C-tehnologijo, ki je trenutno edina učinkovita in hitra metoda za uničevanje vseh vseh mikrobov oziroma mikroorganizmov, ki so v prostoru. Razkužila so namreč vedno manj učinkovita, ker se bakterije prilagajajo nanje,

a tudi uspeh čiščenja je samo polovičen,« pojasnjuje **Tomaž Erjavec**, eden od ustanoviteljev in direktorjev družbe UVC Solutions. Naprave, ki za razkuževanje uporabljajo UV-C-tehnologijo, že dlje

»Kupci so zelo zadovoljni z našimi napravami SteriPro, mi pa v njih vidimo še veliko možnosti za izboljšave. Zato jih nenehno razvijamo, nenehno izboljšujemo tudi svoje znanje in se izobražujemo na vseh področjih, ki so povezana z našim delom. Zavedamo se, da je najboljša investicija tista, ki jo vložiš v znanje.«

Jedro podjetja UVC Solutions sestavlja pet partnerjev (z leve): Jure Lilija, Jure Pučko, Tomaž Erjavec, Matej Rajk in Marko Pučko. (Foto: UVC Solutions)

časa uporabljajo v ZDA, a sta s partnerjem ugotovila, da bi bil prenos te tehnologije v Evropo predrag. Zato sta se odločila, da bosta naprave začela izdelovati sama. Leta 2016 sta ustanovila podjetje, izdelala prvi pro-

totip ter začela sestavljati ekipo. Pridružili so se jima štirje partnerji, strokovnjaki za različna področja, od konstruiranja aparatov do razvoja poslovanja na mednarodnem trgu. Jedro oziroma osnovno ekipo tako sestavlja šest ljudi,

Šmarski proizvajalec gozdarskih vitlov med najboljšimi

Iz šmarskega podjetja Pišek-Vitli Krpan, ki se sicer zelo redko pojavlja v javnosti, so sporočili, da jim je bonitetna hiša Bisnode podelila certifikat Platinasta bonitetna odličnost. Certifikat pomeni, da je podjetje najbolj zanesljivo in verodostojno za sodelovanje s kupci, z dobavitelji in drugimi partnerji. Ima ga le malo slovenskih družb, prislужijo si ga tiste, ki imajo tri leta zapored najvišjo bonitetno oceno odličnosti. Podjetje Pišek-Vitli Krpan je vodilni proizvajalec gozdar-

skih vitlov na svetu. Zaposluje 230 ljudi, lani je ustvarilo malo več kot 29 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje in 2,5 milijona evrov čistega dobička. Kljub težavam, ki jih je prinesla pandemija koronavirusa, dobro posluje tudi letos in je v prvi polovici leta doseglo zelo dobre rezultate. Izdelki Krpan so plod lastnega razvoja, saj podjetje veliko vlaga v razvoj in inovacije ter nenehno išče učinkovite in tehnično dovršene rešitve na področju gozdarske mehanizacije.

Priznanje je potrditev, da so poslovno na pravi poti, pravijo v podjetju, obenem jih zavezuje, da še naprej ostajajo dober delodajalec in zaupanja vreden partner vsem kupcem v Evropi in po svetu. »Naši izdelki so sino-

»Vedno smo odprti za nove ideje in zaposlenim omogočamo, da te ideje tudi izrazijo,« je ob prejemu certifikata Platinasta bonitetna odličnost poudaril Franc Pišek, ustanovitelj in direktor podjetja Pišek-Vitli Krpan.

nim za kakovost. V dejavnosti kmetijske mehanizacije smo eden redkih, če ne celo edini proizvajalec, ki za vse svoje izdelke in posamezne sklope nudi 3-letno garancijo. Še vedno trdim, da je za uspeh podjetja odgovoren in hkrati tudi zaslužen vsak delavec,« je ob prejemu priznanja povedal direktor in ustanovitelj podjetja **Franc Pišek**.

Certifikat, kakršnega je dobila družba Pišek-Vitli Krpan, je najvišje priznanje poslovne odličnosti, ki ga poslovnoanalitična hiša Bisnode podeljuje v dvanajstih evropskih državah in je v svetu uveljavljen način za potrjevanje dosežkov podjetij. JI

Novo ime v upravi Cinkarne Celje

Svet delavcev Cinkarne Celje je kot svojega novega predstavnika v upravi družbe predlagal Filipa Koželnika. Nadzorni svet je na nedavni izredni seji takšen predlog potrdil. Koželnik je na mestu delavskega direktorja nasledil Marka Cvetka, ki se mu je 5-letni mandat iztekel konec oktobra.

Filip Koželnik dela kot samostojni planer analitik v računovodski službi Cinkarne Celje. V podjetju se je zaposlil takoj po podiplomskem študiju na ekonomski fakulteti. Pravi, da bo kot delavski di-

rektor še naprej krepil sodelovanje vseh v tovarni, v upravi bo zastopal in predstavljal kadrovske in socialne interese delavcev ter v vodenje zaposlenih vključeval sodobne metode dela.

Uprava cinkarne ostaja še naprej 3-članska. Poleg Koželnika sta v njej še Aleš Skok, ki jo vodi, ter Nikolaja Podgoršek Selič. Do konca junija je imela uprava štiri člane. S Tomažem Benčino je potem iz uprave in tudi iz podjetja odšel še Jurij Vengust, odgovoren za finance. JI

V RAVNOVESJU

Iz najboljšega mleka slovenskih kmetij

ZELENE DOLINE

Prvi slovenski proizvajalec s certifikatom
»Pridelano/proizvedeno Brez GSO«.

število zaposlenih v podjetju se je povečalo na dvajset.

Trenutno najboljša na trgu

Način delovanja naprave za razkuževanje prostorov SteriPro je enostaven, pravi Tomaž Erjavec. »Uporabili smo torej tehnologijo UV-C, ki je znana že petdeset let, novo je to, da je naša naprava po senzoriki in pameti najboljša na trgu. V bolnišnicah, ki jih uporabljajo, lahko s pomočjo tablic, s katerimi upravljajo celoten postopek dezinfekcije, ves čas tudi spremljajo, kaj se v prostoru, ki ga razkužujejo, dogaja, poročila o tem imajo takoj na voljo uprava in oddelki, ki se ukvarjajo z bolnišničnimi okužbami.« Pri razvoju SteriPro so si v UVC Solutions pomagali z nasveti strokovnjakov za obvladovanje bolnišničnih okužb.

Ko SteriPro deluje, v prostoru ne sme biti nikogar, saj je sevanje nevarno. Zato ima senzorje gibanja, ki ga ustavijo, ko zaznajo premikanje. Naprava je tudi mobilna in jo je mogoče predstavljati iz enega prostora v drugega. Z njo je mogoče razkužiti vse prostore v bolnišnici, od sob in hodnikov do ambulant, uporablja se lahko tudi v reševalnih vozilih. Ob tem Erjavec poudarja, da razkuževanje prostorov s SteriPro ni namenjeno le bolnišnicam, ampak lahko napravo uspešno uporabljajo tudi v zdravstvenih domovih in domovih za starejše, torej povsod tam, kjer se srečujejo ali bivajo najbolj ranljive skupine ljudi.

»Naše naprave niso za vsakdanjo rabo, ampak zgolj za profesionalno. Zato so narejene tako, da zagotavljajo kar največjo varnost. Pridobili smo vse potrebne certifikate in nenehno stremimo k čim višji kakovosti in odličnosti,« poudarja Tomaž Erjavec in navaja, da so njihovo napravo že poskušali kopirati na nekaj azijskih trgih, a so pri tem pozabili na varnost. »Naredili so napravo, ki se s prižganimi lučmi vozi po nakupovalnem središču, ljudje pa zaradi sevanja UV-C žarkov dobivajo opekline in poškodbe oči.«

Celjska bolnišnica med vodilnimi v Evropi

Podjetje UVC Solutions je prvo napravo za razkuževanje prodalo leta 2018. Do takrat je prototip, izdelan dve leti prej, doživel več sprememb in izboljšav. Zdaj prodaja že četrto generacijo, prihodnje leto bo prišla na trg še peta. »Ves čas stremimo k razvoju, pri tem seveda skrbimo za čim boljšo optimizacijo proizvodnje ter povečevanje zmogljivosti,« pravi Tomaž Erjavec. Prva bolnišnica, ki je kupila napravo, je bila izolska, sledile so ji tudi druge, tako da trenutno SteriPro uporablja že polovica slovenskih bolnišnic. Celjska bolnišnica se uvršča v sam vrh evropskih bolnišnic. »Res moram pohvaliti Celjane, saj so po uporabi UV-C tehnologije med najbolj naprednimi v Evropi pri zaščiti svojih pacientov in v času Covid-19 tudi zdravstvenih delavcev,« poudarja Erjavec.

Sedež družbe UVC Solutions je v Celju, kjer je tudi

večji del proizvodnje. »V Celju sestavljamo naprave in jih testiramo, v Ljubljani, kjer imamo tudi pisarne, izdelujemo možgane naprave, to je elektroniko,« pojasnjuje Tomaž Erjavec. Sicer podjetje sodeluje s približno štiridesetimi slovenskimi dobavitelji. »Pri nas je podobno kot v avtomobilskih tovarnah, ki imajo podizvajalce po vsem svetu, same pa avtomobile le sestavljajo. Razlika je v tem, da je naš izdelek v celoti razvit in narejen v Sloveniji. Na to smo ponosni in s tem se radi pohvalimo. Za naš razvoj je zelo pomembno, da smo lokalno usmerjeni, da delamo kakovostne izdelke, prodaja pa je mednarodna.«

Tomaž Erjavec: »UV-C-tehnologija bo v naslednjih letih zagotovo postala standard za razkuževanje bolnišničnih in drugih prostorov.«
(Foto: Andraž Purg – GrupA)

Prodaja v tujini s pomočjo distributerjev

Potem ko so svoje naprave za razkuževanje začeli uspešno prodajati v Sloveniji, so se v podjetju odločili, da se bodo preizkusili še v tujini. Odskočna deska sta bila največja mednarodna sejma medicinske opreme – novembra lani Medica v Düsseldorfu in januarja letos Arab Health v Dubaju. Po teh dveh sejmih se jim je »odprlo,« pravi Erjavec. Trenutno naprave SteriPro uporabljajo že v 24 državah, večinoma po Evropi, prejšnji mesec so prvo napravo prodali tudi v Arabske Emirate. V tujini delajo s pomočjo distributerjev, saj je, kot pravi Erjavec, njihov osnovni cilj narediti dober izdelek, s prodajo pa naj se ukvarjajo tisti, ki ta posel dobro obvladajo.

Prvih šest tujih trgov so predstavljale Hrvaška, Finska, Slovaška, Grčija, Irska in Portugalska. Danes so tudi v Veliki Britaniji, na Švedskem in Poljskem ... Pripravljajo se tudi na prodajo v nekaterih drugih večjih državah, kot so Nemčija, Francija in Italija. »Treba je delati majhne korake, za velike trge moraš namreč imeti večjo proizvodnjo. Naj navedem samo podatke, da smo januarja letos na mesec naredili eno napravo, zdaj jih naredimo že 25,« pojasnjuje Tomaž Erjavec. Na vprašanje, ali sta širjenje koronavirusa in bolezen covid-19 vplivala na takšen razmah proizvodnje in prodaje, odgovarja, da sta zagotovo prispevala k prepoznavnosti podjetja in pri kupcih pospešila odločitve o nakupu. »Korona je vsekakor pomagala pri prodaji, čeprav o tem neradi govorimo, ker veliko ljudi po svetu trpi in ne bi radi, da bi kdo mislil, kako služimo na ta

račun. V teh mesecih naprav nismo podražili niti za cent.«

Letos desetkrat višji prihodki

Naprava SteriPro v Sloveniji stane približno 50 tisoč evrov, za kupce v tujini je za 30 odstotkov dražja. »Doma jo prodajamo ceneje kot v tujini, ker se čutimo odgovorni do okolja, v katerem živimo in delamo,« pravi Erjavec in poudarja, da je nakup njihove naprave vsekakor dobra naložba. Po izračunu, ki so ga naredili v UKC Ljubljana, namreč vsaka bolnišnična okužba povzroči 10 do 13 tisoč evrov izgube.

So na primer v celjski bolnišnici že izračunali, koliko denarja so prihranili z nakupom dveh naprav? »Tega podatka nimam, vendar nam je znana slovaška bolnišnica za srčne bolezni sporočila, da tam, odkar so uvedli naš sistem razkuževanja, nihče od zaposlenih ni več okužen. Tudi v izolski zasebni bolnišnici Medicor nimajo okužb. Enako velja za enega od ljubljanskih domov za starejše, ki uporablja našo napravo,« odgovarja Erjavec.

V podjetju UVC Solutions so do zdaj naredili in prodali že 150 naprav za razkuževanje bolnišničnih površin. Dela je toliko, da so morali zaposliti novega vodjo proizvodnje, strokovnjaka, ki je prej delal v enem večjih podjetij. Letos bo UVC Solutions svoje prihodke od prodaje, ki so lani znašali malo več kot 300 tisoč evrov, povečal za desetkrat, podobno rast pričakuje tudi za prihodnje leto.

SteriPro tudi v celjskem podjetju Eurotas hoteli

Letos so v UVC Solutions osredotočeni predvsem na evropski trg in na države, kjer jih do zdaj še ni bilo, nato se bodo širili še drugam. »Eno je prodreti z izdelkom v določeno državo, drugo je v njej dobro delati. Naš cilj ni delanje kljukic na seznamu držav, ampak se uveljaviti kot odličen in zanesljiv proizvajalec. Zato je pri našem izdelku zelo pomembna storitev, ki pride zraven. Tu mislim na podporo kupcem od izobraževanja do servisa naprav,« poudarja Tomaž Erjavec.

O tem, da bi se s svojim SteriPro podali tudi na ameriški trg, v UVC Solutions še ne razmišljajo. »To je za nas prevelika država. Če želiš uspeti na njenem trgu, moraš tam postaviti tovarno. Je pa zanimivo, da je pred časom našo napravo kupila ameriška ambasada v Sloveniji in jo donirala ljubljanskemu kliničnemu centru,« pravi Erjavec.

Podjetij, ki izdelujejo podobne naprave za razkuževanje, je po svetu kar nekaj, vendar je SteriPro, pojasnjuje Tomaž Erjavec, po izboru zdravnikov in bolnišnic trenutno številka ena. »Seveda je na trgu kar nekaj konkurence, ki s svojimi napravami cilja predvsem na nakupovalna središča, hotele in druge javne ustanove. Sicer se pa tudi mi lahko pohvalimo, da sodelujemo s celjsko družbo Eurotas, ki ima hotele v Celju in na Obali ter je med prvimi Evropi zaznala, da lahko z uporabo UV-C-tehnologije svojim gostom ponudi višjo kakovost bivanja.«

V Štorah kmalu na cesti 44 delavcev

Center ISI v stečaju, na robu tudi Adut

Stečajni upravitelj Miran Kos bo predvidoma še ta teden delavcem invalidskega podjetja Center ISI iz Štor izročil odpovedi pogodb o zaposlitvi. Ob stečaju je bilo v podjetju zaposlenih 44 ljudi, osmim je tik pred tem uspelo najti novo službo. Stečaj Centra ISI, ki ga je prejšnji teden predlagalo njegovo vodstvo, je bil pričakovani. Podjetje je bilo v velikih finančnih težavah, delavci, ki niso dobili plač za september ter drugega dela regresa za letni dopust, so od 26. oktobra stavkali.

JANJA INTIHAR

Težave Centra ISI, ki je bil v lasti družbe Valji Group oziroma družine Štrlekar, so trajale nekaj zadnjih let. Poglobile so se pred dvema letoma, ko je bila v družbi Valji, za katero je Center ISI opravljal večino svojih del, uvedena prisilna poravnava, nato pa še lani, ko so v »prisilko« zašli tudi Valji Group. Valji so rešili svoje finančne težave, vendar njihova nova lastnica, avstrijska družba Rudolf Weinberger Holding, ki je v Štore prišla avgusta letos, očitno ni pripravljena podpirati invalidskega podjetja. Naročil je bilo vedno manj, denarja tudi. Glavne dejavnosti Centra ISO so bile izdelava orodij, strojogradnja in mehanska obdelava kovin. Lastnih proizvodnih prostorov ni imel. Deloval v prostorih, ki so last Valjev in za katere je

plačeval najemnino, ki naj bi se v zadnjem času povečala.

Sekretar celjskega regionalnega odbora sindikata Skei **Mirko Hirci**, ki je zaposlenim v Centru ISI pomagal pri pravih stavke in pogajanjih z vodstvom podjetja, pravi, da ga je tako hitra razglasitev stečaja sicer presenetila, vendar ni bila nepričakovana. »Bolje, da je podjetje šlo v stečaj, kot da bi agonija zaposlenih trajala še dva ali tri mesece,« je prepričan Hirci, ki vodstvu podjetja zameri, da se ni zganilo pred dvema letoma, ko so zaradi težav Valjev in Valjev Group začeli zvoniti alarmi. »Z reorganizacijo poslovanja ter pridobivanjem novih poslov bi se najbrž še dalo rešiti Center ISI,« meni Hirci. Več kot polovica ljudi, ki bo v prihodnjih dneh dobila odpoved, ima sta-

tus invalida. Center ISI je večino zaposloval moške, stare v povprečju od 45 do 50 let.

Na spletnih straneh družbe med drugim piše, da želi postati stabilno, visokotehnološko podjetje, ki bo med najuspešnejšimi invalidskimi podjetji v državi. Pod zapis, ki ima datum 18. april 2019, je podpisan zdaj že nekdanji direktor Gorazd Šoster.

V Adutu že več mesecev brez plač

Center ISI ni edino podjetje v lasti družine Štrlekar, ki je zašlo v velike težave. Na robu propada je tudi livarna Adut, ki prav tako deluje na območju nekdanje železarne. Računi livarne, ki je večinoma delala za naročnike iz Avstrije, so že od sredine julija blokirani. Podjetje je lani imelo 1,2 milijona evrov prihodkov, poslovalo je z dobičkom in zaposlovalo 22 ljudi, a letos se je zgodil velik preobrat. Kot je povedal Mirko Hirci, so poleti avstrijski partnerji iz podjetja odpeljali vse svoje naprave in zaloge materiala. Direktor Ivan Štrlekar je avgusta večino zaposlenih poslal na zavod za zaposlovanje. V podjetju so ostali le trije delavci, ki že več mesecev niso dobili plač in upajo, da bo stečaj kmalu doletel tudi njih.

Kljub digitalizaciji ostajajo poslovalnice nepogrešljive

Izvajanje vsakodnevnih opravkov se spreminja. Če si pred letom še nismo znali predstavljati, da bomo ogromno običajnih stvari, kot so hrana in oblačila, kupovali s pomočjo spleta, so spremenjene razmere, v katerih se na priporočilo pristojnih ustanov izogibamo nepotrebnim medosebnim stikom, spodbudile tako imenovano brezstično poslovanje. Ta trend v bančništvu opažajo že dlje časa, epidemija je še dodatno povečala število strank, ki vsakodnevne bančne posle uredijo kar na daljavo.

V Novi KBM je digitalizacija že dje časa prednostno razvojno področje. »Število dejavnih uporabnikov digitalnih poti opravljanja bančnih storitev, predvsem uporabnikov spletne in mobilne banke, se je v zadnjih dveh letih povečalo za kar 75 odstotkov, število dejavnih uporabnikov, ki spletno banko uporabljajo vsaj enkrat na mesec, pa je zrastle za 70 odstotkov, med epidemijo za dodatnih 6 odstotkov,« pojasnjujejo v Novi KBM, kjer tem trendom prilagajajo tudi svojo ponudbo. Vedno več produktov in storitev razvijajo ali nadgrajujejo tako, da strankam poslovalnice več ni treba obiskati. Posebej ponosni so, da med dejavnimi uporabniki spletne banke beležijo kar 14 odstotkov uporabnikov, ki so starejši od 60 let, kar dokazuje, da jim stranke zaupajo. »Naši spletna in mobilna banka Bank@Net in mBank@Net sta bili v neodvisni raziskavi med vsemi slovenskimi spletnimi in mobilnimi bankami izbrani za najboljše, pri čemer je raziskava vključevala tudi oceno uporabniške izkušnje,« so pojasnili v Novi KBM.

Kljub digitalizaciji poti opravljanja bančnih storitev se v Novi KBM zavedajo pomembnosti ohranjanja poslovalnic. »Naše stranke si predvsem pri opravljanju kompleksnejših dolgoročnih finančnih poslov, kot so stanovanjski krediti, naložbe, varčevanja, želijo osebni stik z našimi bančnimi strokovnjaki, zato poslovalnice ostajajo pomemben kanal komunikacije s strankami,« poudarjajo v Novi KBM, kjer so zaradi zaščite zdravja strank in za-

Nova KBM
www.nkbm.si

poslenih začasno skrajšali delovni čas vseh poslovalnic. »Nenujne obiske odsvetujemo, poslovalnice pa našim strankam ostajajo na voljo od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro. Poslovalnice Nove KBM so v nakupovalnih središčih odprte tudi ob sobotah, in sicer med 8. in 12. uro, medtem ko so poslovalnice nekdanje Abanke v nakupovalnih središčih odprte med 8.30 in 12. uro,« pojasnjujejo in dodajajo, da stranke ob vходу v poslovalnico seznanijo z ukrepi za preprečevanje širjenja covid-19. »V poslovalnici je lahko hkrati omejeno število strank, ki je zapisano ob vходу v poslovalnico. Pred poslovalnico in v njej so obvezni nošenje zaščitnih mask ob hkratnem spoštovanju najmanj 2-metrске razdalje, razkuževanje rok in spoštovanje higiene kašlja,« povzamejo v Novi KBM.

Strankam opravljanje najpogostejših gotovinskih bančnih storitev, torej dvig gotovine, omogočajo tudi na več kot 400 bankomatih. »V skupno mrežo smo aprila letos povezali bankomate Nove KBM in nekdanje Abanke. Stranke združene banke lahko na vseh teh bankomatih brez nadomestila dvigujejo gotovino in vpogledajo v stanje na svojih računih,« razlagajo v Novi KBM.

Ker lahko stranke Nove KBM najpogostejše bančne storitve opravljajo tudi na poštah, so v Novi KBM ponosni, da so najdostopnejša banka v Sloveniji, da ponujajo najbolj razvejano mrežo točk, kjer strankam omogočajo opravljanje bančnih storitev. Mrežo bodo še širili: »Ob operativni združitvi z nekdanjo Abanko, predvidoma v začetku prihodnjega leta, bomo mrežo še razširili in strankam združene banke ponudili več kot 960 točk, kjer bodo lahko opravljale bančne posle.«

Promocijsko besedilo

Gradnja nove stanovanjske soseske DN 10 je največji projekt v Mestni občini Celje v okviru te finančne perspektive (2013–2020), prva dva bloka (na fotografiji) bosta predvidoma vseljena že prihodnje leto. (Foto: SHERPA)

CELJE – Mestna občina uspešna pri evropskih projektih

Večina od 69 milijonov evrov naložb že uresničenih

Mestna občina Celje (MOC) je v iztekajoči se finančni perspektivi (2013–2020) uresničila večino načrtovanih evropskih projektov. Celjska občina se že vneto pripravlja na novo programsko obdobje (2020–2027), vendar je še prezgodaj, da bi bilo mogoče govoriti o konkretnih projektih, s katerimi se bo v različnih programih potegovala za evropska sredstva.

ROBERT GORJANC

V tej finančni perspektivi je MOC načrtovala 38 projektov, katerih predvidena vrednost znaša 69 milijonov evrov, od tega je več kot 60 odstotkov evropskega, državnega ali drugega zunanjega sofinanciranja.

Kot je v poročilu mestnemu svetu navedla mag. Saša Heat Drugović, vodja službe za evropske zadeve v MOC, sta za celjsko občino za ve-

čje projekte ključna dva vira (mehanizma) evropskega denarja, in sicer celostne teritorialne naložbe (CTN) in dogovor za razvoj regij (DRR), denar pridobiva tudi na razpisih.

Tehnopark, gradnja DN 10 ...

V okviru mehanizma CTN, ki je namenjen energetske

prenovi večstanovanjskih stavb v javni lasti, trajnostni mobilnosti in urbani prenovi, je MOC končala več kot 6 milijonov evrov vreden projekt Generator, v okviru katerega je v nekdanji stavbi Teka nastal Tehnopark.

V okviru projekta CTN je dva projekta izvedlo tudi občinsko javno podjetje Nepremičnine, in sicer energetske ter urbano prenovi več kot stotih stanovanj v Pohorski ulici, Ulici ob gozdu, Cankarjevi ulici, na Glavnem trgu, v Ulici Frankolovskih žrtev ... Vrednost projektov je bila več kot 1,5 milijona evrov. Nepremičnine Celje in MOC v okviru mehanizma CTN izvajata tudi največji evropski projekt v mestu v tej finančni

perspektivi, gradnjo nove stanovanjske soseske DN, katere vrednost je ocenjena na več kot 16 milijonov evrov.

Celjska občina je v okviru tega mehanizma precej pred rokom tudi že končala gradnjo severne vezne ceste. Projekt, vreden 1,7 milijona evrov, čaka le še na uporabno dovoljenje. Na področju trajnostne mobilnosti je končan projekt gradnje vozlišča P&R v Ulici XIV. divizije (449 tisoč evrov), občina intenzivno ureja mrežo kolesarskih povezav po mestu, v okviru katere je predvidenih 44 novih odsekov. V pripravi je še projekt upravljanje mobilnosti v MOC, ki bo s pomočjo sodobnih tehnologij na primer usmerjal vozila na

parkirišča, pri čemer je tudi zametek storitev pametnega mesta (1,3 milijona evrov).

Občina je leta 2018 uvedla sistem javne izposoje koles in ga v naslednjih letih širila z novimi postajami ter kolesi (1,5 milijona evrov). MOC je s sredstvi Eko sklada kupila deset avtobusov na stisnjen zemeljski plin in vzpostavila sistem javnega potniškega

predvsem na gradnjo regijskih kolesarskih poti (Celje–Štore–Šentjur, Celje–Žalec, in Celje–Vojnik–Dobrna), na navezovalno cesto Ljubečna–AC-priključek Celje vzhod ter odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Savinje v občinah Celje, Štore in Vojnik (ta projekt je tik pred začetkom uresničevanja). Saša Heat Drugović je postregla z

»Najlepši del tega poročila je finančna konstrukcija, saj je v tej perspektivi MOC neposredno vključena samo z dvajsetodstotnim deležem ali 14 milijoni evrov, 61 odstotkov sofinanciranja prihaja iz sredstev EU in države, ki znašajo skupno skoraj 27 milijonov evrov, z 12 milijoni evrov je soudeležena tudi Direkcija RS za infrastrukturo ...« je poudarila Saša Heat Drugović.

prometa Celebus (1,4 milijona evrov). Končana je tudi eksperimentalna ureditev Lilekove in Gubčeve ulice (1,3 milijona evrov), ki bosta odslej namenjeni pešcem in kolesarjem. Projekt se navezuje na vzpostavitev Tehnoparka Celje.

V okviru energetske obnove v projektu, vrednem več kot 4 milijone evrov, so bili obnovljeni Celjski dom, osnovne šole in vrtci, prav tako dvorana in foyer v SLG Celje (824 tisoč evrov).

Priprave na novo perspektivo

Dogovor za razvoj regij prinaša naložbe več kot 24 milijonov evrov in se nanaša

dobro novico, da bo na podlagi sprememb operativnega programa za gradnjo regijskih kolesarskih povezav praznjenih deset milijonov evrov. »Kljub temu da smo v popolnem razmahu te finančne perspektive, se v MOC že intenzivno pripravljamo na novo programsko obdobje. Vključeni smo v vse procese, udeležujemo se sestankov kohezijskih regij, Združenja mestnih občin Slovenije, v okviru katerega smo tudi vključeni na srečanja odbora za zadeve EU v državnem zboru. Sodelujemo tudi v odboru za spremljanje, kar je najvišje telo v državi za izvajanje operativnega programa,« je še pojasnila Saša Heat Drugović.

Mag. Saša Heat Drugović, vodja službe za evropske zadeve v MOC, ob predstavitvi poročila o evropskih projektih v mestnem svetu.

Celjska občina namerava postaviti sistem Kolesce pridružiti nove, tudi v primestnih naseljih.

Za sistem Kolesce še 12 postaj

CELJE – Glede na uspešno uveljavitev storitve in odlične odzive uporabnikov želi Mestna občina Celje s pomočjo finančnih spodbud, ki so občinam namenjene za naložbe v gradnjo kolesarske infrastrukture, sistem izposoje javnih koles razširiti. Celjska občina je tako na razpis Eko sklada oddala vlogo za projekt širitve sistema izposoje javnih koles Kolesce. Projekt je ocenjen na malo manj kot 580 tisoč evrov in zajema postavitev 12 novih postaj za izposajo javnih koles.

»Če bomo uspešni s prijavo, lahko pričakujemo, da nam bo Eko sklad namenil nepovratne finančne spodbude v višini do 80 odstotkov priznanih stroškov naložbe, predvidoma 250 tisoč evrov,« so povedali v MOC.

Občina namerava nove postaje postaviti na mestih Plava laguna, Mirna pot, območje Trubarjeve in Čopove ulice ter Ulice mesta Grevenbroich in Drapšinova ulica, Pod lipa-

mi, Polule, Milčinskega ulica, Ribarjeva ulica, Celjski sejem, Ljubečna in Teharje.

Sistem izposoje javnih koles Kolesce je celjska občina uvedla pred dvema letoma. Jeseni 2018 je postavila 17 postaj in kupila sto koles, letos maja je kupila še 50 koles in namenu predala novih pet postaj. Prebivalci in obiskovalci Celja imajo zdaj za izposajo na voljo 22 postaj in 150 koles, od katerih je večina električnih.

Število uporabnikov sistema, ki so ga uvedli tudi v nekaterih sosednjih občinah, narašča iz meseca v mesec. Konec septembra je bilo v sistemu Kolesce (na območju MOC) že 7.950 registriranih uporabnikov, ki so skupaj od uvedbe sistema prekosarili več kot 115 tisoč kilometrov. Največja dnevna izposoja doslej je bila v letošnjem septembru, ko je bilo zabeleženih 332 najemov koles.

RG, foto: Andraž Purg – GrupA

CELJE – Enotni zneski položnic za vse načine odlaganja odpadkov

Podzemni zabojniki zaživel še v Gubčevi ulici

Prvi podzemni zbiralnici odpadkov, ki je bila postavljena leta 2018 na Muzejskem trgu, se je pred dnevi pridružila nova v Gubčevi ulici. (Foto: Andraž Purg – GrupA)

Tako imenovane nadzemnice so Celju od julija letos v Vojkovi in Čopovi ulici, Ob železnici, Pod gabri in na Ljubljanski cesti. (Foto: Simbio)

Minuli teden je v Gubčevi ulici v Celju zaživila že druga podzemna zbiralnica za odpadke v starem mestnem jedru. V sklopu eksperimentalne obnove Lilekove in Gubčeve ulice so bili v prostor umeščeni tudi podzemni zbiralniki za odpadke. Tako je bilo iz predprostorov, prehodov in javnih površin v mestnem jedru odstranjenih več kot sto različnih klasičnih zabojnikov.

ROBERT GORJANC

Prvi teden po odprtju podzemnice je bil vsak dan med 8. in 18. uro prisoten predstavnik Simbia, ki je pomagal pri pravilnem razvrščanju odpadkov in odlaganju.

Podzemni zabojniki zaenkrat še niso zaklenjeni. Uporabnik pristopi do podzemnice, stopi na stopalko, da se predal odpre, in vanj odloži vrečko z odpadki. V podzemne zabojnike lahko uporabniki odlagajo vse vrste odpadkov, kot so jih do zdaj v klasične zabojnike pred objekti in v zabojnike na ekoloških otokih.

Družba Simbio je z MOC konec leta 2018 začela pilotni projekt umeščanja podzemnih in njim podobnih zbiralnic na območju mestnega jedra in v nekaterih strnjenih naseljih. Umik številnih klasičnih zabojnikov je nedvomno doprinesel k lepšemu in bolj urejenemu videzu mesta ter sprostil prostor za druge namene (parkirišča, zeleznice, kolesarnice ...). Poleg enotnega urbanega videza je manj tudi širjenja neprijetnih vonjav in manj hrupa ob pobiranja odpadkov.

Enak znesek

Družba za ravnanje z odpadki Simbio je poenotila zneske na položnicah za stroške ravnanja z odpadki za ti-

ste fizične osebe, ki odlagajo odpadke v podzemnice in t. i. nadzemnice – to so zbiralnice, ki jih v podjetju praznijo s podobno tehnologijo kot podzemnice. Mesečni strošek ravnanja z odpadki od 1. novembra letos tako znaša 4,96 evra na osebo (cena vključuje tudi strošek ravnanja z biološkimi odpadki).

V Simbiu sicer v času druge epidemije vse svoje dejavnosti – obratovanje zbirnih centrov, zbiranje kosovnih odpadkov, čiščenje javnih površin in podobno – izvajajo nemoteno. Odprta je tudi tržnica, izjema je le gostinski lokal. Za obiskovalce so zaprli svoji upravni stavbi, tako da je stik mogoč le po telefonu ali pošti.

»Prilagodili smo poslovanje, da bi karseda zmanjšali možnost okužb v podjetju. Vpeljali smo drseči delovni čas prihoda in odhoda na delo, tako da je na kupu čim manj ljudi oziroma da se izmene sploh ne srečujejo. Zaposleni na terenu kot tudi na hodnikih in v pisarnah morajo nositi maske, ukiniti smo zbiranje zaposlenih v čajni kuhinji in pri avtomatih, nekaj zaposlenih tudi dela od doma,« je pojasnila mag. **Helena Kojnik**, predstavnica za odnose z javnostmi v podjetju Simbio.

V podjetju Simbio so pred časom izvedli nadzor nad ravnanjem s komunalnimi odpadki v ulici Pod gabri, v okviru katerega je en teden nad odlaganjem odpadkov bdel varnostnik. »Ravnanje ljudi se je izboljšalo samo v času nadzora oziroma prisotnosti varnostnika. Takoj po njegovem odhodu se je stanje ponovno poslabšalo. Vendar na Simbiu ne bomo odnehali. Nadzore bomo še naprej izvajali tudi v spremstvu inšpekcijskih služb,« so povedali v podjetju.

Pokojnine bodo usklajene

Svet zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je sprejel pred koncem oktobra sklep o uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov. Od 1. decembra bodo pokojnine in še nekateri drugi prejemki izredno usklajeni za 2 odstotka. To ne velja za dodatek za pomoč in postrežbo ter za letni dodatek.

O izredni uskladitvi bodo obveščeni le tisti prejemniki, ki jim odtegujejo sredstva na podlagi izvršilnega naslova ali administrativne prepovedi. Svet zavoda je sprejel še več drugih sklepov, med njimi sklep o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja, najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo ter o zgornji meji dela vdovske pokojnine. Najnižja pokojnina med pokojninami, ki so bile uveljavljene v tem letu, bo znašala od 1. decembra 246 evrov. Če je bila pravica do dela vdovske pokojnine uveljavljena v tem letu, bo ta znašal od 1. decembra največ 106 evrov. Skupno izplačilo lastne in vdovske pokojnine ne sme biti višje od 2.135 evrov.

BJ

Prenova »mlečne ceste«

MOZIRJE – Občina končuje prenovo dela tako imenovane mlečne ceste, Ceste na Vrhe. Gre za cesto, po kateri so v preteklosti prevažali večje količine mleka iz Šmihela, Trnavč in Žekovca.

Letos bosta prenovljena približno dva kilometra ceste, še kilometer in pol bo predvidoma na vrsti prihodnje leto. Med drugim bosta urejeni podlaga ter nova asfaltna prevleka, poskrbljeno bo tudi za odvodnjavanje. Položena bosta tudi vodovodna napeljava in optični kabel. Osnovna vrednost naložbe je 133 tisoč evrov, vendar bo na koncu zaradi dodatnih del višja. Dela opravlja družba Remont.

BJ

Energetska prenova za občine

Objavljen je razpis za celovito energetske prenovi stavb, ki so lastnina ali solastnina občin oziroma so v njihovi rabi. V skladu z razpisom, ki ga je objavilo ministrstvo za infrastrukturo, je mogoče sofinanciranje tako ovoj stavbe kot tudi vlaganj v stavbne tehnične sisteme.

Med vlaganji v ovoj stavbe je mogoče na primer urejanje fasade, strehe ali tal, med tehničnimi sistemi v ogrevanje, prezračevanje, klimatizacijo, pripravo tople vode ... Za vlaganja v letih 2021, 2022 in 2023 je po razpisu na voljo 25 milijonov evrov. Od tega zneska je 21 milijonov evropskih sredstev, ostala so iz državnega proračuna. Z evropskim denarjem bo načeloma sofinanciranih 49 odstotkov upravičenih sredstev operacije. Prvi rok za oddajo vlog je 23. november 2020, za prihodnje leto so na voljo še štirje roki. Zadnji bo v drugi polovici novembra 2021.

BJ

VELENJE – Do kdaj zaprtje premogovnika?

»Prestrukturiranje je priložnost za razvoj mesta«

Trije scenariji so predvideni za zaprtje še zadnjega delujočega slovenskega premogovnika, v Velenju, kjer kopljejo premog za šoštanjsko termoelektrarno in tako zagotavljajo tretjino slovenske električne energije. Po najbolj optimističnem scenariju, ki ga predlaga osnutek nacionalne strategije in ga je izdelala družba Deloitte, je to že leto 2033, drugi dve možni letnici sta 2038 in 2042. A sporočilo Velenja, ki od države pričakuje priznanje statusa premogovne regije in s tem pridobivanje ustreznega denarja, je jasno: zapiranje pred letom 2042 bi ogrozilo regijo tako z vidika socialne varnosti kot gospodarstva, ogroženih naj bi bilo do sedem tisoč delovnih mest.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Iz kabineta velenjskega župana so te dni na vlado in pristojna ministrstva naslovili dopis s sklepom o stališčih Sveta Mestne občine Velenje do predloga nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premo-

govnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Kot je na seji povedal velenjski župan Peter Dermol, je strategija ključni dokument za prihodnost regije, zato v lokalni skupnosti ne bodo ničesar prepustili naključju. »Pre-

Do kdaj bodo v Velenju še kopali lignit, bo določila vlada.

strukturiranje je priložnost za razvoj Velenja, za mlade. Je priložnost, da skupaj

ustvarimo dodano vrednost za vse generacije, pri čemer je treba upoštevati lokalne

potrebe, sposobnosti in zmožnosti, ki izhajajo iz naše regije.« Dermol je poudaril, da

je odgovorno ravnanje države zdaj bistvenega pomena. »Strategija je prvi korak k začetku postopka prestrukturiranja, seveda ob podpori države, evropske skupnosti ter vseh, ki imajo možnost vpliva na našo dolino.«

Za zaprtje si je treba vzeti čas

Šaleška dolina za zaprtje premogovnika potrebuje dovolj časa in denarja, poudarja generalni direktor Premogovnika Velenje Janez Rošer in direktor Termoelektrarne Šoštanj Mitja Tašler. »Za nas je edina sprejemljiva letnica 2041, pri čemer se je treba zavedati, da se premogovnika ne da zapreti čez noč,« poudarja Rošer. Tašler ob tem opozarja, da papir prenese vse in da je zanj ključno, da bodo pred zaprtjem premogovnika za prestrukturiranje izpolnjeni vsi pogoji. Medtem predsednik premogovniškega sindikata Simon Lamot svari, naj se Slovenija ne zgleduje po nemških praksah, kjer se po zaprtju rudnikov srečujejo z energetsko revščino in dvigom cen električne energije. Foto: arhiv NT (GrupA)

Na Teš naslovili vprašanja in pobude

VELENJE, ŠOŠTANJ – Termoelektrarna Šoštanj že za prihodnje leto načrtuje poskusni sosežig odpadkov v šestem bloku. Za to naj bi se že dodatno izobraževalo več zaposlenih, pri čemer v lokalnem okolju projektu nikakor niso naklonjeni. Po že ustanovljeni šoštanjski civilni iniciativi in Šaleškem eko gibanju je velenjska občina v delovno skupino za civilni nadzor projekta povezala še 21 strokovnjakov. Ti so že oblikovali prva stališča in na Teš že naslovili kar nekaj vprašanj in pobud.

Vpliv na okolje in zdravje ljudi je po mnenju skupine za civilni nadzor povsem zanemaren, čeprav je Šaleška dolina pred leti že doživljala ekološko katastrofo zaradi kurjenja premoga. Ljudje posledično napovedim Teša o neškodljivosti vpeljave vpeljavi sosežiga odpadkov ne zaupajo, razlaga vodja skupine Andreja Katič. Kot pravi, so

pričakovali vsaj pridobitev gradbenega dovoljenja, ki ga Teš ne načrtuje, na kar že nekaj časa opozarjajo tudi v Šaleškem eko gibanju. Predvsem je treba pri projektu sosežiga razširiti vplivno območje, je prepričana Katičeva. V poročilu je namreč kot vplivno območje obravnavan le z ograjo omejen poslovni prostor Teša, skupina pa izpostavlja nepredviden vpliv na okolje in zdravje ljudi, zlasti na onesnaževanje zraka, tal in vode po vsej dolini.

Skupina strokovnjakov opozarja še na pomanjkljiv nadzor kakovosti odpadkov oziroma SRF-goriva. »Poleg ogljikovega dioksida, žveplovega dioksida in dušikovih oksidov je treba upoštevati tudi druga onesnažila, ki jih zdaj ni v lignitu in tudi niso bila zajeta v celoviti presoji vplivov,« meni Katičeva. Skupina opozarja na spremenjene ostanke kurjenja, ki lahko v primeru morebitnega odlaganja na obstoječih lokacijah, namenjenih

odlaganju ostankov kurjenja energenta v Tešu, onesnažijo vode šaleških jezer in uničijo razvojne možnosti turizma ter z njim povezanih dejavnosti obeh občin. To bi v prihodnosti zagotovo vplivalo na izgubo mnogih delovnih mest in razvojnih priložnosti.

Kdaj bo srečanje?

Iz Teša so sporočili, da se s skupino, ki jo vodi Katičeva, že usklajujejo glede srečanja, na katerem bodo članom skupine odgovorili na vprašanja. »Glede na celovitost vprašanj je naša širša strokovna ekipa že začela pripravljati obsežnejše celovite odgovore. Ko bodo odgovori pripravljeni, bomo delovno skupino za civilni nadzor povabili na srečanje,« so zapisali in dodali, da je to kdaj in kje se bodo srečali, odvisno tudi od razvoja epidemije. LKK

Oproščeni plačila najemnine

ŠOŠTANJ – Najemnikom poslovnih prostorov v lastni občini zaradi epidemije dva meseca ne bo treba plačati najemnine. Oprostitev se nanaša samo na strošek najemnine, preostali stroški (vodarina, ogrevanje, elektrika ...) včasno oprostitev niso zajeti.

Kot so še sporočili iz šoštanjske občine, so do oprostitve upravičeni samo najemniki nepremičnin v lasti občine, katerih poslovna dejavnost je odvisna od zmožnosti poslovanja v kriznih razmerah, oziroma tisti, ki v krizni situaciji izvajajo delovno obveznost v korist vseh prebivalcev občine. LKK

Celovita študija za poplavno varnost porečja Savinje

Direkcija RS za vode (DRSV) je letos začela celovito obravnavo porečij glavnih rek v Sloveniji. Rezultat takšne usmeritve je tudi nedavni podpis pogodbe o izdelavi celovite hidrološko-hidravlične študije (HH) za porečje Savinje. Podpisala sta jo Roman Kramer, direktor DRSV, in Helena Garzarolli, direktorica podjetja Izvo-R, ki je vodilni partner v konzorciju izvajalcev.

V študiji bodo opredeljeni potencialna poplavna območja za območje celotnega porečja Savinje (1.853 kvadratni kilometrov), podrobnejše analize poplavnosti s kartami (razredov) poplavne nevarnosti in s predlogom ukrepov za najbolj ogrožena območja. V okviru študije bodo pripravljavci porečja preučili tudi z okoljskega vidika, saj bodo opredeljeni tudi ukrepi za izboljšanje hidromorfološkega stanja voda, ki so ključnega pomena za doseganje okoljskih ciljev, vezanih na ekološko stanje voda in stanje habitatov.

»Podpis pogodbe je velik korak k celoviti rešitvi poplavne varnosti na porečju Savinje in istočasno pomeni nadaljevanje postopka

državnega prostorskega načrta poplavne varnosti spodnje Savinjske doline, ki predvideva tudi umeščanje suhih zadrževalnikov,« je po podpisu povedal Roman Kramer, direktor DRSV.

DRSV je dejavna tudi v projektu digitalizacije, imenovanem eMOP, ki pomeni za direk-cijo velik korak v smer hitrejši in delno tudi avtomatizirane izvedbe postopkov.

Hkrati bodo v direkciji lahko ustvarili močne baze podatkov s področja voda, ki bodo dostopne tako strokovni kot ostali javnosti.

»Direkcija bo projekt digitalizacije izkoristila tudi za pripravo celovite hidrološko-hidravlične študije območja Slovenije. Gre za obsežen projekt, ki bo zahteval veliko dela in časa za izvedbo, a bomo s tem zagotovili, da bodo pokrita vsa porečja in povodja v Sloveniji. Študija bo vključila vse do zdaj izvedene HH-študije in strokovne podlage. Direkcija je že začela pripravo projektne naloge,« je od podpisu pogodbe še dodal Roman Kramer.

RG, foto: DRSV

Na fotografiji z leve: direktor DRSV Roman Kramer, vodja Sektorja za razvoj in plan DRSV Neža Kodre in direktorica podjetja IZVO-R Helena Garzarolli

Tuš pomaga lokalnim pridelovalcem

CELJE – V trgovskem podjetju Tuš, ki ima na svojih policah več kot 70 odstotkov izdelkov slovenskega porekla, so se to jesen odločili pomagati lokalnim pridelovalcem hrane. V Planetu Tuš Celje so jim zagotovili brezplačne stojnice za prodajo domačih pridelkov. Aktualne vladne ukrepe v času epidemije zelo občutijo lokalni trgovci, ki svojih izdelkov trenutno ne morejo več

ponuditi zaprtim šolam, vrtcem, hotelom ... To bi lahko imelo za posledico še več zavržene hrane. Za zmanjšanje tega si tudi v Sloveniji z različnimi kampanjami prizadevamo že nekaj časa. Ob zavedanju pomena samooskrbe s hrano sta to razloga, da so se v tem trgovskem podjetju odločili pomagati lokalnim pridelovalcem. Tako so v Planetu Tuš Celje postavili stojnice, za ka-

tere pridelovalcem ne bo treba plačati najemnine, kupci bodo imeli na voljo kakovostne domače pridelke. »Upamo, da bomo tako vsaj malo prispevali k blažitvi posledic koronakrize, ki je žal prizadela tudi najmanjše lokalne pridelovalce. Vsekakor si želimo, da nikomur ne bi bilo treba zavreči odvečne hrane,« še dodajajo v Tušu. RG

Poskrbeli bodo za bazen

ŠENTJUR – Tako plavalni kot otroški bazen v športnem parku bosta prihodnje leto deležna obnove bazenske tehnike. Občina, ki je za naložbo pridobila 50 tisoč evrov sofinanciranja, želi urediti tudi okolico bazenov. Obnova naj bi se začela spomladi prihodnje leto. Občina je projekt uspešno prijavila na poziv Lokalne akcijske skupine Od Pohorja do Bohorja. Razliko do vrednosti naložbe bo zagotovila v občinskem proračunu. Lani je v športnem parku poskrbela za energetske obnove stavbe, ki jo uporabljajo športni klubi, ter poskrbela za ureditev skupnih površin. TS

Plazov se bodo rešili

MOZIRJE – V občini trenutno sanirajo tri plazove, enega v Podvrhu in dva v Lepi Njivi. V Podvrhu rešuje občina stanovanjsko hišo in v Lepi Njivi cesto. Dela v Podvrhu bodo po predračunu stala 82 tisoč evrov in v Lepi Njivi 97 tisoč. Občina se pripravlja tudi na skorajšnjo ureditev odvodnega jarka v mozirskih Lavah, s čimer bo rešila južni del Mozirja pred zalednimi vodami. To bo stalo 42 tisoč evrov. BJ

Spet pošta na Podplatu

ROGAŠKA SLATINA – Pogodbena pošta Pošte Slovenije po novem deluje v stavbi stare pošte na Podplatu. Pogodbeno pošto še naprej vodi dosedanji pogodbeni izvajalec, samostojni podjetnik Jožef Čakš. Občina Rogaška Slatina je v sodelovanju s pogodbenim izvajalcem poskrbela za investicijsko-vzdrževalna dela v stavbi, kjer je nekoč že bila pošta, in v tamkajšnji okolici. Naložba je vredna 23 tisoč evrov. Slatinski občini in Krajevni skupnosti Kostrivnica je na Podplatu uspelo ohraniti pošto, ki ima v tem kraju več kot 100-letno tradicijo. TS

Topli obroki za ranljive skupine

VELENJE – Mestna občina je v prejšnjem tednu ponovno uvedla brezplačno dostavo brezplačnega toplega obroka na dom, in sicer za starostnike, gibalno ovirane, osebe v karanteni, ki nimajo možnosti, da bi jim svojci pomagali, in tiste, ki si v tem zahtevnem obdobju zaradi socialne stiske ne morejo skuhati ali privoščiti toplega obroka. Za ranljive skupine bodo tople obroke pripravljali v kuhinji Osnovne šole Mihe Pintarja Toleda, za socialne upravičence pa v kuhinji doma za varstvo odraslih. Naročila sprejemajo vsak delavnik med 9. in 13. uro na telefonski številki 03 8961 619, in sicer za naslednji dan in vsak dan posebej. Storitve je občanom Velenja na voljo od ponedeljka do petka. Obroke upravičencem dostavljajo prostovoljci skupine Udarnik Mladinskega centra Velenje, ki zagotavljajo tudi brezplačno dostavo nakupov hrane in zdravil za starejše in gibalno ovirane. LKK

Prenova zdravstvene postaje

MOZIRJE – Občina tudi letos vlaga v prenovno mozirske zdravstvene postaje. Letos so že bili urejeni novi prostori za psihologa in dve čakalnici. Trenutno se občina pripravlja na prenovno še ene čakalnice in na pridobitev prostora za splošnega zdravnika ter referenčno ambulantno. Še letos naj bi obnovili tudi prostor za reševalce. V Mozirju namreč potrebujejo še enega, to je tretjega družinskega zdravnika. Zgornjesavinjski zdravstveni dom Nazarje si zanj priza-

deva zaradi velikega števila bolnikov v Mozirju ter tamkajšnje rasti prebivalstva. Poleg tega se je letos v kraj preselil varstveno-delovni center, ki je bil prej v Nazarjah. Za uporabnike s posebnimi potrebami je bila urejena tudi bivalna enota. V prenovi v zdravstveni postaji vlaga občina vsako leto po približno dvajset tisoč evrov. Lani je uredila del prostorov nujne medicinske pomoči, pred tem je med drugim poskrbela za fasado in streho. BJ

Reševanje prostorske stiske

MOZIRJE – Občina rešuje prostorsko stisko knjižnice v domači osnovni šoli. Prostori knjižnice so namreč postali premajhni. Za njeno širitev bo občina izkoristila približno četrtno večnamenskega prostora, kjer je bila včasih med drugim šolska telovadnica. Širitev, ki jo izvaja podjetje Halo mojstri, naj bi bila dokončana do novega leta. Celotna naložba bo stala približno tristo tisoč evrov, občina bo zanj izkoristila sredstva, ki ji pripadajo po 21. členu Zakona o financir-

ranju občin. Poleg širitve knjižnice se pripravlja občina na ureditev dodatne šolske učilnice, saj število učencev zadnja leta narašča. Pripravlja tudi projektno dokumentacijo, po kateri naj bi pridobila še dve dodatni učilnici. Zaradi gradnje novih blokov v Mozirju se je namreč število prebivalcev občine povečalo. Zato pripravlja občina še projektno dokumentacijo za dva nova oddelka vrtca ter novo kuhinjo. BJ

Naložite si aplikacijo in nas spremljajte, kjerkoli ste.

AKTUALNO **GOSPODARSTVO** **KULTURA**

Pipe na fontani predčasno usahnile

Dnevne novice

Sistem KolesCE želijo še razširiti
Družba 3 ur

Na GCC zbrali 4500 evrov za družino s Celjskega
Družba 5 ur

VIRTUALNO

Virtualne razstave Muzeja novejšje zgodovine Celje

Kulturne ustanove okrepile virtualne vsebine

Tudi virtualne razstave so lahko zelo mikavne

V prejšnji številki Novega tednika smo pisali, da je Gledališče Celje, potem ko je zaradi ostrejših vladnih ukrepov moralo zapreti vrata za obiskovalce, spet obudilo virtualne predstave. Po novem »lockdownu« so ponudbo virtualnih vsebin okrepile tudi druge kulturne ustanove.

ROBERT GORJANC

Zgodovinski arhiv Celje je tako na virtualni ogled postavil razstavo Memento mori – smrt in odnos do nje v arhivskem gradivu avtorja dr. Aleksandra Žižka. Razstava (del tega projekta je tudi monografija), namreč še ni dočakala prvih obiskovalcev v razstavnih prostorih arhiva. Vlada je namreč na dan, ko bi razstavo bilo mogoče ogledati v fizični obliki, ponovno razglasila epidemijo in zaprla vrata kulturnih ustanov. Več o razstavi torej v virtualni izvedbi in tudi na straneh 28-29.

Pohvalno za celjski zgodovinski arhiv je še, da je na virtualni ogled postavil tudi del ambicioznega projekta Dekade. Na podlagi bogatega arhivskega gradiva iz tega obdobja si je mogoče ogledati, kaj se je dogajalo in kakšno je bilo življenje v

Celju v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja (#Dekade70). Uporabniška izkušnja obeh omenjenih razstav je odlična, zato ju res ne smemo prezreti, a upamo, da bo arhiv postopoma na virtualni ogled postavil še druga obdobja dekad in tudi ostale svoje zanimive razstave (na primer celjske olimpijce).

Pokrajinski muzej Celje na svoji spletni strani v rubriki Interaktivno v 3D-obliki omogoča ogled Stare grofije z znamenitim Celjskim stropom. Boštjan Burger je pred leti z metodo gigapiksel ločljivosti dokumentiral Celjski strop in njegovo vpetost v prostor. Zelo zanimiva virtualna upodobitev ene večjih znamenitosti knežjega mesta je vsekakor vredna ogleda. Na spletnem mestu burger.si si je mogoče ogledati še virtualne prikaze Stare grofije, tudi

to, kako je nekoč izgledal Muzejski trg pred obnovo. Pa naj ob tej množični pločevini, kot jo kaže prejšnja ureditev mirujočega prometa na tako imenitnem mestu Celja, še kdo ima skomine. Tudi zato so takšne virtualne storitve nadvse dobrodošle.

O zanimivih in kakovostnih pripravljanih virtualnih razstavah v Muzeju novejšje zgodovine Celje smo pisali že ob prvem valu epidemije, zato na tem mestu le opozorimo, da so na spletni strani MNZC v tej obliki na ogled vse stalne in občasne razstave muzeja.

Tudi razstava Za domovino z rockom naprej, ki jo je muzej v fizični obliki odprl po koncu prvega vala, trajanje njene postavitve pa je predvideno do 15. novembra. Ker do takrat – ob sedanjih epidemioloških sliki – najbrž še ni mogoče pričakovati, da bi muzeji spet lahko

odprli svoja vrata, so zamudniški ogleda te razstave v fizični obliki dobili priročno rešitev.

Spletna doživetja Tehnoparka

Tehnopark Celje, ki je tako odlično zaživel po uradnem odprtju v začetku septembra, v drugem valu deli »lockdown usodo« drugih kulturnih ustanov (razen knjižnic, ki so še odprte za obiskovalce). Tudi ta ustanova je del svoje ponudbe preselila na splet in pripravila zanimiva videodoživetja. Predvsem so namenjena otrokom in najmlajšim, a ogled ni prepovedan starejšim, ki si v sebi še dovolijo imeti nekaj otroka, kar je zelo zaželeno in tudi ugodno vpliva na zdravje.

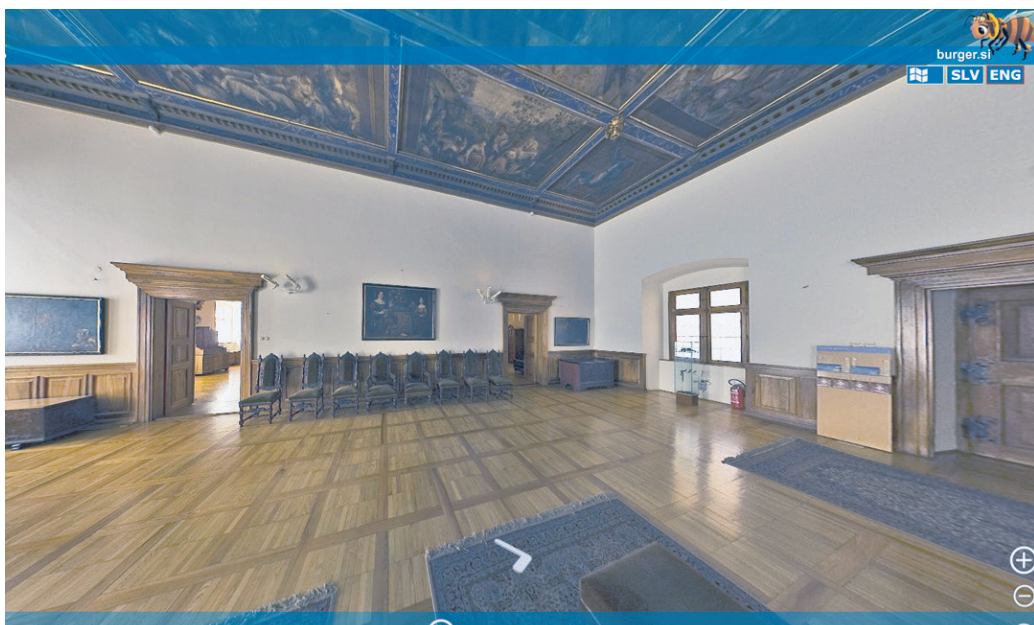
V okviru spletnih doživetij Tehnoparka Celje je tako mogoče obiskati tehnogozd, ustvariti sobno strelco, vulkan, barvni dež ter svojo prvo spletno kodo, risati na vodi, reševati tehnouganke in križanke, spoznati tehno Almo in kričeči kozarec, baterijo iz limone, se sprehoditi po ogromnem klavirju, snemati igrani film z Alenom Pavšarjem ... Znanost je res lahko zabavna, tudi v videodoživetjih Tehnoparka Celje.

Vse te predstavljene ustanove so okrepile vsebine tudi na svojih Facebookovih straneh, zato je vsekakor smiselno pogledati še tja.

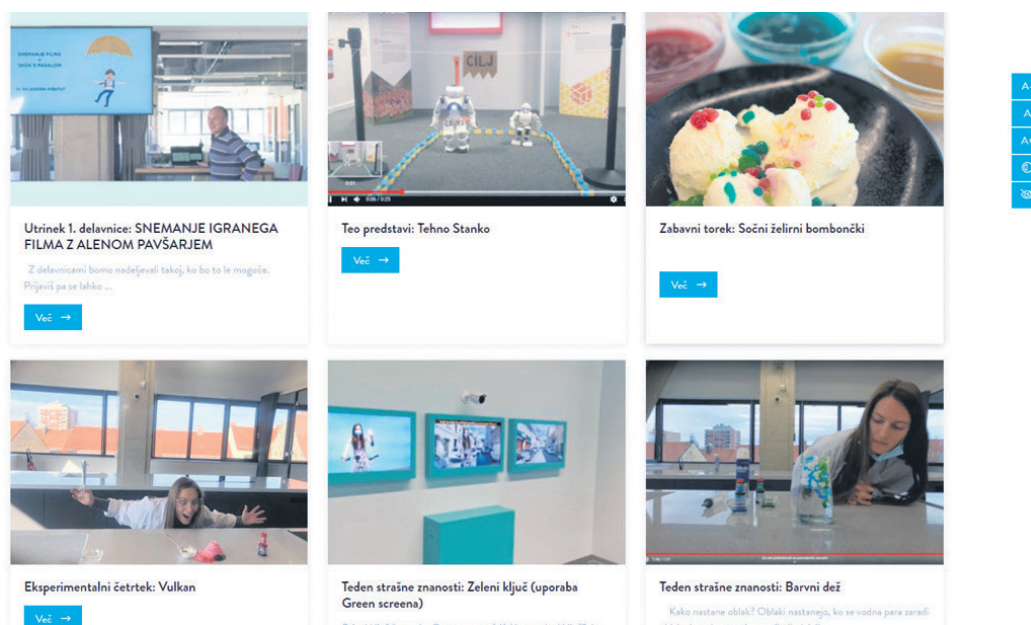
Dobrodošlo je seveda obiskati še spletne strani in družbena omrežja kulturnih ustanov izven Celja (tokrat smo predstavili ponudbo teh iz regijskega središča), saj tudi ponujajo marsikaj virtualno zanimivega.

Z razstave Dekade70 Zgodovinskega arhiva Celje

Celjski strop v Stari grofiji virtualno

Spletna doživetja Tehnoparka Celje

Nova knjiga Davorina Lenka

Kresnik mu je spremenil življenje

Letos je izšla pri Cankarjevi založbi nova knjiga pisatelja Davorina Lenka, ki ima naslov Psihoporn. Delo avtorja iz Solčave je bilo letos jeseni javno predstavljeno na literarnem večeru v Osrednji knjižnici Mozirje. Veliko pozornost je zbudila že Lenkova prva knjiga, ki je prejela pred šestimi leti literarno nagrado kresnik za najboljši izvirni roman leta. To je bil roman Telesa v temi.

BRANE JERANKO

Novo, letošnje delo Solčavana je zbirka kratkih zgodb, ki so v celoti napisane v dialektu. Prvo kratko zgodbo je

Davorin Lenko

Poleg nagrad na slovenski ravni je Davorin Lenko prejemnik priznanj domače Občine Solčava in Edija Mavriča Savinjskega. »S kariernega vidika takšni lokalni nagradi nista toliko pomembni. Ogromno pa mi pomeni seveda priznanje svojega domačega okolja, kar je včasih najtežje doseči. Zgovorno je, da imam priznanje Občine Solčava na polici ob svojem računalniku,« je povedal prejemnik.

napisal po naročilu Društva slovenskih pisateljev. »Opazil sem, da zgodba deluje, da je dialoška oblika zanimiva in da v takšni obliki lahko ustvarjam,« je povedal Lenko. Napisal je še več drugih in ugotavljal, da v bistvu piše knjigo. »Oblika je res eksperimentalna, vendar so kritični odmevi in odmevi bralcev načeloma ugodni. Kritike so deljene, prevladujejo ugodne,« je dodal Solčavan. Ugotavlja, da so kritike bralcev, ki so prebrali Psihoporn, najboljše, odkar je bil objavljen njegov s kresnikom nagrajen roman. Psihoporn so zgodbe o psihološki sferi spolnosti, o dinamiki med psihologijo in spolnostjo, o odvisnosti, ljubezni, bližini, duhovnosti ... »Ukvarjam se tudi z vprašanjem kaj je onkraj spolnosti. Odgovor zbirke kratkih zgodb je, da je onkraj duhovnost,« je dodal pisatelj Lenko.

Davorina Lenka so slovenski bralci leta 2014 množično spoznali tako rekoč čez noč, ko je prejel za svoj knjižni prvenec nagrado kresnik. Za Telesa v temi je prejel tudi nagrado Društva slovenskih literarnih kritikov kritično sito. »Pred mojim knjižnim prvenecem ni na literarni sceni skoraj nihče vedel, kdo sem in kaj počnem. Po objavi knjige je prišlo do nekaj ugodnih recenzij in do nominacije za kresnika. Naenkrat sem postal na nek način ime,« se spominja svojega literarnega prodora. Zanj so se odprla številna vrata. Sogovornik ugotavlja,

S predstavitve nove knjige Davorina Lenka in njegovega ustvarjanja nasploh v Osrednji knjižnici Mozirje. Avtor je na levi strani fotografije, z njim je povezovalc literarnega večera Dejan Ikovic Bushi.

da je ta nagrada spremenila njegovo življenje, s pisanjem se ukvarja na poklicni način. Roman je bil preveden v nemščino.

Dve leti po kresniku je izšla Lenkova druga knjiga Postopoma zapuščati Misanthropopolis. V njenem ospredju je malikovanje druge osebe, slepa ljubezen, ki meji na obsedenost. Nominira-

Trenutno nastajajo trije Lenkovi projekti. Zadnja tri leta piše roman Cona o ljubljanskem serijskem morilcu, letos je končal monodramo Goli objem. Pripravlja tudi pesniško zbirko Razpoke.

na je bila za nagrado novo mesto, za najboljšo zbirko kratke proze prejšnjega leta. Predlani je izšel še Lenkov drugi roman Bela pritlikavka, ki govori o pogubni in

Pisatelj vpleta v svoja dela erotiko in tudi omenja glasbo. Lenko je znan tudi kot glasbeni novinar, njegov esej Zapiski o black metalu je bil na Slovenskih dnevih knjige nominiran za najboljšega. »Glasba je tisto, ki me kot uporabnika umetnosti najbolj nagovori, celo bolj kot film ali književnost. Vpliva tudi na moje pisanje,« pravi Davorin Lenko o svojem naslanjanju na glasbo.

hkrati odrešujoči ljubezni in to neseksualni. Napisan je bil, potem ko je pisatelja spodbudil k temu en sam kader v neki televizijski nadaljevalki. Nato je bila lani uprizorjena na odru Gledališča Glej monodrama Psiho o slovenskem serijskem morilcu. Lenko je avtor dramskega besedila, scenarist in režiser je Jaša Koceli, v monodrami igra Domen Valič.

Foto: osebni arhiv, Roman Mežnar in Tina Törner

Z razstave slik o potovanju Alme M. Karlin okrog sveta (Foto: Blaž Verbič)

Ena od predstavljenih slik Huiqin Wang na razstavi v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani

V etnografskem muzeju razstava slik o Almi M. Karlin

Znamenita celjska pisateljica in popotnica Alma M. Karlin navdihuje številne kulturne ustvarjalce, pisce, prevajalce, založnike, kustose, tudi slikarje. Trilogijo prispevkov, ki smo jih v zadnjem času v Novem tedniku namenili Almi M. Karlin, končuje predstavitev razstave slik o njeni poti okrog sveta, ki so jo pripravili v Slovenskem etnografskem muzeju (SEM) v Ljubljani. Avtorica razstave je Huiqin Wang, kitajska sli-

karka, ki v Sloveniji živi že 40 let.

Na razstavi Alma potuje okrog sveta naprej je predstavljenih 20 slik Huiqin Wang, spremlja jo kratek video z zgodbicami o Almi v slovenskem in kitajskem jeziku, ki jih bereta osnovnošolca.

Almino potovanje po svetu je kitajska ustvarjalka v svojem izvirnem slikarskem slogu interpretirala s serijo slik, od katerih so izbrane med njimi dobile svoje mesto v slikanici Mala Alma na veliki poti (idej-

na zasnova Huiqin Wang, besedilo Milan Dekleva, ilustracije Huiqin Wang in Luka Seme), ki je v letu 2020 izšla pri založbi Mladinska knjiga. Pri isti založbi je nedavno izšla knjiga Nepozabne: Ženske, ki so premikale meje našega sveta, za katero je Wangova prispevala ilustrirano podobo Alme M. Karlin.

Huiqin Wang pri umetniškem ustvarjanju med drugim navdihujejo življenjske zgodbe svetovljanov, kot so jezuit, misijonar in matematik Fer-

dinand Avguštin Hallerstein, trgovec in svetovni popotnik Marco Polo ter slikar Giuseppe Castiglione in njihova srečavanja s Kitajsko. Že vrsto let jo vznemirja Alma M. Karlin kot svetovna popotnica, ustvarjalka in ženska. Nenazadnje je bil njen edini zaročenec Kitajec, s katerim sta med prvo svetovno vojno obiskala njeno mamo v Celju.

V Slovenskem etnografskem muzeju, ki ga vodi dr. Tanja Rožembergar, nekdanja direktorica Muzeja novejšje zgodovi-

ne Celje, so s to razstavo obeležili 101. obletnico odhoda Alme M. Karlin na osemletno potovanje okrog sveta. Žal je bila razstava obiskovalcem na ogled le nekaj dni, saj je SEM zaradi razglasitve epidemije in ostrejših ukrepov vlade moral zapreti vrata. Oglede razstave je bil prvotno načrtovan do 6. decembra, iz omenjenega razloga pa so v muzeju podaljšali vse do konca letošnjega leta. Zaenkrat tudi še ne vedo, ali bo ta razstava morebiti gostovala tudi v Celju, saj v SEM o

tem še niso dogovarjali z nobenim celjskim muzejem.

V SEM so sicer lani gostili tudi poseben dogodek Srečno pot Alma ob njeni stoti obletnici potovanja okrog sveta, ki ga je pripravila Jerneja Jezernik, avtorica, prevajalka in raziskovalka Alminega življenja in dela. Na njem so med drugim predstavili knjige o Almini poti okrog sveta in predavanje o tem, kako je Alma na potovanju obiskovala knjižnice in muzeje.

RG, foto: SEM

Ženske imamo pri nas v povprečju 16 odstotkov nižjo pokojnino kot moški

»Enake« pravice, a različne pokojnine

Da smo ženske in moški precej enakopravni, je splošno prepričanje v naši družbi. A statistika za določena področja govori drugače. Po zadnjih podatkih znaša razlika v povprečnih plačah žensk in moških v Sloveniji devet odstotkov, pokojninska vrzel pa 16 odstotkov. Razlogov, zakaj ženske na starost prejemo manjše prejemke kot moški, je veliko. Med drugim tudi to, da še vedno ženske večinoma ostajamo doma na porodniški, skrbimo za bolne otroke in ostarele ter na svoja pleča prevzemamo več gospodinjskih del. Bi se, če bi vedele, kaj takšne odločitve prinašajo za našo varno starost, lahko odločale drugače?

TINA STRMČNIK

Pokojninska vrzel med spoloma v Sloveniji znaša 16 odstotkov in je med nižjimi v Evropski uniji, kjer znaša povprečje približno 30 odstotkov. Na povprečno pokojninsko vrzel pri nas je med drugim vplival nekdanji pokojninski sistem, ki je omogočal, da so se ženske upokojevale pri nižji starosti in krajši delovni dobi, zaradi česar so imele nižjo pokojnino. A neenakosti niso le stvar preteklosti. Zaskrbljujoče je, da v Sloveniji iz leta v leto spet narašča plačna vrzel. »To kaže, da so ženske glede prejemanja plač v slabšem položaju kot moški,« je pojasnila mag. Tanja Salecl, sekretarka sektorja za enake možnosti pri ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Omenjeno ministrstvo je z zavodom za invalidsko in pokojninsko zavarovanje pripravilo projekt Moje delo, moja pokojnina, katerega namen je med drugim osveščati o tem, kako odločitve in možnosti v poklicnem in zasebnem življenju vplivajo na pokojnino in varno starost.

V kakšnem položaju glede plač smo ženske danes v primerjavi z moškimi?

Podatki o plačni vrzeli med ženskimi in moškimi kažejo, da plačna vrzel pri nas narašča. Še pred leti smo se lahko v Sloveniji pohvalili, da smo imeli eno najnižjih vrzeli v Evropski uniji, zdaj se približuje že desetim odstotkom. To kaže, da so ženske glede prejemanja plač v slabšem položaju kot moški. Potrebovali bi podrobnejšo raziskavo, ki bi poiskala, kje so vzroki

za večanje razlik. Plače so zelo pomemben dejavnik, ki vpliva na položaj žensk na trgu dela. Od plač in od plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je odvisna višina naše pokojnine. Gledano primerjalno s povprečjem drugih držav Evropske unije položaj žensk na trgu dela v Sloveniji ni slab. Pri nas ženske večinoma delajo za poln delovni čas. Pomemben je podatek, da tudi zlasti ženske z otroki delajo poln delovni čas, kar je posledica dobrega sistema starševskega varstva. Pri nas nadomestilo za materinski, očetovski oz. starševski dopust spet znaša sto odstotkov povprečne osnove, od katere so obračunani prispevki v zadnjih 12 mesecih, kar je pomembno tudi z vidika pokojnine. Ženske, ki večinoma izkoristimo oblike starševskega dopusta, tako nismo prikrajšane.

Glede višine plač imamo nekatere mehanizme, na primer Zakon o minimalni plači, kolektivne pogodbe in podobno. Kateri so vzroki, da ženske vseeno zaslužimo manj kot moški?

Manjši delež žensk, ki delajo na vodilnih delovnih mestih, v primerjavi z moškimi je zagotovo eden od vzrokov. Drugi razlog sta poklicna in sektorska segregacija. Ženske so pogosto zaposlene v tipičnih ženskih poklicih in sektorjih, kjer so posledično njihove plače nižje. Da bi raziskali, zakaj se vrzel med plačami žensk in moških v zadnjih letih povečuje, je nujno potrebovali podrobnejšo analizo.

Ženske se pogosteje odločamo tudi za delo s krajšim delovnim časom, da lažje usklajujemo poklicno in zasebno življenje. Kako nas to udari po žepu?

Delodajalec upravičencu, ki dela krajši delovni čas, zagotavlja plačo po njegovi dejanski delovni obveznosti. Obetajo se spremembe glede prispevkov, ki jih plačuje država. Od 1. januarja 2021 bo država plačilo prispevkov do polne delovne obveznosti plačevala glede na višino plače upravičenca. Medtem ko je doslej veljalo, da je država prispevke za tisti sorazmerni del, ko je starš delal krajši delovni čas, plačevala od višine minimalne plače. Gre za zelo pomemben ukrep, ki bo prispeval k temu, da se pokojninska vrzel ne bo poveševala. Prav ženske

Mag. Tanja Salecl, sekretarka sektorja za enake možnosti pri ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (Foto: osebni arhiv)

večinoma delamo krajši delovni čas in zaradi tega ukrepa naši prispevki ne bodo nižji, kar bi se seveda poznalo pri pokojnini.

Ženske pogosteje prevzemamo skrb za novorojenčka. V primerjavi z nekaterimi evropskimi državami lahko z otrokom doma ostajamo dlje in prejemo nadomestilo. Kako ta odsotnost z dela vpliva na našo pokojnino?

Raziskava, ki jo je naredil Inštitut za ekonomska raziskovanja in je temeljila na vzorcu podatkov zavarovank in zavarovancev, je nakazala, da prejetje nadomestila plač, kjer gre najverjetneje za nadomestila glede bolniške odsotnosti in materinskega dopusta, vpliva na višino prihodnjih plač žensk in na plačilo prispevkov za invalidsko ter pokojninsko zavarovanje. Na nek način se pokaže »plačna kazen«. Zaradi omenjenih odsotnosti ženske nimajo toliko kariernih možnosti, zaradi lažjega usklajevanja poklicnega in družinskega življenja poklicno ne napredujejo. Neenaka delitev skrbstvenih obveznosti dolgoročno vpliva na položaj žensk na trgu dela. Studije iz tujine so pokazale, da je ob vstopu žensk in moških na trg dela njihov položaj enakovreden. Po rojstvu prvega otroka, ko je ženska odsotna s trga dela, začne ostajati za moškimi, kar se nato kaže ves čas v njeni karieri, pozna se tudi pri razliki v plači.

Starševski dopust najverjetneje še vedno pretežno izkoristijo ženske, kajne?

Glede na zakonodajo obema staršema pripada polovica starševskega dopusta, vsakemu 130 dni. Oče lahko svoj delež v celoti prenese na mamo, za kar se odloča večina Slovencev. Pomemben doprinos na tem področju bo imela nova direktiva o starševskem in oskrbovalskem dopustu, ki je bila sprejeta na ravni Evropske unije. Direktiva bo spodbujala k večji neprenosljivosti dela starševskega dopusta. Tako bosta oba starša, kolikor se le da, skrbela za majhnega otroka in si obveznosti porazdelila, kar se bo odrazilo na položaju žensk na trgu dela.

Ali ženske skrb za otroke in družino jemljemo kot svojo vlogo, ker rodimo otroka, ga dojimo

Med pravicami in možnostmi

Ali mlade ženske, ko nase prevzamejo skrb za družino in gospodinjstvo, razmišljajo o tem, kako bo to vplivalo na njihovo pokojnino? Kako si skrbstvene obveznosti delijo s partnerjem?

Klara: »Velikokrat se sprašujem, kakšna bo višina moje pokojnine. Doslej nisem vedela, da me bo to, da skrbim za otroka in družino, na starost udarilo po žepu. Najbrž bi v zakonodaji lahko našli še kakšen vzvod, da bi bile ženske kljub svojemu neplačanemu delu bolj cenjene in da bi imele manjšo pokojninsko vrzel. Ker me je razmišljanje o pokojnini obremenjevalo, sem se znašla na drug način. Starši so me že od malih nog učili, da je vedno treba imeti nekaj denarja na strani. Zato imam za določeno obdobje sklenjeno življenjsko zavarovanje, kar je na nek način »šparanje«. Privarčevan denar porabim za tisto, kar potrebujem, in verjetno bom na ta način za svojo prihodnost skrbela še naprej.«

Kornelija: »Po rojstvu drugega otroka sva se s partnerjem odločila, da bo on ostal na porodniški, saj sem sama nedavno dobila novo službo. Partnerju sem popolnoma zaupala, da bo znal skrbeti za hčerkico. Ko se

je zelo navezala na njega, saj je bil z njo večino časa, ko je bila budna, mi je bilo kar težko. Partner se v tej vlogi super počuti, opaža le, da mu manjka odrasla družba. Mislim, da komaj čaka, da prihodnji mesec začne delati. Partner prejema starševsko nadomestilo, ki se od višine njegove plače razlikuje za dodatek nedeljskega dela in nadur. Jaz imam zdaj večjo plačo kot prej. Glede prihodkov tako najbrž nisva kaj veliko pridobila.«

Saška: »Težko si predstavljam uspešen zakon ali partnerstvo, če ne bi iz »mojega« preklapila na »najino«. Skrb za družino je velikokrat naporna, ampak če se postavim v položaj, da je ne bi imela, mi je kristalno jasno, da je to privilegij, ne breme. Z mojem prispevkom vsak na svoj način. Takoj ko bi začela preštevati vsak svoje evre ter tehtati vsak svoj čas in svoje žrtve, ne bi bila več zakonca, ampak poslovna partnerja. Intimnih odnosov si ne predstavljam tako. Se mi pa zdi, da je prav takšen način razmišljanja zastrupil žensko-moška razmerja na splošno. In pri vsem, kar smo ženske z emancipacijo pridobile, si verjetno še dolgo ne bomo zmogle priznati, da smo se pustile tudi za marsikaj oropati.«

Sindikati za odpravo plačne vrzeli

»Ženske v Evropski uniji in Sloveniji bi ob sedanjem tempu odpravljanja razlik v plačah med spoloma in brez zakonodajnih pobud na to, da bi bile enako plačane kot njihovi moški kolegi, čakale do naslednjega stoletja, in sicer najmanj do leta 2104. To je nesprijemljivo,« pravijo v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS).

V omenjeni zvezi sindikatov kot veliko težavo izpostavljajo, da v Sloveniji na ravni delodajalcev ne spremljamo podatkov o višini plač zaposlenih glede na spol. To velja tako za gospodarstvo kot za javni sektor. Splošno prepričanje tako ostaja, da razlik v plačilu med ženskami in moškimi na delovnih mestih ni in da sprejemanje dodatnih ukrepov ni potrebno. Strokovna sodelavka ZSSS Irena Štamfelj je povedala, da pri nas doslej nismo storili dovolj za to, da bi ženske lahko zasedle najvišje položaje v gospodarskih družbah, saj je zakon o obveznih kvotah obležal v predalu. Prepričana je, da je država premalo naredila tudi pri spodbujanju zaposlovanja žensk v poklicih s področja znanosti, tehnologije, inženirstva in matematike, znanih pod kratico STEM. Dodala je, da ženske zaradi nizkih plač pogosteje kot moški ne zmorejo varčevati za starost in vplačevati v drugi ter tretji pokojninski steber.

Poleg tega, da so ženske večinoma zaposlene v slabše plačanih poklicih, da zaradi usklajevanja dela in družine delajo krajši delovni čas in da nase prevzemajo več skrbstvenih obveznosti, v ZSSS vzrok za trdovratno vztrajanje pokojninske vrzeli med spoloma opažajo tudi v diskriminatornih praksah posameznih delodajal-

V ZSSS menijo, da manjka politične volje za sprejem dodatnih ukrepov, ki bi delodajalce obvezovali k spremljanju in odpravljanju plačne vrzeli med spoloma. Sindikat veliko pričakuje od Evropske komisije, da bi še v tem letu pripravila in objavila zavezujoče ukrepe za odpravo plačne vrzeli med spoloma, je povedala Irena Štamfelj.

cev v postopkih zaposlovanja ali napredovanja. Irena Štamfelj je povedala, da so pogosti primeri, ko ženske zaradi krajših odsotnosti zaradi nege otroka na delovnem mestu tudi dlje časa ne napredujejo.

In varovalke?

V Sloveniji je enako plačilo za enako delo ali delo enake vrednosti zagotovljeno z Zakonom o delovnih razmerjih. Ta prepušča vse vrste diskriminacij pri plačah in drugih prejemkih iz delovnega razmerja tudi na podlagi osebne okoliščine spola. Štamfeljeva je pojasnila, da določba o enakem plačilu za enako delo nima kazenskih sankcij, kršenje tega načela je lahko sankcionirano s pomočjo člena o nediskriminaciji. Vendar se po njenih besedah zakonodaja v praksi zaradi zapletenosti postopkov ne uporablja, na so-

diščih glede enakega plačila za enako delo ni primerov.

ZSSS si prizadeva, da bi postale določbe, ki bi prispevale k odpravi plačne vrzeli med spoloma, del kolektivnih pogodb na vseh ravneh. Tako bi bili delodajalci obvezani, da bi spremljali plače in sestavine plač po spolu ter da bi sprejeli letne akcijske načrte za enakost spolov. »Pri tem smo – razen v posameznih primerih dobrih praks na ravni podjetniških kolektivnih pogodb – neuspešni. Vedno znova naletimo na odpor delodajalcev z argumenti, da razlik v plačah med moškimi in ženskami v Sloveniji ni,« je dejala sogovornica.

Pomembno vlogo za ekonomski položaj žensk po prepričanju sindikata igra tudi to, ali je minimalna plača postavljena na dostojno raven, je pojasnila Irena Štamfelj. »V Sloveniji kar dve tretjini zaposlenih prejema plačo, nižjo od povprečne plače na ravni države. Med njimi je veliko žensk. Govorimo o sektorjih in poklicih, kot so čistilke, prodajalke, negovalke in podobno. Gre za poklice, ki so se v času koronakrize izkazali za nujne, a so podplačani in jih večinoma opravljajo ženske.«

Veliko prostora za spremembe

Da bi se plačna in pokojninska vrzel med spoloma zmanjšala, ZSSS podpira sprejetje direktive o preglednosti plačil. V zvezi menijo, da v Sloveniji potrebujemo zavezujoče ukrepe, ki bodo povečali preglednost plačnih sistemov na ravni delodajalcev, podjetja in organizacije zavezali k rednemu spremljanju, objavljanju plač ter vseh sestavin plač po spolu in k spremembi letnih akcijskih načrtov za enako plačilo v sodelovanju s

sindikati. Zakonodaja bi morala po prepričanju ZSSS vsebovati tudi večjo pravno varstvo za zaposlene in odvračilne kazenske sankcije za delodajalce, ki kršijo načelo enakega plačila.

V ZSSS poudarjajo, da potrebujemo tudi cenovno univerzalno dostopno inštitucionalno varstvo za starejše, ki potrebujejo oskrbo, kar bo omogočalo, da bodo ženske ostajale zaposlene. Zdaj namreč oskrbo vedno pogosteje izvajajo ženske v srednjih letih, ki so še zaposlene. »Materialni položaj namreč številnim družinam ne dopušča doplačevanja inštitucionalne oskrbe niti da bi kdo od družinskih članov zapustil trg dela. Na drugi strani so formalni skrbstveni poklici, ki jih opravljajo večinoma ženske, podplačani in zaradi vedno težjih pogojev dela vedno manj zaželeni. Vse to je razgalila tudi sedanja koronakriza.« V ZSSS menijo, da vsekakor potrebujemo zakon o dolgotrajni oskrbi, ki bo podpiral ekonomsko neodvisnost žensk. Prav tako tudi že vrsto let opozarjajo, da v delovni zakonodaji potrebujemo pravico do oskrbovalskega dopusta s polnim nadomestilom plače, pravico do prožnih oblik dela in delovnega časa zaradi oskrbe in podobno. Štamfeljeva je poudarila, da bi se o takšnih pravicah lahko dogovorili tudi na ravni kolektivnih pogodb. Vendar delodajalci do zdaj niso imeli poslušnosti za take spremembe.

Dodala je še, da bi bilo koristno uvesti obvezne spolne kvote za zasedanje najvišjih položajev v gospodarstvu. »Zgolj spodbujanje delodajalcev, naj uredijo to področje, ne prinaša napredka. Prav tako se je treba bolj posvetiti spolnim stereotipom, začevši z vzgojo v vrtcih.«

terja, ko začneta živeti skupaj, enakovredno porazdelila delo, ženske nase prevzemajo več obveznosti, moški pa manj, kažejo tuje študije. O tem moramo osveščati, saj so vzorci glede delitve dela v gospodinjstvu prav tako močno ponotranjeni.

Ženske pogosteje prevzemamo tudi skrb za starejše. Je to že sistemsko ovrednoteno ali ne?

Zakonodaja doslej že vrednoti skrb za otroka z višjim odmernim odstotkom, kar ne velja za skrb za starejše. Sprememba zakonodaje bi morala po mojem mnenju iti tudi v to smer. Menim, da postaja skrb za ostarele vedno večji problem. Marsikdo se prav zato, ker skuša poskrbeti za svoje bolne starše, ob izpolnjevanju prvih pogojev za upokojitve odloči zanj. In za to se spet najpogosteje odločajo ženske, kar kažejo tudi rezultati raziskav. Skrb za starejše je za našo družbo velik izziv, tudi z vidika enakosti spolov.

Koliko lahko o pomenu svojih odločitev za varno starost razmišljajo brezposelne ženske ali tiste, ki so vključene v prekarne oblike zaposlitve? Ko se ukvarjamo s tem, kako bomo preživele z danes na jutri, je najbrž težko premišljevali o daljni prihodnosti?

Anketa, ki smo jo naredili v sklopu projekta, je pokazala, da ljudje v povprečju zelo slabo poznajo pokojninski sistem in o svoji pokojnini sploh dolgo časa ne razmišljajo. O njej začnejo razmišljati, ko so tik pred tem, da se lahko upokojijo, ali ko se upokojujejo njihovi znanci. S projektom smo želeli ljudi spodbuditi, da bi o teh vprašanih začeli razmišljati čim prej, da bi vedeli, kako pokojninski sistem deluje in kaj vse vpliva na višino pokojnine. Zagotovo se ljudje, ki so brezposelni, imajo prekarno delo in se ukvarjajo s tem, kako naj preživijo, težko ukvarjajo s svojo dolgoročno prihodnostjo. Tudi zato je pomembno, da imajo zanesljivo zaposlitev.

Kakšni so trendi za današnje mlajše generacije žensk, bodo te ob upokojevanju v bolj neenakem položaju kot enako stari moški?

OB ROBU

Idealno ali realno?

Da si bomo novinarji osmrtnico napisali kar sami in da bo v njej pisalo, da do pogreba ležimo za tipkovnico, je tisti črni humor, ki si ga s kolegi privoščimo, ko beseda nanese na upokojevanje. Pogoji se nenehno spreminjajo, edina stalnica je, da se upokojitvena starost ves čas zvišuje. Če je za naše stare starše veljalo, da so bili v pokoju skoraj takšno obdobje kot na delovnem mestu, bomo tisti, ki imamo trenutno za seboj le desetletje delovnih izkušenj, najbrž srečni, če nam bo dano prgišče let, ko bomo lahko odklopili od dela. Če nam bo zdravje to še dopuščalo, seveda.

TINA STRMČNIK

Od generacij naših babic in dedkov se je mnogo spremenilo. Služba ne čaka kar sama od sebe, v podjetju, kjer najdemo svoj prvi karierni izziv, najverjetneje ne bomo dočakali upokojitve. Če je na trgu dela suša, poskuša marsikdo kakšno leto prebroditi tako, da odpre svoje podjetje, ali ga z izgovorom, da bo potem vendarle razmisllil o novem delovnem mestu, spodbuja celo delodajalec. Idealno bi bilo, če bi lahko, ko smo mladi, svoje karijerne možnosti izbirali tako, da bi ob tem kar najbolje skrbeli za svojo starost. A kot je poudarila ena od sogovornic v tokratni temi, odločitve niso vedno individualna izbira, temveč so posledica razmer na trgu dela, ko posežemo tudi po delu za skrajšan delovni čas, ko se marsikdo sooča s prekarinimi oblikami dela ali s prekinitvijo zaposlitve.

Sistem nam marsikaj daje in na drugi strani jemlje. Dvomim, da ob zdravstvenih težavah otrok starši naprej preračunajo, kako se jim bo odsotnost na delovnem mestu poznala pri plači in čez desetletja pri pokojnini. Zagotovo ni treba, da za mladino vedno poskrbi mama, to zna prav enako dobro postoriti oče. A prav je, da partnerja o tem razmišljata in se odločita soglasno. Se pa ne moremo slepiti, da so prijazni pozivi k enakopravnosti dovolj, da bi se pristojni kar nekako dobronamerno na sistemski ravni lotili pregleda plač po spolu, da bi spolne kvote bolj upoštevali v gospodarstvu in da bi končno enkrat že prevetrili dolgotrajno oskrbo starejših. Da bi dosegli spremembe, bomo morali narediti več. Kot pravi perzijski pregovor – če voda predolgo stoji na miru, se pokvari.

Raziskava Inštituta za ekonomsko raziskovanje je glede na podatke o vplačilih zavarovank nakazala, da ženske, stare do 40 let, kasneje vstopajo na trg dela. To lahko pomeni, da imajo višjo izobrazbo kot moški, vendar tega raziskovalci iz zbranih podatkov niso mogli ugotoviti. Raziskava je še pokazala, da imajo ženske daljša obdobja prekinitev zavarovanja, večji delež žensk, ki so bile brezposelne, je bilo brez zaposlitve dlje časa kot moški. Ženske, stare do 40 let, imajo trenutno v povprečju za leto krajšo zbrano pokojninsko dobo kot moški. Podatki nakazujejo, da bi lahko bile mlajše ženske, ko se bodo upokojevale, v nekoliko slabšem položaju kot moški.

Kaj bi sistemsko še lahko naredili, da bi dosegli enake možnosti za ženske in moške?

Zelo pomembno je, da ves čas spremljamo položaj žensk na trgu dela, opozarjamo na neenakosti in jih skušamo zmanjševati oz. odpravljati. Na eni strani ima pomembno vlogo zakonodaja, ki ne sme diskriminirati. Zelo pomembna so tudi ravnanja v praksi, tako na strani delojemalcev kot na strani delodajalcev. Sprememba pokojninske zakonodaje v smeri izenačevanja upokojitvenih pogojev žensk in moških je na nek način prispevala k zmanjševanju pokojninske vrzeli med spoloma. Ženske so imele doslej višji odmerni odstotek, ki je kompenziral nižja vplačila in pomagal zmanjševati pokojninsko vrzel med spoloma. Razlike na trgu dela lahko pomagamo zmanjševati z zakonodajo, kar nam je doslej v Sloveniji kar dobro uspevalo. Leta 2025 bo odmerni odstotek za izračun pokojninske osnove za moške in ženske izenačen, ženske torej ne bomo več imele višjega odmernega odstotka v primerjavi z moškimi. Zato bo treba spet skrbno spremljati dogajanje in to, koliko bo k manjši vrzeli prispeval višji odmerni odstotek zaradi skrbi za otroka, ki velja od leta 2019.

in ker so tudi v preteklih generacijah za družino skrbele naše mame in babice?

Vse to drži. Tudi raziskave, ki smo jih opravili v sklopu projekta Moje delo, moja pokojnina, kažejo, da imamo v Sloveniji precej zakoreninjen tradicionalni vzorec, ki se prenaša iz generacije v generacijo. Načeloma smo vsi za enakost žensk in moških in menimo, da imamo vsi enake pravice. Hkrati imamo zelo ponotranjene predstave o tem, da je skrb za družino naloga žensk, da ženske to počnemo bolje, da je tako bolje

Pokojninska vrzel meri razliko v povprečni pokojnini vseh upokojencev in upokojenk. Podatki kažejo, da je pri starejših upokojencih in upokojenkah pokojninska vrzel bistveno višja, na kar je vplival drugačen pokojninski sistem. Ženske so se lahko upokojevale pri nižji starosti in krajši delovni dobi, kar se je odražalo pri višini njihove pokojnine, ki je primerjalno nižja od povprečne pokojnine moških v tem obdobju.

za otroke in za partnerja. Takšna prepričanja je zelo težko spreminjati. Pomembno je, da pri sprejemanju takšnih odločitev vedno znova razmislimo, ali je odločitev za nas res najboljša. Je za otroka morda bolje, da sta pri njegovi skrbi enakovredno vpeta oba partnerja? Tudi očetje morda želijo preživeti več časa z otrokom. Dobro je, če partnerja ne jemljeta vsega kot samoumevno, ampak da razmisli, kaj jima bolj ustreza in kakšne bodo posledice njunih odločitev. Včasih je zelo težko, saj ima tudi okolica svoja pričakovanja. Tudi delodajalci morda pričakujejo, da bo ženska doma. Ni nujno, da bo moški, ki se odloči, da bo izkoristil del starševskega dopusta, pri delodajalcu ali v svoji okolici naletel na odobravanje. A vendar gre za to, da postanejo takšne odločitve družbeno sprejemljive in da se vsak par lahko odloči po svojih možnostih in željah.

Bi se morale družine več pogovarjati o delitvi skrbstvenih obveznosti?

Zagotovo morajo ljudje, zlasti mladi starši, imeti dovolj informacij o tem, kaj jim zakonodaja omogoča in kakšne možnosti imajo. Do-

bro je, da partnerja razmišljata o tem, kaj bodo njune odločitve pomenile za prihodnost, in da se dogovorita, kako bosta ravnala. Če se odločita, da bo ženska za nekaj časa ostala doma, morda celo pustila službo, ker jima to ustreza, se morata zavedati, kaj bo to pomenilo za njeno pokojnino. Morda se odločita za prostovoljno plačevanje pokojninskega zavarovanja ali za drugo obliko varčevanja. Zakonodaja omogoča, da si starša čim bolj delita obveznosti. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake

možnosti izvaja določene projekte, s katerimi želi predvsem očete spodbuditi, naj prevzamejo dejavnejšo vlogo. Eden takšnih projektov je Očka v akciji, s katerim spodbujamo razmišljanje, kako si lahko starša bolj delita skrb za družino. Pri nas je omogočeno, da lahko za bolnega otroka skrbita ali oče ali mama, a še vedno ga negujejo pretežno ženske. Ko se vse to združi, seveda vpliva na višino pokojnine.

Kako je z usklajevanjem kariere in gospodinjstvom delom doma? Najbrž se partnerji v gospodinjstvo vključujejo veliko bolj, kot so moški to počeli nekoč?

Zagotovo se vedno več mlajših moških vključuje v skrbstvene obveznosti, povezane z otroki, in v gospodinjstva dela. A podatki kažejo, da delitev dela še vedno ni enakovredna in da ženske še vedno opravijo bistveno več tovrstnih opravil kot moški. Tudi na tem področju se spremembe dogajajo počasi. Neenakovredna delitev dela se začne, ko par začne živeti skupaj. To je zanimivo, saj so moški, če so prej živeli sami, samostojno skrbeli za gospodinjstvo. Namesto da bi si par

Grozil, izsiljeval, zalezoval in pristal v priporu

»Ne čakajte s prijavo, če vas izsiljujejo!«

Te dni v Celju odmeva primer 44-letnika, ki naj bi izsiljeval več oseb, prerezal tudi več pnevmatik na osebnih vozilih. Moški ima na vesti še več kršitev in kaznivih dejanj, pri njem so našli tudi drogo. »Takšne primere je treba takoj prijaviti in ne čakati, da se izsiljevanje ali grožnje stopnjujejo,« pravi pomočnik komandirja Policijske postaje Celje Uroš Golob.

SIMONA ŠOLINIČ

44-letnik je stari znanec policije, ki je bil zaradi različnih kaznivih dejanj že pravno-močno obsojen. Osumljen je tudi nasilja v družini. V zadnjem mesecu in pol naj bi bil večkrat nasilen do ožjega družinskega člana. Oktobra naj bi poleg tega izsiljeval Celjanko in ji grozil z nožem, da ji bo zažgal hišo, ter od nje zahteval denar. Po do zdaj znanih podatkih ni šlo za večjo vsoto denarja. Prav tako naj bi zalezoval drugo žensko in ji grozil s pretepom. No-

vembra naj bi se z grožnjami in udarci spravil še na enega moškega.

Rezal pnevmatike

Prav tako v začetku novembra naj bi na več vozilih v Celju in okolici – z namenom ustrahovanja lastnikov – prerezal pnevmatike. Po do zdaj znanih podatkih policije naj bi osumljenega nekateri lastniki teh vozil tudi poznali. V dveh primerih so moškega pri poškodovanju vozil tudi opazili ali ga po-

sneli. Neuradno naj bi se moški v razgovoru na policiji za dejanja tudi pokesal. 44-letnika sumijo tudi tatvine okrasne skulpture pred enim od celjskih gostinskih lokalov. Policija ga je do zdaj

obravnavala tudi zaradi več kršitev javnega reda in miru. Ko so kriminalisti pri njem opravili hišno preiskavo, so mu med drugim zasegli več konoplje, tri zračne puške, dva noža in bokser. Šlo naj

bi za odvisnika od drog, pravijo na policiji. V času storitve zadnjih kaznivih dejanj je prestajal pogojno kazen zapora. Moškega so policisti pridržali, ga privedli na zaslišanje k preiskovalnemu

sodniku, ki je zanj odredil pripor.

Žrtve zaradi strahu predolgo čakajo

Kot pravi pomočnik komandirja Policijske postaje Celje Uroš Golob, je v takšnih primerih ključna takojšnja prijava groženj, izsiljevanj ali zalezovanja: »Dogajalo se je, da žrtve niso takoj prijavile, s čimer storilec pridobiva moč. Redkokdaj se zadeve same po sebi umirijo. Prijava policiji je pomembno sporočilo storilcu, da se takšnih kaznivih dejanj ne dovoljuje in da se žrtve ne bodo predale in se s tem storilcu podredile.« Ker žrtve tudi v omenjenem primeru niso takoj prijavile kaznivih dejanj, so se počutile vedno bolj nadzorovane in so bile v vedno večjem strahu pred storilcem. Izsiljevanje je po slovenski zakonodaji hudo kaznivo dejanje. »Je podobno kaznivemu dejanju rop, torej gre za hujše kaznivo dejanje. Nekdo z grožnjo nekoga prisili, da mu omogoči materialno korist. Torej sta si ti kaznivi dejanji podobni ne le po teži, ampak tudi po zagroženosti višini zaporne kazni, do pet let. Zato je pomembno, da ljudje takšne primere prijavijo in da se ne izpostavljajo ali zadev rešujejo na lastno pest,« poudarja Golob.

Foto: SPLET

Spomin na umrle in poškodovane v nesrečah

V tem tednu se po vsem svetu spominjajo vseh umrlih in poškodovanih v prometnih nesrečah. Na slovenskih cestah je od leta 1991 do 2019 izgubilo življenje kar 7628 oseb, 303.238 se jih je telesno poškodovalo. Letošnji slogan je Spominjajmo se preminulih, pomagajmo preživelim in ukrepajmo za bolj-šo zdravstveno oskrbo ponesrečencev.

V Sloveniji je koordinator vseh dejavnosti ob tem dnevu Zavod Varna pot, a letos zaradi epidemije prireditev na terenu ne bo. V zavodu zato pozivajo vse lokalne skupnosti, občinske svete za vzgojo in preventivo v cestnem prometu, šole, vrtce in ostale organizacije, naj dejavnosti letos prilagodijo in opozorila o prometni varnosti predvajajo na spletu. V zavodu bodo na svoji spletni strani danes, v četrtek, predstavili e-spominek za žrtve prometnih nesreč.

»Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč je odgovor na potrebo žrtev prometnih nesreč po javnemu priznanju njihovega trpljenja in izgube. Ta dan družbi sporoča, da so posledice prometnih nesreč nesprejemljive in da pomanjkanje informacij o žrtvah pro-

Vsaka žrtev v prometni nesreči je odveč.

metnih nesreč ustvarja med ljudmi ravnodušnost,« pravijo v Zavodu Varna pot.

Prva občina na Celjskem, ki se je te dni že odzvala z obeležitvi tega dne, je Mestna občina Velenje. »Na območju Policijske postaje Velenje je leta 2015 v prometnih nesrečah umrla 1 oseba, 149 jih je imelo telesne poškodbe. Tudi leta 2018 je v prometnih nesrečah umrla 1 oseba, telesne poškodbe je imelo 126 oseb. Lani

sta v prometnih nesrečah umrli dve osebi, 119 jih je imelo telesne poškodbe. 62 prometnih nesreč se je zgodilo zaradi neprilagojene hitrosti, 45 zaradi strani in smeri vožnje, 37 zaradi neustrezne varnostne razdalje in 31 zaradi neupoštevanja pravil prednosti,« so sporočili iz Velenja, kjer letos na tamkajšnjih cestah ni bilo smrtnih prometnih nesreč.

SŠol, foto: arhiv NT (SHERPA)

Ne pozabite na zimsko opremo vozil

Od nedelje do 15. marca prihodnje leto ali še dlje, če bodo takrat na cestah zimske razmere, bo nujna zimska oprema vozil. Policija prve dni morda ne bo kaznovala tistih, ki v teh razmerah ne bodo uspeli takoj menjati pnevmatik na svojih vozilih. Zagotovo bo to storila, če bodo kršitelji predolgo čakali. Letos bodo policisti pozorni tudi na to, ali je zimska oprema še primerna, mnogi namreč vozijo s pnevmatikami, ki so že stare, kar pomeni, da ne omogočajo pravilnega oprijema.

S takšnimi pnevmatikami zagotovo ne z vozilom na cesti!

Profil pnevmatik mora biti globok najmanj 3 milimetre. Globino lahko preverimo z ustreznim merilnikom oz. s kovancem za 1 evro (njegov zlati rob je namreč širok 3 mi-

limetre) ali s pomočjo oznak na pnevmatiki. Globino je smiselno preverjati bolj pogosto, še posebej če je zima blaga, saj je pri višjih temperaturah tudi obraba večja. Snežne verige

zagotavljajo najboljši oprijem za ekstremne zimske razmere, kot je močno sneženje. Če so potrebne oz. obvezne, morajo biti na pogonskih kolesih. Z nameščenimi verigami je zaradi varnosti primerno voziti največ 50 km/h.

Toda zimska oprema vozil ne pomeni le pnevmatik. Dobro je preveriti tudi delovanje zavor, količino zavorne tekočine, ki jo je priporočljivo zamenjati najmanj vsaki dve leti. Zaradi krajših dni je treba poskrbeti tudi za čiste žaromete oziroma luči, saj le tako omogočajo dobro vidljivost. SŠol, foto: arhiv NT (SHERPA)

Poskušal priti v hišo

V Jurklostru so policisti v ponedeljek obravnavali vlom v stanovanjsko hišo. Storilec, ki je v hišo vlomil skozi pritlično okno, je ukradel gotovino in darilne bone. Vlom so lastniki novogradnje prijavili tudi na območju Štor, kjer je neznanec ukradel več kosov različnega orodja, v Vojniku je nekdo poskušal vlomiti v stanovanjsko hišo, a mu na srečo ni uspelo. Lastnikom je povzročil škodo s poškodovanjem vrat.

Spet prišli ilegalne prebežnike

Na Donački gori so policisti v ponedeljek izsledili pet državljanz Afganistana, ki so ilegalno vstopili v Slovenijo. Vsi so zaprosili za mednarodno zaščito.

Pretekli teden so na območju Celjskega prišli kar 30 ilegalnih prebežnikov. V Kunšperku so jih prijeli 11, šlo je za državljane Afganistana, v Vidovici pa še 19 Pakistancev in državljanz Bangladeša, ki so prav tako ilegalno prestopili državno mejo. Trije mladoletni ilegalni prebežniki so zaprosili za mednarodno zaščito in so jih namestili v azilni dom, ostalih 27 so predali hrvaškim varnostnim organom.

Trčila na avtocesti

Minuli konec tedna sta se zgodili dve prometni nesreči. Prva na lokalni cesti Frankolovo–Lipa pri Frankolovem, druga na avtocesti pri Tepanju.

V Dolu pod Gojko pri Frankolovem je v kolesarja trčil mlajši voznik kolesa z motorjem in nato s kraja nesreče odpeljal. O prometni nesreči policisti še zbirajo obvestila. Na avtocesti sta bili v nesreči udeleženi dve osebnim vozilom. Nesrečo naj bi povzročil voznik, ki je zaradi neupoštevanja pravil o prednosti trčil v drugega voznika. Ta se je v trčenju lažje poškodoval. Povzročitelju, gre za hrvaškega državljana, so policisti izrekli globo, ki jo je poravnal na kraju.

V Šmarju pri Jelšah so kaznovali voznika, ki je zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo v desnem nepreglednem ovinku zapeljal z vozišča in trčil v drevo. V trčenju se ni poškodoval. Preizkus z alkotestom je pokazal, da je imel 0,87 miligrama alkohola v krvi. Zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo in povzročitve prometne nesreče so mu policisti izdali plačilni nalog, kaznovali so ga tudi zaradi vožnje pod vplivom alkohola.

Vozila pijana

Konec preteklega tedna so policisti na konjiškem območju ustavili voznico osebnega vozila, ki je vozila pod vplivom alkohola. Alkotest je pokazal, da je imela 0,65 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka. Žensko so pridržali do streliznitve, zaradi vožnje pod vplivom alkohola bo zoper njo sledil obdolžilni predlog.

Metoda Planeta zdravja je izredno učinkovita, a čudežev ne dela

Postavljanje trditve, ki dobro zvenijo, ampak jih ni mogoče dokazovati, ne bi bilo verodostojno niti prepričljivo. Čudežnih zdravnikov ni. Vaše zdravje je resna zadeva. V metodi Planeta zdravja ni nič skrivnostnega. Zahteva trud. Nasprotno od farmacevtske industrije naša metoda ne zdravi simptomov, ampak gleda vzroke. Zato, če se niste pripravljeni potruditi (v glavnem so to spremembe v prehrani) in slediti metodi, ne boste dosegli pričakovanih rezultatov. Proces ozdravitve poteka od znotraj – tako, da omogočamo telesu, da se zdravi samo – in ne od zunaj. Telesu morate omogočiti, da si lahko opomore.

Planet zdravja je pomoč, ne zdravilec
Naša metoda sloni predvsem na vedenju, da se naše telo lahko samostojno zdravi, če ni prekoračilo meje. Planet zdravja pomaga ljudem spodbujati telo, da bi se samo zdravilo. Naša metoda deluje na področju organov in žlez. Sloni popolnoma na principu hranjenja organov in žlez s snovmi, ki jih primanjkuje, da bi dosegli njihovo ravnovesje. Ko je telo v fizičnem ravnovesju, ima moč, da postane odporno proti boleznim.

Planet zdravja ne nasprotuje moderni medicini
Nasprotno od številnih holističnih metod uporabljamo vse znanje današnje medicine, da bi razvili učinkovitejšo rešitve. Planet zdravja se ne strinja z uporabo sintetičnih snovi v farmaciji, ker je to za telo nenaravno, saj ustvarja škodljive nenamerne posledice, in ker se v glavnem ne dotika vzrokov, temveč le simptomov.

Termoregulacija telesa je ključ do zdravja
Telo stalno izgoreva in izgublja kalorije. Naše telo je sestavljeno iz organskih snovi, ki reagirajo med sabo. Vse reakcije sproščajo toploto. Temperatura vašega telesa je približno 37 stopinj C. Eden prvih znakov bolezni je vročina. Povišanje ali znižanje temperature je pokazatelj, kaj se v telesu dogaja. Znanstveniki so izpopolnili merjenje sprememb in razlik v telesni temperaturi. Te spremembe in razlike so vir dragocenih informacij o stanju organov in delovanju telesa. Zdravo telo se mora stalno greti ali ohlajati, da bi ohranilo ravnovesje. S pomočjo

natančnih meritev na petih telesnih točkah je mogoče razbrati 131 krvnih parametrov na neinvaziven način. Termoregulacija telesa sloni na principu ponovne vzpostavitve termičnega ravnovesja v telesu z dovajanjem hranil, ki jih najbolj primanjkuje v telesu. To pomanjkanje povzroča insuficienco organov in žlez, kar pripelje do bolezni. Z dodajanjem naravnih telesu prijaznih snovi se vzpostavi ponovno ravnovesje v telesu, kar oblikuje tudi naravno odpornost.

Naravne snovi so učinkovitejše od kemičnih snovi

Telo razume in sprejema naravne (organske) snovi. Sintetične snovi so za telo tuje in moteče ter lahko povzročajo neugodne posledice.

Sprememba prehrabnenih navad ob termoregulaciji telesa vam ne bo povzročala lakote

Sprememba prehrabnenih navad bo povečala količino hranljivih snovi, ki jih bo vaše telo prejelo. Vzroki, zaradi katerih je ljudem težko spremeniti lastno prehrano, so v navadah in okusih.

Sintetične snovi in organske snovi niso enake za vaše telo

Planet zdravja uporablja samo organske snovi za termoregulacijo telesa. Razlog je jasen. Telo bolje spozna organske snovi in jih absorbira brez neželenih učinkov. Nasprotno sintetične snovi povzročajo zmedo in neželene učinke v telesu.

Zaradi uporabe farmacevtskih proizvodov ljudje niso zdravi

Farmacevtski izdelki so proizvedeni z namenom, da napadejo simptome ali jih zamaskirajo. Noben izkušen strokovnjak vam ne bo rekel, da vas bo farmacevtski proizvod ozdravil.

Ali si želite terapijo za vaše telo, ki je ...

hitra,
trajna,
neinvazivna,
popolna,
natančna,
telesu prijazna,
prijetna?
Če ste se odločili za vse postavke, potem je termoregulacija telesa kot nalašč za vas.

Spremljajte nas na
www.novitednik.si

NAREDIMO NEKAJ DOBREGA TA MOVEMBER!

Komu bodo zrasli najlepši brki?

Sodeluj, glasuj in pomagaj Društvu uroloških bolnikov Slovenije.

Več na www.radiocelje.si

BRKI M na 4246

BRKI R na 4246

BRKI B na 4246

Matjaž Jelen

Rok Marguč

Boštjan Oder

S poslanim in potrjenim SMS-om na 4246 darujete 1€ za pomoč Društvu uroloških bolnikov Slovenije.

Biostile

SANAAMICUS
PRIJATELJ NA POTI DO USPEHA

radio celje
vedno z menoj!

planet zdravja

Medicinski.si
VenoFarmacija

La ZDRAVJE

Vsak petek
ob 11.20
na Radiu Celje

radio celje

FloRadio

Vsak ponedeljek ob 11:20 na Radiu Celje

radio celje

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

Pol stoletja tradicije podjetja VI-JA www.shop.vija.si

 Trgovina VI-JA d.o.o.
Delovni čas: od 8.00 do 18.00
Sobota: od 8.00 do 12.00
Gotovlje 111 C, 3310 Žalec
03-710-23-30, 051-637-611

Vse na enem mestu za koline

Mesarski stroji in pribor iz nerjavečega materiala

www.shop.vija.si

 Trgovina VI-JA d.o.o.
Delovni čas: od 8.00 do 18.00
Sobota: od 8.00 do 12.00
Gotovlje 111 C, 3310 Žalec
03-710-23-30
51-637-611

STROJ ZA ČIŠČENJE ODOJKOV IN PRAŠIČEV

Stroj je primeren za profesionalno uporabo. Ima močno konstrukcijo ter možnost transporta kadi. Volumen kadi je 200 litrov, moč grelca pa 6 kW za gretje olja. Manjši stroj je primeren za odojke in tekače do 80 kilogramov žive mase, ima dve čistilni osi. V večji različici lahko z eno čistilno osjo čistimo prašiče, težke do 300 kilogramov. Stroj je idealen za obarjanje prašičev. Priporočljivo je, da damo v stroj toplo vodo in tako prihranimo pri električni energiji.

Podjetje VI-JA je družinsko podjetje s sedežem v Gotovljah pri Žalcu. Skoraj 50 let uspešno izdeluje opremo in stroje iz inox materiala za sirarske, mesarske ter druge živilske namene. Nudi tudi usluge laserskega razreza ter krivljenja. Sledi tehnološkemu napredku in zvišuje kakovost proizvodov, kar se izraža v zadovoljstvu strank, ki obiščejo trgovino.

V podjetju namenjajo velik poudarek proizvodnji in opremljanju manjših živilskih obratov s stroji in pultu, na primer sirarn, klavnic, mesarstev ter prostorov, ki so namenjeni dopolnilni

dejavnosti, kot je turizem na kmetiji. Podjetje je naravnano na številne novosti, ki so predstavljene v nadaljevanju.

V podjetju VI-JA se zavedajo, da je zaupanje strank ključnega pomena. Da bi zagotovili le najboljše, ob nakupu svojih proizvodov nudijo tudi servis zanje.

 Da bo nakupovanje še lažje, je vsa njihova ponudba strojev in proizvodov za profesionalno in domačo uporabo na voljo na novi spletni strani www.shop.vija.si. Obiščite njihovo spletno trgovino in se prepričajte sami.

PROFI MEŠALEC ZA MEŠANJE

Je v celoti izdelan iz nerjavečega materiala. Prevozen je na kolesih in primeren za domačo ali profesionalno uporabo. Je nezahteven za vzdrževanje in čiščenje. Ima eno snemljivo mešalo, je enostaven za uporabo. Moč priklopa je 400 V.

STROJ ZA REZANJE SLANINE

Novost je tudi zmogljivejši hidravlični stroj za rezanje slanine (kockalnik slanin). Tako kot ostali stroji je tudi ta izdelan iz nerjavečega materiala. Zmogljivost kockanja je do 500 kilogramov mase na uro. Ima šest prednastavljenih in sprogramiranih različic. Velikost kock je od 5x5 do 30x30 milimetrov. Da

je stroj narejen dovršeno, dokazuje sam preklap med posameznimi različicami, kar deluje elektronsko in zato ni treba dokupovati različnih modelov kockalnikov.

DIMNA KOMORA - PREKAJEVALNICE

Prinaša novost na tržišču. Gre za manjšo prekajevalnico, v kateri lahko samostojno doma prekajujemo meso. Velikost prekajevalnega dela je 180x90x90 centimetrov. Dimna komora deluje po principu hladnega in toplega prekajevanja. V kolikor želimo hladno prekajevanje živil, uporabimo kurišče

izven komore, saj je iz kurišča dovod dima povezan s prekajevalnico. Za kurjenje se uporabijo bukove palete.

NAMIZNA HIDRAVLIČNA POLNILKA

V celoti je izdelana iz nerjavečega materiala. Namizna hidravlična polnilka je nezahtevna in enostavna za čiščenje ter vzdrževanje. Moč priklopa je 230 V ali 400 V. Ima štiri različne nastavke ter nožni vklop. Količina mesa, ki ga sprejme, je 15 kg. Mere so: GxŠxV (mm): 320x400x1260, teža približno 46 kg.

BiRObit
DIGITALIZIRAJTE
POSLOVANJE
www.birobit.si
Canon

Pohištvo po meri

Mariborska 103a, Celje

031 720 657
celje@akron.si
www.akron.si

AKRON
MOJE POHIŠTVO

rolca
kavarna pekarna slaščičarna

Gubčeva 1, Celje
rolca

**Po potico in sveže
domače dobrote v Rolco**

Naročila oz. prednaročila
sprejemamo na telefonskih številkah:
041505075 in 070866700

GRADBENA TRGOVINA
www.gradbena-trgovina.si

GRADBENA TRGOVINA D.O.O.,
Spodnje stranice 16, 3206
tomaz@gradbena-trgovina.si
T: 051 612 666, 070 96 99 55

**IZDELAVA FASAD
SALON KERAMIKE
GRADBENI
MATERIAL**

ELEKTROINŽENIRING LILIJA d. o. o.

Elektro trgovina, montaža, servis in
popravlilo dvigal, elektroinstalacije,
elektro meritve.

Ulica mesta Grevenbroich 4, 3000 Celje Tel: +386 (03) 491 09 50
E-mail: elektroinzeniring.lilija@siol.net Fax: +386 (03) 491 09 52

**Svinjski
ribsi**
začinjeni ali
nezačinjeni

www.fingust.si
03/492-71-30
Cesta na ostrožno 22, Celje

FINGUŠT
MESNINE ŠTAJERSKE
PRAGERSKO

Poslovodja (m/ž) (Nazarje)

Od kandidata pričakujemo V. stopnjo izobrazbe poslovske, kmetijske, trgovske ali ekonomske izobrazbe, 3 leta delovnih izkušenj, sposobnost vodenja poslovanja trgovine, pasivno znanje enega tujega jezika, računalniška znanja MS Office paketa, predvsem Word, izpit za vožnjo z viličarjem je zaželen. Ustreznemu kandidatu nudimo zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 6 mesecev. Prijave zbiramo do 6. 12. 2020. KZ Šaleška dolina, z. o. o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Tehnični nabavnik – koordinator (m/ž) (Celje)

K sodelovanju vabimo zanesljivega in motiviranega kandidata, od katerega pričakujemo vsaj V. stopnje izobrazbo ekonomske, tehnične ali logistične smeri, vsaj 2 leti delovnih izkušenj na področju nabave (ni pogoji), aktivno znanje angleškega jezika, poznavanje nabavnih postopkov, dobro poznavanje programov MS Office ter drugih orodij in informacijske tehnologije, zanimanje za tehniko, strojništvo in proizvodni proces, sposobnost vodenja in koordiniranja manjših projektov. Prijave zbiramo do 24. 11. 2020. Biro Ogis, Andrej Kuzma, s. p., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Monter (m/ž) (Celje)

Opis delovnega mesta: postavljanje in podiranje šotorov, hal, odrov, natovarjanje, raztovarjanje, montiranje, demontiranje v skladu z delovno dokumentacijo in s postavitvenimi listi. Kaj pričakujemo od kandidatov: sposobnost dela v timu, fizično moč, izobrazba ni pomembna, priporočljiv izpit B-kategorije, zaželeno delovno izkušnje. Kaj kandidatom nudimo: zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 6 mesecev. Prijave zbiramo do 24. 11. 2020. Biro Ogis, Andrej Kuzma, s. p., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Varilec (delavec v proizvodnji) (m/ž) (Celje)

Kaj pričakujemo od kandidata: dober vid, ročne spretnosti, natančnost in delovno vztrajnost, izobrazba ni pomembna, dovolj so izkušnje, vsaj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih. Kaj kandidatom nudimo: zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas in s poskusnim obdobjem 6 mesecev, motivacijsko delovno okolje z možnostjo napredovanja, redno in stimulativno plačilo. Prijave zbiramo do 24. 11. 2020. Biro Ogis, Andrej Kuzma, s. p., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Prodajalec – skladiščnik v PE Luče (m/ž)

Od vas pričakujemo vsaj IV. stopnjo strokovne izobrazbe, najmanj 1 leto delovnih izkušenj na istem ali podobnem delovnem mestu, veljavni izpit za upravljanje z viličarjem je zaželen, vozniški izpit B-kategorije, tehnično razgledanost, skrb za profesionalno in osebno rast ter stalno nadgradnjo znanja, profesionalno komunikacijo in osebno urejenost, zaželeno so delovne izkušnje z delom v kmetijski trgovini, železnici ..., oddaljenost od KT Luče do 10 km (v eno smer). Prijave zbiramo do 13. 11. 2020. KZ Šaleška dolina, z. o. o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Kontrolor kakovosti (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Od kandidatov pričakujemo IV. stopnjo strokovne izobrazbe, zaželeno delovno izkušnje na podobnem delovnem mestu, vozniški izpit B-kategorije, osnovno znanje angleškega in nemškega jezika, osnovno delo s preglednicami in z računalniškimi omrežji, osnovno poznavanje operacijskih sistemov, pripravljenost in sposobnost timskega dela, dobro komunikacijo (možnost usposabljanja sodelavcev), dobrodošle so izkušnje poznavanja standarda ISO 9001:2015, natančnost, fleksibilnost, sposobnost odločanja, delovno vztrajnost ter pripravljenost na večimensko delo. Prijave zbiramo do 2. 12. 2020. Gep Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383

Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Vbrizgovalec plastike (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Od kandidatov pričakujemo IV. stopnjo izobrazbe smeri strojnik, prodajalec, mizar ali drug ustrezen poklic, 6 mesecev delovnih izkušenj, pripravljenost na triizmenski delovni čas, komunikativnost, samoiniciativnost, natančnost, vestnost. Kandidatom nudimo zaposlitev za poln delovni čas, zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 3 mesece. Prijave zbiramo do 27. 11. 2020. Daplast, d. o. o., Legen 23, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu

Tiskar (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Pričakujemo vsaj 2 leti na področju grafične dejavnosti – tiskanje na Heidelberg offset tiskarskih strojih, računalniško pismenost, izpit B-kategorije, ročne spretnosti, urejenost, natančnost, vztrajnost, sposobnost timskega dela. Nudimo zaposlitev za določen čas 1 leta z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas (poskusno delo 6 mesecev), delo v mladem, dinamičnem, urejenem in sproščenem delovnem okolju, redno in stimulativno plačilo za opravljeno delo, možnost osebnega in strokovnega razvoja. Prijave zbiramo do 2. 12. 2020. Gep Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Operater stroja (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Pričakujemo vsaj 1 leto na področju nastavljanja strojev, pripravljenost na večimensko delo, veselje do tehničnega področja, samoiniciativnost, natančnost, oster vid, ročne spretnosti ter predvsem interes in voljo do dela. Nudimo zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja (poskusno delo 6 mesecev), delo v mladem, dinamičnem, urejenem in sproščenem delovnem okolju, redno in stimulativno plačilo za opravljeno delo, možnost osebnega in strokovnega razvoja. Prijave zbiramo do 2. 12. 2020. Gep Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Vodja skladišča (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Pričakujemo končano vsaj VI. stopnjo ekonomske ali logistične smeri, vsaj 3 leta izkušenj na področju vodenja, poznavanje skladiščnih procesov, sposobnost vodenja večje skupine sodelavcev, organizacijske sposobnosti, odgovornost, natančnost, pripravljenost za sodelovanje in usklajevanje nalog s sodelavci. Nudimo zaposlitev za nedoločen čas s 6-mesečnim poskusnim delom, dvoimensko delo. Prijave zbiramo do 2. 12. 2020. Gep Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Monter – inštalater / varilec strojnih inštalacij (m/ž) (delo na terenu Celje z okolico po Sloveniji)

Delovne naloge: izvedba strojnih inštalacij (ogrevanje, vodovod, prezračevanje, hlajenje) ... Inštalacije Razgoršek, d. o. o., Plinarniška ulica 2, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 28. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Delavec v skladišču svežega mesa (m/ž) (Celje)

Naloge: pomoč pri vodenju in organiziranju ustreznega skladiščenja mesa na lokaciji klavnice, pri vodji razsekovalnice naročanje potrebne količine in vrste konfekcioniranega mesa, priprava naročil, pakiranje, čiščenje, vodenje odpremo mesa. Celjske Mesnine, Cesta v Trnovlje 17, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 6. 12. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Samostojni računovodja v manjšem podjetju (m/ž) (Celje)

Podjetje Biotopic iz Celja vabi v kolektiv osebo, ki je večša samostojnega računovodskega dela. Biotopic, d. o. o., Cvetlična ulica 9, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 5. 12. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Višji specialist na področju proizvodnega kontrolinga (m/ž) (Velenje)

Iščemo osebo za samostojno izvajanje del in nalog na področju uspešnosti proizvodnje, sodelovanje pri procesih poslovanja, pregleda, analize, poročanje, delo na projektih. Hisense Gorenje, Partizanska cesta 2, Velenje

3320. Prijave zbiramo do 22. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Kuhar (m/ž) (Rogla)

Pričakujemo IV. stopnjo gostinske ali gastronomske smeri oziroma delovne izkušnje na podobnih delovnih mestih, pripravljenost na timsko delo, motiviranost in ustvarjalnost, odgovornost in prilagodljivost, urejenost in zanesljivost. Unitur, d. o. o., Cesta na Roglo 15, 3214 Zreče. Prijave zbiramo do 20. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Operater proizvodnih linij (m/ž) (Ljubno ob Savinji)

Pričakujemo vsaj IV. stopnjo tehnične smeri (npr. strojni mehanik, mehatronik operater), alternativa tudi druga izobrazba IV. stopnje naravoslovne smeri z dobrimi delovnimi navadami. KLS Ljubno, d. o. o., Loke 36, 3333 Ljubno ob Savinji. Prijave zbiramo do 2. 12. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Delavci v proizvodnji, operaterji strojev in naprav v jeklarni (m/ž) (Store)

Delo v skupini, ki upravlja stroje in naprave. Usposabljanje in uvajanje v delo v obdobju 6 mesecev. Štore Steel, d. o. o., Železarska cesta 3, 3220 Štore. Prijave zbiramo do 20. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vodenje prodaje (m/ž) (Store)

Glavne zadolžitve: samostojno vodenje službe prodaje, ki vključuje optimalno organiziranje prodajnih in poprodajnih dejavnosti: izdelave ponudb in odgovorov na povpraševanja, sprejemanja in potrjevanja naročil, posredovanja informacij

naročnikom o statusu naročenega blaga. Štore Steel, d. o. o., Železarska cesta 3, 3220 Štore. Prijave zbiramo do 20. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Nabavni referent za področje delovne zaščite in embalaže (m/ž) (Celje)

Delovne naloge: izvajanje podpor- nih nabavnih dejavnosti, sodelovanje pri pripravi in vnos podatkov o blagu in poslovnih partnerjih v informacijski sistem, posredovanje naročil dobaviteljem, sodelovanje pri računalniški pripravi prodaje (priprava dobavnic) ter fakturiranje izdobiljenega blaga, izpolnjevanje dokumentacije, ki se nanaša na promet blaga (nabav), kontrola prejetih računov ... Inpos, d. o. o., Opekarniška cesta 2, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 19. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Strojni polnilec (m/ž) (Celje)

Pričakujemo končano V. stopnjo izobrazbe (prednost imajo kandidati s končano izobrazbo tehnične ali živilske smeri), poznavanje HACCP-sistema, vsaj 1 leto delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu, samostojnost, natančnost, odgovornost, vozniški izpit B-kategorije. ErgoPharma, d. o. o., Gaji 1, Trnovlje pri Celju, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 25. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Monter strojnih inštalacij (m/ž) (Celje)

Kot monter boste odgovorni za izvedbo vseh vrst montažnih del pri inštalacijah vodovoda ali prezračevanja, izdelavo izdelkov na terenu, izvajanje del v proizvodnem procesu, obvladovanje postopkov izvajanja samokontrole, opravljanje drugih nalog v okviru delovnega mesta po nalogu nadrejenega. Klima Celje, d. d., Delavska cesta 5, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 20. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Oblikovalce kovin (m/ž) (Velenje)

Od kandidatov pričakujemo ročne spretnosti, natančnost, smisel za timsko delo ... Gorenje Orodjar- na, d. o. o., Partizanska cesta 12, 3320 Velenje. Prijave zbiramo do 30. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Upravljalca v polnilnici pijač (m/ž) (Laško)

Od kandidata pričakujemo upravljanje s stroji v polnilnici pijač; odgovornost in skrb za varstvo pri delu z upoštevanjem vseh varstvenih predpisov, skrb za kontrolo kakovosti izdelkov v skladu z vsemi standardi, sodelovanje v ekipah, izvajanje osnovnih vzdrževalnih del in sodelovanje pri remontih ... Pivovarna Laško Union, d. o. o., Pivovarniška ulica 2, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 30. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vodja izmene v polnilnici (m/ž) (Laško)

Opis delovnega mesta: vodenje, koordiniranje in nadziranje dela na linijah, poznavanje procesov ter osnov upravljanja s stroji, odgovornost in skrb za varstvo pri delu z upoštevanjem vseh varstvenih predpisov, skrb za kontrolo kakovosti izdelkov v skladu z vsemi standardi, zagotavljanje učinkovitosti s poudarkom na optimizaciji stroškov ... Pivovarna Laško Union, d. o. o., Pivovarniška ulica 2, 1000 Ljubljana.

Prijave zbiramo do 30. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

GLS-kurir (m/ž) (Celje)

Zaradi hitre rasti iščemo kurirja, ki bo opravljal storitve razvoza in pobiranja paketnih pošilk na območju Celja z okolico. General logistics systems, d. o. o., GLS, pogodbeni partner, Cesta v Prod 84, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 2. 12. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Referent v kadrovski službi (m/ž) (Žalec)

Delo: sodelovanje pri pridobivanju novih sodelavcev, urejanje dokumentacije v zvezi z zaposlovanjem delavcev, urejanje kadrovskih evidenc, obračun plač, priprava mesečnih in letnih poročil v zvezi z izplačili plač in drugih prejemkov iz delovnega in drugega pogodbenega razmerja ... OMCO Metals Slovenia, d. o. o., Cesta žalskega tabora 10, 3310 Žalec. Prijave zbiramo do 15. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Varnostnik (m/ž) (Velenje)

Poglavitne naloge: varovanje oseb in premoženja, nadzor nad strankami, zaposlenimi, blagovnim prometom, obhodi po varovanih območjih, varovanje javnih zbiranj ... Aktiva Varovanje, d. d., Kraljeviča Marka ulica 5, 2000 Maribor. Prijave zbiramo do 30. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

novi tednik

radio celje

Po odlični podaji Amadeja Brecla se je pričakovano odzval Ivan Božić.

Že pred šestimi leti je prvo priložnost Jonu Špornu na prvoligaški zelenici ponudil Simon Rožman. Škoda, da Jon zadnjih treh sezon ni preživel v celjskem dresu.

V zadnjem odigranem krogu v 1. SNL zelo visoka zmaga nogometašev Celja

Časa za vključitev v boj za prvaka je dovolj

V enajstem krogu prve slovenske nogometne lige je v Mariboru padlo toliko zadetkov kot na vseh ostalih tekmah skupaj. Celjani so s štirimi goli napolnili mrežo Aluminija, preostali izidi pa so bili: Tabor Sežana – Mura 0:0 (na neravnem igrišču so gostje imeli lepše priložnosti), Olimpija – Koper 1:2 (s covid-19 je okužen tudi predsednik ljubljanskega kluba), Maribor – Domžale 4:3 (oboje so vodili po dvakrat) in Gorica – Bravo 0:0 (na prvi medsebojni tekmi so Ljubljancani avgusta zmagali s 4:1).

DEAN ŠUSTER

Prvenstvo se bo nadaljevalo 21. novembra, do tedaj bo slovenska reprezentanca odigrala tri tekme.

Bezjakova prizadevnost

Zgodnji zadetek (dolge podaje Roman Bezjak ni prav do-

bro sprejel, a se je žoga odbila do Ivana Božića) Celjanom ni dal kril, ampak jim jih je celo spodrezal, tako da je moral vodstvo reševati vratar Matjaž Rozman. Tudi drugi polčas se je začel zelo podobno kot prvi; Bezjak je za hrbet podal Amadeju Breclu, ki pa se je odlično znašel in z idealnim predlozkom presenetil celotno obrambo – Božić se je povsem osamljen le priklonil in z glavo poslal žogo v mrežo. Strellec tretjega gola se ni veselil – Matic Vrbanec je zadel mrežo svojega nekdanjega kluba. In kdo je imel zadnji žogo pred njim? V protinapadu mu jo je porinil Bezjak, ki z neizmerno voljo išče pot do svoje nekdanje podobe. Četrty gol si zasluži opis

zaradi odlične poteze Filipa Dangubiča in neodgovornega odziva Mića Kuzmanovića, ki je streljal s strani (in zadel), a bi moral podati Jakobu Novaku. Izteklo se je po željah, toda naslednjič se morda ne bo. Če Kuzmanović ni videl osamljenega soigralca pred golom, potem je vse še slabše zanj.

Kljun še šestnajstletnik

Po slabem izkupičku v uvodni četrtini DP (brez sodniških napak bi bil obilnejši) se je trener Dušan Kosić odločil, da bo v ogenj poslal tiste, ki jih krasi požrtvovalnost. Vlogi zadnjih vezistov je zaupal Maticu Vrbancu in povratniku v celjsko moštvo Jonu Špornu, ki jima je pomagal neutrudni Nino Pungaršek, čeprav je bil postavljen pred njima. Trije »terierji« so uničevali zamisli tekmecev. Moštvo sicer še vedno pogreša nepozabnega kapetana Mitjo Lotriča, a se bo moralo znajti brez njega. Božić, Dangubič in upajmo tudi Bezjak so dovolj spretni, da bodo nadomestili učinek Daria Vizingerja. Že po 15 minutah je moral igrišče zapustiti član mlade reprezentance Luka Kerin zaradi

natrgane mišice; zamenjal ga je 16-letni Tom Kljun, ki je v članskem moštvu prvič zaigral že v prejšnji sezoni. Tedaj je bil star 16 let in štiri mesece ter je postal najmlajši v zgodovini celjskega moštva – prehitel je Domna Beršnjaka (16 let in 10 mesecev). Grofje na lestvici nimajo veliko naskoka pred zasledovalci, po drugi strani se lahko brez večjih težav vključijo v boj za prvaka.

Bournemouth in Bulajić za optimizem?

Nogometni klub Celje in angleški predstavnik v drugoligaški družini Bournemouth sta sklenila strateško sodelovanje. Partnerska pogodba predvideva sodelovanje med obema mladinskima centroma in izmenjavo izkušenj. In kaj to pomeni v prevodu? Veliko moč ima v celjskem klubu že nekaj časa Rus Valerij Kolotilo, nenazadnje je generalni direktor kluba. Stoodstotni lastnik Bournemoutha je ruski poslovnež Maxim Demin, ki ima svoje deleže tudi v švicarskem prvoligašu Zürichu in nemškem tretjeligašu Uerdingnu. Optimisti pričakujejo,

Generalni direktor kluba je Valerij Kolotilo.

da bo celjski klub dobil okrepitev, pesimiste pa je strah ukrajinskega scenarija. Vodja Šolskega nogometnega centra je postal Spasoje Bulajić. Luka Gobec bo še naprej trener mladincev.

Za ubranitev lovorike

Lan Štravs je zdaj zdrav, Denis Marandici po poškodbi stopala že teče, Luki Kerinu se bo morda že zacelila rana do nedelje, 22. novembra in gostovanja v Domžalah. Moštvo bo jutri odpotovalo v Novo Gorico na prijateljsko tekmo. Direktor kluba **Zoran Podkoritnik** je bil malce razočaran glede odziva pristojnih po pismu, ki jim ga je naslovil zaradi številnih

krivic, za katere so bili odgovorni sodniki. Po drugi strani pa ga ni strah nadaljevanja prvenstva, prav nasprotno: »Spet imamo dobro ekipo, ki bo vse bolj konkurenčna. Okužen ni bil nihče, testirani so bili vsi tisti, ki so imeli določene simptome. Celotno moštvo je bilo prej večkrat preverjeno med evropskimi nastopi. Do zimskega premora je cilj točkovno približanje vodilnim klubom. Pred spomladanskim nadaljevanjem pričakujemo nekaj okrepitev, potem pa se bo začel naš boj z željo, da ne prepustimo naslova državnega prvaka komu drugemu.« Naslednja gosta celjskega štadijona bosta Maribor in Olimpija.

Foto: NK CELJE

Pomanjkanja prizadevnosti in truda ni moč očitati izkušenemu Romanu Bezjaku.

Tudi tokrat ni izostala podpora zvestih Celjskih grofov, ki so se veselili na vznožju pred štadionom.

Slovenske košarkarice se bodo v Grčiji borile za preboj na Eurobasket

sport@nt-rc.si

Peterica iz ŽKK Cinkarna v mehurčku na Kreti

Slovenska izbrana vrsta je pod vodstvom selektorja Damirja Grgića kvalifikacije za EP začela v Celju, in sicer lani, 14. novembra. V odličnem vzdušju v dvorani Gimnazije Celje – Center so naše košarkarice v derbiju skupine A ugnale Grkinje s 70:64. Najbolj razpoložena je bila Teja Oblak z devetnajstimi točkami in s šestimi podajami. Sestra enega izmed najboljših nogometnih vratarjev na svetu Jana Oblaka je blestela tudi v Sofiji (19 točk, 8 skokov), kjer so bile »naše« boljše od Bolgark z 72:64.

DEAN ŠUSTER

V Heraklionu na Kreti se bo danes tekma z Islandijo začela ob 16.00. V soboto se bodo slovenske košarkarice točno po letu dni znova spopadle z Grkinjami (19.00).

Devet od dvanajstih

Zmaga nad Grčijo zanesljivo prinaša prvo mesto v skupini in boljše izhodišče pri žrebu skupin za evropsko prvenstvo. Poraz ne bi bil usoden, kajti na EP se bo uvrstilo tudi pet najboljših drugouvrščenih ekip. Slovenija bi torej z enim porazom zanesljivo napredovala. Toda Nika Barič in soigralke ne razmišljajo o stranskih vratih. Pogrešale bodo pomoč Tine Trebec, ki je okužena, in Zale Friškovec, ki ima zlomljen prst na roki. Toda tudi Grkinje ne bodo zaigrale v popolni postavi (okuženi Gamelos in Sotirou). Na Kreti je peterica iz Ženskega košarkarskega kluba Cinkarna Celje, trener Damir Grgić v vlogi selektor-

ja, njegov pomočnik Jure Krajnc, maserka Althea Gwashavanhu ter košarkarici, krilna igralka Maruša Seničar in branilka Lea Debeljak. Kar devet od dvanajstih reprezentantk je sedanjih ali nekdanjih članic Cinkarne. Na seznamu, ki ga je Grgić moral oddati Fibi za kvalifikacijski cikel, so med 24 imeni prvič tudi tri mladinke Cinkarne, Mojca Jelenc, Blaža Čeh in Sara Garič. Jelencova je bila lani MVP kadetskega evropskega prvenstva B-divizije, na katerem se je Slovenija prvič uvrstila v elitno A-divizijo. Igrala je tudi Čehova, Garičeva pa si je tik pred EP poškodovala koleno in potem zaradi okrevanja izpustila celotno sezono.

Prezljeva spet v Celju?

Tretji kvalifikacijski cikel bo gostila Slovenija. Ljubljanski mehurček bo na sporedu med 31. januarjem in 7. februarjem. Grgičeve izbranke se bodo 4. februarja pomerile z Bolgar-

Damir Grgić in Jure Krajnc (levo), uspešna pri Cinkarni in slovenski reprezentanci.

kami, 6. februarja pa z Islandkami. Slovenija ima lepe možnosti za tretjo zaporedno uvrstitev na EP, ki ga bosta gostili Francija in Španija. Ti sta že uvrščeni na Eurobasket, za katerega se poteguje še 33 ekip v devetih skupinah. V slovenski reprezentanci je tudi Annamaria Prezelj, ki že nekaj časa vadi v Celju. Če v bližnji prihodnosti ne bo našla kluba, je z vodstvom Cinkarne že dogovorjena. Za celjsko ekipo bi igrala tako dolgo, dokler ne bi dobila ugodne ponudbe iz tujine. Nazadnje je za Cinkarno igrala v sezoni 2016/17 in bila najkoristnejša igralka zaključnega turnirja Jadranske lige, kjer je z ekipo osvojila prvo mesto. Malce kasneje se je s slovensko izbrano vrsto do 20 let veselila srebrne medalje na evropskem prvenstvu na Portugalskem. Prezljeva je nato postala članica poljskega Gorzowa.

Še najmanj težav s »korono«

Cinkarna je v slovenski ligi doživela dva poraza, ki pa za zdaj nista usodna, saj je tekem (tudi z Ježico in s Triglavom) še veliko, načrtovana pa je tudi končnica in vsi upajo, da bodo njeno izvedbo dovoljevale zdravstvene razmere v državi. V celjskem taboru so imeli pred sezono idejo, da bi mladi ekipi pomagale štiri izkušene igralk, članski reprezentantki Slovenije Maruša Seničar in Lea Debeljak, srbska reprezentantka Snežana Bogičević in visoka Američanka Bionca

Dunham, ki je igrala na prestižnem kolidžu Louisville in je imela izjemno študentsko kariero. V Celju so se nadaljevale njene težave s kolonom in ni prestala zdravniških pregledov, zato se je po prekinitvi pogodbe vrnila v domovino. Bogičevićeva se je poškodovala na treningu (hrbet) in ni odigrala še nobene tekme. K vadbi se je vrnila prejšnji teden, bolečine je ne spremljajo več. Marta Ostojić, ki je ena ključnih igralk mlade generacije,

Annamaria Prezelj se bo morebiti kmalu vrnila v celjsko ekipo.

je imela težave z alergijami, astmo ... Med tekmo uvodnega kroga je težko dihala in so ji v celjski bolnišnici morali nuditi nujno medicinsko pomoč. Po številnih pregledih pri alergio-logih in kardiologih je Marto v Zagrebu ujela »korona«. Tedaj ni bila v stiku z ekipo, hitro se je pozdravila in se konec prejšnjega tedna vrnila v vadbeni proces. Tako Snežana kot Marta naj bi igrali v sredo proti Lediti.

Večinoma nepolnoletne

Zaradi zgoraj omenjenih težav so pri Cinkarni ostali z ekipo, katere povprečna starost je 17 let in ki je v dosedanjem delu sezone odigrala zelo dobro. »Ekipa je nakazala svoj velik potencial. Začetek sezone je samo potrdil našo oceno, da imamo v letnikih 2003, 2004 in 2005 številne košarkarice, ki so med vrstnicami tudi evropsko primerljive. Zato je bila odločitev, da jim ponudimo priložnost že v tej sezoni, zagotovo pravilna. Računamo, da bo že v nekaj letih ta generacija igralk na domači in mednarodni sceni igrala zelo pomembno vlogo,« je svoje mnenje predstavil športni direktor kluba Uroš Kranjc. Ekipi, ki je v prejšnji sezoni osvojila prvo mesto v kadet-ski ligi Waba, so priključili kadetsko reprezentantko Zojo Štirn in mladinsko reprezentantko Saro Garič.

Šest prvih mest!

V članski ligi Waba so zaradi težav s potovanji odpadle tri tekme, ki jih bo treba nadoknaditi, ko bodo razmere primerne. Mlajše selekcije žal ne vadijo zaradi ukrepov, ki jih je sprejela vlada. Do prekinitve jim je šlo odlično. Mladinska in kadetska ekipa sta bili neporaženi, pionirke pa so na prvem turnirju lige Waba zabeležile dve zmagi. Veliko pozornosti so namenjali spoštovanju ukrepov za zajezitev virusa. Na srečo niti v mlajših selekcijah niti pri članicah ni bilo okužb igralk izjemno Ostojičeve, ki se je okužila pravzaprav izven vadbenega procesa. Pred začetkom sezone je predsednik kluba Borut Kop v družbi kapetanke Snežane Bogičević in njene namestnice Maruše Seničar obiskal Cinkarno Celje in se srečal z novim predsednikom uprave generalnega pokrovitelja kluba Alešem Skokom in članico uprave Nikolajo Selič Podgoršek. Cinkarna je tedaj za svoje zaposlene pripravila razstavo vseh osvojenih pokalov celjskega kluba v sezoni 2019/2020 v vseh klubskih selekcijah. Članice so bile prve v DP in pokalu, druge pa v mednarodni regionalni ligi. Državne prvakinja so bile tudi mladinke in kadetinja. Slednje so bile tako kot pionirke najboljše v ligi Waba. Takšno sezono bo težko ponoviti ...

Foto: KZS/ALEŠ FEVŽER

Kruder želi, da bi Moskva odpadla

Evropsko prvenstvo v olimpijski kombinaciji ter hitrosti, težavnosti in balvanih bo kljub pandemiji novega koronavirusa izvedeno v tem mesecu. Tekmovanje bo v ruski prestolnici od 21. do 29. novembra.

Na njem bodo podelili zadnji evropski olimpijski vozovnici. Obe slovenski ženski olimpijski kvoti sta že zasedeni, kandidata za zadnjo moško sta **Jernej Kruder** in Anže Peharc. V slovenskem taboru bi glede na razvoj dogodkov in slabo epidemiološko sliko najraje videli, če bi tekma odpadla oziroma bi jo prestavili. To še najbolj odkrito priznava Celjan Kruder. Če namreč tekmovalja ne bi bilo, bi zaradi uvrstitev na prejšnjih tekmah svetovnih prvenstev prišel do tako iskanne in zelene olimpijske vozovnice brez boja: »Zaradi načina kvalifikacij bom težje prišel do vstopnice. Pripravljam se, kot da tekmovalje v Moskvi bo in se bom boril za olimpijsko mesto.« Na seznamu prijav je vsega šestnajst reprezentanc. Pot v Tokio že imata zagotovljeno Janja Garnbret in Mia Krampl.

DŠ

V Zlatorogu le eden ni negativen

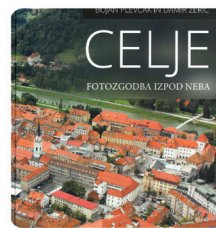
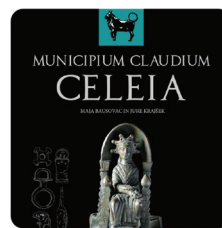
Rokometna zveza Slovenije je pozno sporočila, da je prestavljena tudi tekma proti Turčiji v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo, ki bi morala biti naslednji dan, v nedeljo.

Razlog sta pozitivna testa na novi koronavirus v slovenski vrsti. Zveza ni obelodanila imen okuženih igralcev. To pa sta storila rokometna kluba. Izkazalo se je, da gre za enega nekdanjega in enega sedanjega člana celjskega kluba. Barcelona je sporočila, da je okužen Domen Makuc. Iz Celja Pivovarne Laško pa je prišla vest, da je virus prisoten tudi v telesu vratarja Miljana Vujovića. Ta se dobro počuti, težav nima, je pa bil takoj napoten v izolacijo, kjer bo vsaj deset dni, nakar bo znova opravil testiranje. Ostali reprezentanti iz celjskega kluba so negativni, vendar so v samoizolaciji.

DŠ

ŽE V PRODAJI!

MOTorna VOZILA

PRODAM

ZELO dobro ohranjen **renault megane 1,5** dizel, letnik 2005, garažiran, servisiran, registriran do januarja 2021, prodam. Telefon 051 631-218. 1103

STROJI

PRODAM

ČELNI nakladalec za traktor Univerzal ali Štore, čelno hidravliko za traktor Zetor 52-45 ali 62-45 in »mikser« **Inox** za »miksanje« krmne hrane, prodam. Telefon 041 999-910. p

sport@nt-rc.si

Imate vi ali kdo od vaših bližnjih težave z alkoholom?

AA in Al-Anon lahko pomagata. Kontakta: za alkoholike: www.aa-slovenia.si (tel.: 031 802 710); za svoje in prijatelje: www.al-anon.si (tel.: 031 744 722)

KUPIM

TRAKTOR, lahko je v okvari, poškodovan ali brez dokumentov, in ostalo kmetijsko mehanizacijo kupim. Telefon 040 507-060. 1081

ŽIVALI

PRODAM

PRAŠIČE, težke od 120 do 180 kg, ugodno prodam. Telefon 031 832-520. 1099

MLADO kravo simentalke, brejo 6 mesecev, vajeno paše, prodam. Telefon 051 223-446. 1098

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave, grahaste, črne in bele barve, pred nesnostjo, prodamo, pripeljemo na dom. Telefon 070 545-481. p

PRAŠIČE, težke od 30 do 250 kg ter izločene svinje (čoke) prodamo. Sprejemamo naročila za breje svinje mladice. Možna dostava, domača hrana. Telefon 031 311-476. p

KOKOŠI nesnice jarkice, stare 21 tednov, tik pred nesnostjo, prodamo. Telefon 070 859-446. p

ODOJKE, težke 25 kg, prodamo na kmetiji Zorko na Babnem. Telefon 041 741-028. 1095

PRAŠIČE domače vzreje, različnih tež, in izločene svinje prodam. Možna dostava. Andrejeva kmetija iz Jazbin, telefon 031 509-061. 1102

TELICO simentalke, brejo 7 mesecev, prodam. Telefon 041 889-212. 1106

PRAŠIČA, težkega 250 kg, domača kuhana hrana, prodam. Telefon 051 234-489, 051 310-288. 1107

BREJO kravo simentalke, pašna, pregledano in teličko simentalke, staro 5 tednov, prodam. Telefon 031 840-282. 1009

KUPIM

DEBELE, suhe krave in telice, plačilo takoj + DDV, kupim. Telefon 041 653-286. š

PITANE krave in telice za zakol, po širši Štajerski, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 040 647-223. p

KMETIJSKI PRIDELKI

PRODAM

KAKOVOSTNO seno in otavo v okroglih balah, fi 150, prodam. Telefon 030 647-320. 1064

JEČMEN, koruzo, po 0,18 EUR/tona, lahko dostavim, prodam. Telefon 041 291-053. 1082

ŠPEH slanina prodam. Cena po dogovoru. Telefon 051 350-286. 1101

KRMNI krompir in luščeno koruzo prodam. Možna dostava. Telefon 041 663-137. 1105

KORUZO, ječmen in tritikalo prodam. Možna dostava. Telefon 041 742-334. 1104

OSTALO

PRODAM

BUKOVA drva na paletah, dolžina 25 in 33 cm, prodam. Možna dostava. Telefon 031 625-479. p

JARKICE, kokoši za začetek nesnosti v prodaji na farmi Zg. Roje, Šempeter v SD: bele, rjave, grahaste, kakovostna krma za perutnino in dnevno sveža jajca. Telefon (03) 7001-446. p

SUHA bukova drva, metrska ali rezana, možen prevoz, prašiča, težkega od 100 do 120 kg, za zakol ali nadaljnjo rejo in bikca simentalca, težkega 200 kg, prodam. Telefon 041 824-851. 1092

DRVA, bukova, suha, prodam. Telefon 041 697-819. 1108

radio celje

Spremljajte nas na

www.novitednik.si

AVTOSERVIS RONA

041 411 342

SERVIS IN VZDRŽEVANJE AVTO
KLIM S PLINI R134a in R1234yf

SERVIS IN DIAGNOSTIKA
OSEBNIH IN DOSTAVNIH VOZIL

PRIPRavo NA
TEHNIČNI PREGLED

MENJAVA OLJA NA
AVTOMATSKIH MENJALNIKA

Robert Vasle, s.p., Zgornje Roje 29, 3311 Šempeter v Savinjski dolini

Ugodna priprava vozil na zimo

mnzc
muzej **nov**ejšezgodovine | celje

Kaj se dogaja v MnZC v »korona časih«?
Preverite na naših družbenih profilih
Facebook in Instagram!

www.muzej-nz-ce.si

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

**MELANIA, ZAPRAVLJENA
PRILOŽNOST SLOVENIJE**

Kaj smo doslej imeli od prve dame ZDA Melanie Trump
Je država zapravila edinstveno priložnost,
ko je imela štiri leta Slovenko v Beli hiši?

Vladimir Prebilič
Obramboslovec o teroristični ogroženosti Slovenije in zapiranju meja

Sandi Osojnik
Uporniški župnik o zapiranju cerkva
in duhovnikih brez mask

Domen Gorenšek
Odvetnik o zmerjanju zdravnikov z mazači in sovražnem govoru levice

**IZ NOVE
ŠTEVILKE**

www.reporter.si

*Če me iščete,
me iščite
v svojih srcih.
Če imam tam
svoje bivališče,
bom vedno pri vas.*

ZAHVALA

V 79. letu nas je v veliki žalosti
zapustila draga žena, mama, babica
in prababica

ANA BUDNA
iz Gorice 8, Dobje pri Planini
(29. 6. 1942 – 30. 10. 2020)

Svojci se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za vse podarjene in izrečene besede sožalja. Posebna zahvala gre osebnici zdravniški Nastji Kos, zdravstvenemu osebju bolnišnice Celje, sosedi Angeli za molitve, Mateji Bobek za ganljive besede in odpete pesmi ter gospodu župniku Petru za opravljen cerkveni obred.

Njeni žalujoči

DOBRO ohranjena planinsko opremo: dereze, cepin, čelado, varovalni komplet, vponke, vrvice, knjige, zelo ugodno prodam. Telefon 031 883-319. 1097

2 m³ naravno sušenega smrekovega lesa raznih dimenzij ter 2 m³ granitnega kamna prodam. Telefon 051 272-770, Celje. 1100

JABOLKA, neškropljen bobovec, stara sorta, trda suha drva in žganje sadjevec prodam. Telefon 041 505-832. 1110

Društvo Ozara Celje, Pisarna za informiranje in svetovanje, Kocenova ulica 4, 3000 Celje, ki nudi pomoč ljudem s težavami v duševnem zdravju, je v času epidemije razširilo delovanje tudi na druge osebe, ki so se znašle v stiski in bi potrebovale pomoč. Dosegljivi smo na e-pošti: tanja.mlac@ozara.org; stacionarni telefon (03) 492-5750, službeni telefon 070 550-667. Strokovna delavka: Tanja Mlač. bp

KUPIM

MALO večji zajčnik, lahko brez napajalnega sistema ali kaj podobnega, kupim. Telefon 041 758-084, 040 344-182. 1109

ODDAM

NA mestnem pokopališču v Celju oddam družinski grob. Telefon 041 786-418. 1060

PODARIM

KOTEL za centralno ogrevanje, 23 kilovatov, kurjenje na plin ali olje, dobro ohranjen, podarim. Telefon 041 725-663. 1094

ZMENKI

ŽELIM živeti z dekletom, starim do 45 let, ki si želi prave ljubezni. Telefon 031 537-658. 806

RAZNO

IŠČEM žensko, staro do 50 let, ki bi mi dva-krat tedensko v popoldanskem času pomagala v gospodinjstvu, pri negi in čiščenju manjšega stanovanja. Naj bo poštena in zanesljiva. Ostalo po dogovoru. Telefon 030 379-550. 1096

sport@nt-rc.si

Smrti

Celje
Umrli so: Stanislav GOL-TNIK iz Velenja, 83 let, Marija VIRT iz Žalca, 82 let, Franc DELEJA iz Trnovca, 76 let, Franc BERGLEZ iz Primoža pri Ljubnem, 88 let, Franc STOPINŠEK iz Celja, 89 let, Veronika PERC iz Celja, 89 let, Komnen PEROVIČ iz Celja, 84 let, Stjepan ŠOŠTARIČ iz Celja, 89 let, Karl KOLENC z Rečice ob Savinji, 67 let, Werner PEŠEC iz Ponikve pri Žalcu, 78 let, Frančišek ROJ-NIK iz Zgornjih Grušovelj, 88 let, Olga JUTRŠEK iz Ločice pri Vranskem, 78 let, Anton PUŠNIK iz Visoč, 83 let.

Laško
Umrli so: Vida ZUPAN-ČIČ iz Laškega, 87 let, Vladimir JERČIN iz Blatnega Vrha, 81 let, Terezija PILIH iz Lahomnega, 72 let, Irena

NAJ.VIŽA
narodnozabavna TV oddaja

**Vsak četrtek ob 20.00
na programu
VTV - Vaše televizije**

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

V SPOMIN

Mineva leto žalosti, kar smo ostali brez tebe, tvojega dotika, besed in dejanj. Ujet si v naša srca z najlepšimi spomini, dragi

ALOJZ AUŽNER
(31. 5. 1930 – 6. 11. 2019)

Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu.

Tvoji najdražji

1111

*Tiho čez polje, tiho mesec gre,
z njim gre žalostno srce.
(Oton Župančič)*

V SPOMIN

V 92. letu nas je za vedno zapustila naša draga sestra, svakinja in teta

IVANKA MLAKAR
iz Seliškarjeve ulice v Celju,
nazadnje je bivala v Debru pri Laškem,
(rojena Škorjanc 13. 12. 1928 v Celju)

V naših srcih jo bomo ohranili v lepem spominu.

Žalujoči vsi njeni, ki smo jo imeli radi.

p

*Poštena in delovna si bila,
pomagala vsem,
nam dobro želela,
zdaj si zaspala,
a v naših srcih
boš vedno ostala.*

ZAHVALA

Zapustila nas je

FANKA PUSAR
rojena Gradišnik
iz Olešč nad Laškim
(17. 11. 1933 – 25. 10. 2020)

Iskreno se zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem, ki ste nam izrazili sožalje ter darovali za svete maše, sveče in cvetje. Posebna zahvala vsem sosedom za pomoč in molitev. Hvala reševalcema Zdravstvenega doma Laško, gospodu župniku za lepo opravljen obred, Matjažu za poslovilne besede, Leonu za odigrano Tišino in pogrebni službi Komunale Laško.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

L 99

DJORDJEVIČ LIPOVŠEK iz Celja, 66 let, Janez KRIVEC iz Spodnje Rečice, 71 let.

Žalec
Umrli so: Angela ČASL iz Nazarij, 92 let, Jožef GOVEK iz Žalca, 86 let, Bogomila OSTROŽNIK iz Šmatevža, 99 let, Miroslav PLASKAN iz Andraža nad Polzelo, 59 let.

Velenje
Umrli so: Nada TOPLER iz Velenja, 68 let, Polonca BLATNIK iz Velenja, 67 let, Stjepan MURKOVIČ iz Velenja, 80 let, Anton POZVEK iz Velenja, 90 let, Veronika JUVAN iz Florjana pri Šoštanj, 86 let, Marija ČEPELNIK iz Velenja, 82 let.

PRODAJA BLAGA IN
STORITEV

Ne glede na dejavnost je med 6. in 21. uro dovoljen osebni prevzem blaga ali hrane na prevzemnih mestih, kjer je zagotovljen minimalni stik s potrošniki. Dovoljena je tudi prodaja na daljavo (npr. spletna prodaja, naročilo po telefonu), kot jo ureja zakon, ki ureja varstvo potrošnikov.

Dejavnost priprave jedi in pijač brez časovne omejitve je dovoljena izključno:

- v primeru dostave jedi in pijač,
- v organizacijah, ki izvajajo gostinsko dejavnost za svoje zaposlene oziroma varovance.

Dovoljene so tudi vse oblike ponudbe in prodaje blaga in storitev, ki so kot izjema navedene v drugih vladnih odlokih.

Izvajanje vseh dejavnosti je možno le pod pogojem, da se zagotovi minimalni možni stik s potrošniki, v skladu z navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ). Prav tako je potrebno upoštevati vsa druga higienska priporočila ministrstva za zdravje in NIJZ.

Število oseb v zaprtih javnih prostorih, v katerih se izvaja dejavnost ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom, se omeji na 30 kvadratnih metrov na posamezno stranko ali na eno stranko, če je poslovni prostor manjši od 30 kvadratnih metrov. Trgovski centri morajo zagotavljati 30 kvadratnih metrov na posamezno stranko v celotnem trgovskem centru, hkrati pa je treba upoštevati tudi omejitev 30 kvadratnih metrov na posamezno trgovino v sklopu trgovskega centra in imeti ločen vhod in izhod za stranke.

Zdravstvene
ustanove

SPLOŠNA BOLNIŠNICA
CELJE

Vse prebivalce Celja in okolice, ki imajo izbranega osebnega zdravnika v ZD Celje, ponovno obveščajo,

da Splošna bolnišnica Celje ni več vstopna točka za testiranje na novi koronavirus. Vstopna točka za testiranje je ZD Celje po predhodnem naročilu pri osebnem izbranem zdravniku.

V Splošni bolnišnici Celje so ponovno vzpostavili posebno telefonsko številko, na kateri lahko poiščete želene informacije o novem koronavirusu in o obravnavi v primeru suma na okužbo. Telefonska številka je 03 423 30 79. Od ponedeljka do petka je dosegljiva od 8. do 18. ure, v soboto, nedeljo in praznike pa od 9. do 13. ure.

Omejen je program nenujnih zdravstvenih storitev. Obravnavo bodo lahko opravili le tisti pacienti, ki jih bodo na pregled, diagnostiko ali poseg ponovno osebno povabili.

V Splošni bolnišnici Celje so zaradi dodatnega poslabšanja epidemiološke situacije v regiji prepovedali obiske hospitaliziranih pacientov z izjemo:

- pacientov, ki so kritično bolni,
- otrok, ki jih lahko obišče le en starš ali skrbnik.

Obisk posameznega pacienta lahko traja največ 15 minut. Obiskovalci na obisk pridejo s svojo zaščitno masko, ki si jo namestijo pred vstopom in jo nato nosijo ves čas obiska. Brez zaščitne maske vstop v bolnišnico ni dovoljen.

Spremistvo porodnice pri porodu je do nadaljnjega še dovoljeno. Več na www.sb-celje.si ali na Facebookovi strani bolnišnice.

ZDRAVSTVENI DOM
CELJE

Vstop v ZD Celje je do preklica mogoč le skozi vhod z zadnjega parkirišča (pri dvigalu). Za bolnike, ki bodo namenjeni k pulmologu, v šolski ali v otroški dispanzer, pa so še naprej odprti dosedanja vhodi. Zdravstveni dom Celje: 6.30–20.00

Covid cona ZD Celje: vsak delovni dan od 7.30–17.30 po predhodnem naročilu pri osebnem izbranem zdravniku

Zobozdravstvo: 7.00–19.00
Laboratorij: 7.00–19.00
MDPŠ: 7.00–14.00

Kontakti:

ZD za odrasle (pon-pet 7.00–20.00) 03 54 34 000 in 03 54 34 200, za šolske otroke (pon-pet 7.00–20.00) 03 54 34 285, za predšolske otroke (pon-pet 7.00–20.00) 03 54 34 270

ZP Štore (v ordinacijskem času) 03 780 23 10

ZP Vojnik (v ordinacijskem času) 03 780 05 00

ZP Dobrna (v ordinacijskem času) 03 780 05 40

Vežani boste k zdravniku, ki vam bo podal ustrezna navodila za ukrepanje.

V primeru težkega dihanja ali drugega življenjsko ogrožujočega stanja pokličite 112.

Posamezni zdravstveni domovi imajo kontakte objavljene na svojih spletnih straneh.

Dežurna služba zobozdravstva ob sobotah, nedeljah in praznikih v ZD Celje

Telefon 03 54 34 360

Sobota: 8.00–13.00

Nedelja: 8.00–13.00 (tudi med prazniki)

URGENTNI CENTER
CELJE

(pon–ned: 24 ur) na tel. št. 03 423 30 79

V urgentnem centru Celje naj pomoč poiščejo le tisti pacienti z okužbo ali s sumom na okužbo z novim koronavirusom, ki potrebujejo nujno medicinsko pomoč.

CELJSKE
LEKARNE

Spremenjen odpiralni čas dežurne lekarne v Celju: Lekarna Center bo do preklica zaprta ponoči od 21.00 do 7.00.

Od preklica bodo odprte krajši čas naslednje lekarne: **Lekarna Planet:** ponedeljek–sobota: 8.00–19.00

Lekarna Citycenter: ponedeljek–petek: 9.00–18.00, sobota: 8.00–18.00

Lekarna Gregorčičeva: ponedeljek–četrtrek: 7.00–15.00, petek: 7.00–14.00

Lekarna Laško: ponedeljek–petek: 7.30–19.00; vsak drug teden 7.30–17.00, sobota: 8.00–12.00.

Delovni čas ostalih lekarn ostaja nespremenjen. Odpiralni čas lahko spremljate na njihovi spletni strani.

Delovanje drugih
ustanov in služb

OBČINE

Občine za stranke ostajajo odprte. Pri komunikaciji s strokovnimi sodelavci naj stranke uporabijo telefon, elektronsko pošto in navadno pošto.

V kolikor je nujno, da se stranka oglasi v poslovnih prostorih (ko so uradne ure), je potrebna njena predhodna najava (dogovor) po telefonu oziroma e-pošti.

Upravne enote

Za obisk upravne enote zaradi urejanja upravnih zadev se mora stranka predhodno naročiti bodisi po telefonu ali elektronsko, s posredovanjem naročila na e-naslov upravne enote ali v obliki klasične pošte. Nenaročene stranke sprejemajo zgolj v primeru urejanja nujnih zadev, katerih ureditev ni možno odložiti na kasnejši čas. Plačilni promet (npr. plačilo upravne takse) se izvaja predvsem z uporabo plačilnih ali kreditnih kartic (brezgotovinsko).

Obvezno je nošenje zaščitnih mask, spoštovanje primerne varnostne razdalje (najmanj 1,5 m), razkuževanje rok. Zadrževanje in zbiranje večjega števila oseb pred poslovno zgradbo je prepovedano.

Knjižnice

Knjižnice so odprte. V večini si je gradivo mogoče izposoditi z omejitvijo prisotnosti uporabnikov v prostoru. Sicer lahko želeno gradivo naročite s pomočjo aplikacije Moja knjižnica ali po telefonu in ga prevzamete na določenem mestu pred vstopom v knjižnico v običajnih delovnih urah. Tudi vračila gradiv potekajo nemoteno. Vse podrobnosti lahko preverite po telefonu v svoji knjižnici.

Delovni čas
trgovin

CITYCENTER CELJE

V skladu z najnovejšim vladnim odlokom so se v Citycentru Celje ponovno odprle določene prodajalne. Vse aktualne informacije o poslovanju nakupovalnega središča in posameznih prodajaln so vam na voljo na Facebookovi in spletni strani <https://www.city-center.si/>.

Prodajalne **Megamarket Interspar**, drogerija **Müller in dm-drogerie markt** so odprte od ponedeljka do sobote od 8.00 do 20.30, nedelja in prazniki zaprto. **Biotopic**, **Sensilab**, **Premium Pet Boutique**, **Slowatch**, **Pandora**, **Vitapur**, **Top Shop** in **s. Oliver Junior**: ponedeljek–petek od 9.00 do 20.00 ter v soboto od 8.00 do 20.00. **Cvetličarna Gardenia**, **Baby center** in **Zlatarna Celje**: ponedeljek–sobota od 10.00 do 18.00. **Big Bang** in **Sgerm**: ponedeljek–sobota od 9.00 do 18.00. **Okaidi** in **T2**: ponedeljek–sobota od 9.00 do 20.00. **Telekom Slovenije**: ponedeljek–sobota od 8.00 do 20.00. **Sten Time**: ponedeljek–sobota od 9.00 do 17.00. **A1**: ponedeljek–petek od 9.00 do 17.00 ter v soboto od 9.00 do 12.00. **Celjske lekarne**: ponedeljek–petek od 9.00 do 18.00 ter v soboto od 8.00 do 18.00. **Gala Šik**: ponedeljek–petek od 9.00 do 15.00 ter v soboto od 8.00 do 15.00. **Abanka** (blagovna znamka **Nove KBM**): ponedeljek–petek od 8.00 do 14.00; sobota od 8.30 do 12.00. **Hervis** (odprt je **kolesarski del trgovine**): ponedeljek–sobota od 10.00 do 16.00. **L'Occitane** bo ponovno odprl vrata jutri, v petek.

Osebni prevzem dnevno sveže ponudbe »to go«: **Restavracija Interspar**, **Čokoladni atelje Dobnik**, **Teta Frida**, **Pek Matjaž**, **Pizza Špica**. Naročene izdelke lahko prevzamete (»click&collect«) v **Hervis**u, **Massu** in **Optiki Clarus**.

PLANET TUŠ CELJE

Planet Tuš Celje je odprt od ponedeljka do sobote med 8.00 in 20.00, nedelja in prazniki zaprto.

V nakupovalnem centru nemoteno obratujejo: Tuš hipermarket, Tuš drogerija, Celjske lekarne, Optika Valis, Fotka, Banka NKBM, A1, Beli dim, Od A do Ž, Zlatarna Speker, Tedi.

Prevzemno točko imajo: Decathlon, Cvetličarna IN, obutev Proalp ter Restavracija Tuš in kavarna in slaščičarna De la Creme

Mogoč je nakup živil s prevzemom v prtljažnik vozila v okviru spletnega supermarketa hitrinakup.com.

Informacije glede poslovanja nakupovalnega središča in posameznih prodajaln so navedene na spletni strani ter na Facebooku.

TRGOVINE JAGER

Odprta je od pon–pet od 7.00–20.00, sob 7.00–19.00, nedelja in prazniki zaprto, nekaj manjših poslovalnic ob sobotah 7.00–17.00, nedelja in prazniki zaprto.

MERCATOR

Hipermarket Celje obratuje od pon-sob od 8.00–20.45, nedelja in prazniki zaprto.

TRGOVINE LIDL

Trgovine Lidl obratujejo od pon-sob od 8.00–20.00, oziroma od od 8.00–20.30, odvisno od poslovalnice, nedelja in prazniki zaprto. Več informacij najdete na njihovi spletni strani www.lidl.si.

TRGOVINE HOFER

Trgovine Hofer obratujejo od pon-sob od 8.00–20.00 oziroma od 8.00–21.00, odvisno od poslovalnice, nedelja in prazniki zaprto. Več informacij najdete na njihovi spletni strani www.hofer.si

Komunalne
storitve

SIMBIO

Izvajanje storitev ravnanja z odpadki poteka nemoteno. Do nadaljnjega je zaprt vhod v upravno stavbo Simbia na Teharski cesti in v Bukovžla-

TEDENSKI SPORED RADIA CELJE

90.6 | 95.1 | 95.9 | 100.3 MHz

Četrtek,
12. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Naši očaki**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Kalejdoskop**; 12:00 Globalne novice; **12:20 Atlas narave**; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Gospodarski utrip regije (ponovitev); 19:20 Kalejdoskop (ponovitev)

Petek,
13. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:15 Milenium**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Za zdravje**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Za zdravje (ponovitev); 19:20 Hiša glasbe (ponovitev)

Sobota,
14. november

6:20 Milenium (ponovitev); 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 11:00 Globalne novice; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; 14:00 Globalne novice; **14:20 Vitamin C**; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; **20:00 Nora sobota**

Nedelja,
15. november

6:20 Naši očaki (ponovitev); **7:20 Luč sveti v temi**; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; **10:05**

Osmrtnice; 11:00 Globalne novice; 11:20 Floradio (ponovitev); 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; **13:10 Čestitke in pozdravi**; 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; **19:15 Sončni žarek** (vsako drugo nedeljo v mesecu)

Ponedeljek,
16. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:15 Športnih 30**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Floradio**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00

Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Športnih 30 (ponovitev); 19:00 Kartca

Torek,
17. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Zverinice iz regije**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Po udarjeno**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **12:20 Hiša glasbe**; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**;

17:30 Osmrtnice; 18.20 Po udarjeno (ponovitev); 19:20 Vitamin C (ponovitev)

Sreda,
18. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Vaš zakaj, naš zato**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Gospodarski utrip regije**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **12:20 Mali O**; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Vaš zakaj, naš zato (ponovitev); 19:20 Zverinice iz regije (ponovitev)

ku. Vloge strank sprejema-
jo na tel. št.: 03 425 64 00,
z navadno pošto: Teharska

cesta 49, 3000 Celje, e-pošta
info@simbio.si ter v poštni
nabiralnik pri vhodu.

Z vladnimi ukrepi za preprečitev širjenja koronavirusa so neka-
tere ustanove in službe v državi prenehale delovati in poslovati.
Objavljamo seznam dejavnosti in služb, ki ne obratujejo, in tistih,
ki še naprej poslujejo ter njihove obratovalne čase.

USTANOVE, SLUŽBE IN STORITVE,
KI NE OBRATUJEJO OZIROMA SO ZAPRTE:

- vzgojno-izobraževalne ustanove (izobraževanje na daljavo)
- vrtci (izjema so otroci staršev, ki opravljajo dela, pomembna za delovanje družbe in države oziroma starši, ki potrebujejo nujno varstvo)
- nastanitve (hoteli),
- gostišča, restavracije, gostilne, kavarne, slaščičarne, okrepče-
valnice in bari,
- zdravilišča in wellness centri (bazeni, savne, masaže ...),
- športno-rekreacijske dejavnosti, fitnes centri,
- kinematografi,
- diskoteke in nočni klubi,
- kulturne ustanove (gledališča, muzeji, galerije),
- storitve iger na srečo,
- frizerski in kozmetični saloni,
- avtopralnice,
- knjigarne.

USTANOVE, SLUŽBE IN STORITVE,
KI DELUJEJO:

- javni potniški promet (deluje po počitniškem voznem redu)
- prodajalne z živili vključno s prodajo kmetijskih pridelkov na kmetiji,
- lekarne,
- prodajalne z medicinskimi in ortopedskimi pripomočki,
- drogerije,
- tržnice,
- prodajalne s hrano za živali,
- program vrt in kmetijstvo v prodajalnah,
- kmetijske prodajalne,
- drevesnice in vrtnarije,
- cvetličarne,
- bencinski servisi,
- servisne delavnice, v katerih se opravljajo storitve popravil in vzdrževanja motornih vozil in koles (na primer vulkanizerske, av-
toličarske, avtokleparske, delavnice za popravilo koles),
- prodajalne, ki v pretežni meri prodajajo gradbeno-inštalaterski material,
- banke,
- zavarovalniške storitve,
- pošte,
- knjižnice,
- dostavne službe,
- trafike in kioski za prodajo časopisov in revij,
- gradbena, vzdrževalna in montažna dela,
- storitve na prostem, kjer ni stika s potrošniki (na primer vr-
tnarske storitve)
- dimnikarske storitve,
- družbe za upravljanje,
- storitve pedikure,
- specializirane otroške trgovine,
- prodajalne, ki v pretežni meri prodajajo tehnično blago,
- specializirane prodajalne za prodajo motornih vozil in koles,
- prodajalne, ki v pretežni meri prodajajo pohištvo,
- storitve na področju fotografije,
- fotokopirnice, urarji, zlatarne,
- druge nujne storitve za zagotavljanje javne varnosti zdravja.

Mestna tržnica
Celje

Mestna tržnica Celje obra-
tuje kot običajno (zaprt je
samo bar, ostala ponudni-
ka hrane nudita hrano za s
sabo, prodajajo tudi neživil-
ske izdelke, WC je odprt ...)

Energetika Celje

Upravna stavba v Smre-
karjevi ulici 1 v Celju je
zaprta.
V primeru okvar ali težav
pri dobavi toplote ali zemelj-
skega plina pokličite na de-
žurne številke:
Zemeljski plin 041 633 453
Daljinsko ogrevanje 051
230 771
Stranke prosijo, naj ostale
zadeve urejajo po telefonu
(centrala 03 425 33 00) ali po
elektronski pošti info@ener-
getika-ce.si.

Vodovod in
kanalizacija

Do nadaljnjega sta za upo-
ravnike zaprti upravna stav-
ba JP Vodovod-kanalizacija
Celje na Lavi 2a in Centralna
čistilna naprava Celje v Tre-
merjah. Dosegljivi so po tel.
03 42 50 300 in po e-pošti:
info@vo-ka-celje.si.

Banke

Banke še naprej poslujejo,
v banki je lahko hkrati le to-
liko strank, kolikor je delu-
jočih bančnih okenc. Vstop
v poslovalnice je omejen na
posamično vstopanje. Pozi-
vajo, naj komitenti pridejo
v poslovalnici le, če je to
nujno, sicer naj uporablja-
jo elektronsko poslovanje in
urejajo zadeve na daljavo.
Podrobnejše informacije so
na spletnih straneh bank.

Pošta Slovenije

Delovni časi pošt ostajajo
nespremenjeni. Pošta Slove-
nije poziva vse prebivalce,
stranke in poslovne par-
tnerje, naj obiščejo pošto
oz. se poslužujejo uporabe
poštних storitev le, če je to
nujno. Prav tako je omejeno
število strank v prostoru gle-
de na velikost prostora pošte.
Še naprej vročajo pošiljke
brez fizičnega stika, upora-
bljajo alternativne oblike za
sprejem in izročanje pošiljk.
Izplačila pokojnin prek po-
kojnjnskih nakaznic pote-
kajo na način brez fizičnega
stika, na primernem mestu
na naslovu prejemnika, o
čem ti prejmejo ustne na-
potke pismonoše.
Zaradi omejitev pri vsto-
pu na pošto Pošta Slovenije
stranke prosi, da se izogiba-
jo obisku pošt tik pred zapr-
tjem. Podrobnejše informa-
cije so objavljene na spletni
strani Pošte Slovenije.

Razstave
na prostem
in kulturne
ustanove

Razstava Muzeja novejše
zgodovine Celje
Trg celjskih knezov: pa-
nojska razstava ob 75-letnici
Novega tednika, avtorica Dar-
ja Jan, MNZC; do nadaljnega
Razstava Pokrajinskega
muzeja Celje
Trg celjskih knezov in
Krekov trg: panojska razsta-
va Predstavitev Pokrajinskega
muzeja Celje; do nadaljnega
Razstava Zavoda Celeia
Celje
Krekov trg Celje: panojska
razstava ob 15-letnici Zavoda
Celeia Celje; do 15. 11.
Zgodovinski arhiv Celje
Virtualni ogled razstave
Memento mori: Smrt in
odnos do nje v arhivskem
gradivu (https://www.zac.
si/2020/10/20/memento-
-mori/)
Panojska razstava Rifnik
in njegovi zakladi in igrica
Lov na zaklad
Arheološki park na mestu
največje poznoantične nase-
bine na Slovenskem je odprt
vse leto. Ogledati si je mogoče
temelje dveh starokrščanskih
cerkva, sedmih hiš, in obzidja
s stražarnicami ter vodnjak. V
rekonstruirani prazgodovins-
ki hiši je na razstavnih pano-
jih predstavljena zgodovina.
Novost: Poučna igrica, pri-
merna za družine in mlajše
raziskovalce
Na označeni tabli najdete
navodila za igrico, aplikaci-
jo si naložite na svoj mobilni
telefon, potem sledite na-
vodilom in lov na zaklad se
prične. Povezavo najdete na

novi tednikradio celje

Cenjene stranke obveščamo, da

MALE OGLASE, ČESTITKE,
OBVESTILA IN OSMRTNICE

za Radio Celje in Novi tednik

sprejemamo v času uradnih ur
(7.00–15.00)
na sedežu podjetja,
Prešernova ulica 19, Celje.

POŠILJATE JIH LAHKO TUDI PO
ELEKTRONSKI POŠTI

na naslov oglas@nt-rc.si

ali jih sporočate po

TELEFONU 03 4225 144.

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novega tednika in Radia Celje

spletni strani [www.turizem-
-sentjur.com](http://www.turizem-sentjur.com).

Muzej Velenje

Razstave Muzeja Velenje,
ki si jih lahko ogledate na
spletu: [https://muzej-vele-
nje.si](https://muzej-vele-
nje.si)

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

sport@nt-rc.si

Gledališče Celje

Virtualni ogled predstav.
Povezave do njih bodo na
spletno stran in družbena
omrežja dodajali postopo-
ma, ogledate si jih lahko
kadarkoli in na vseh napra-
vah, kjer imate naloženo
aplikacijo YouTube.
William Shakespeare: Ro-
meo in Julija; tragedija
Avtorski projekt Branka Za-
vršana Dej ne govor; žanrska
premetanka

Celjski mladinski
center

ČETRTEK, 12. 11.

10.00 Vremenska napoved za
prihodnost Evrope, z
namenom osveščanja
javnosti o podnebnih
spremembah; predhodna
prijava na info@mc-celje.si

17.00 Četrtekov čvek – kaj
dobrega pogledati!
Pridružite se in
poklepetajte o dobrih
filmih, serijah in
dokumentarcih;
predhodna prijava na
info@mc-celje.si

PETEK, 13. 11.

18.00 MCC vam pove: Podkast
z Jernejem Kruderjem o
njegovi športni karieri;
pogovor na Facebookovem
profilu in Youtube kanalu
Infopentlje in Celjskega
mladinskega centra.

Knjižnica Šmarje
pri Jelšah

Na Youtube kanalu Knji-
žnice Šmarje pri Jelšah
[https://bit.ly/KSPJ-youtu-
be](https://bit.ly/KSPJ-youtu-
be) si

90,6 95,1 95,9 100,3

radio celje

Vedno z menoj!

televizija celje

KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

DOGODKI DNEVA

od ponedeljka do petka ob 18.30 in 22.15

SiOL

kanal 673

zmedijivo
amis

kanal 306

telemach

kanal 271

T2

kanal 152

Podjetje NT&RC, d.o.o.
opravlja časopisno-založniško, radijsko in
agencijsko-tržno dejavnost
Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje,
telefon (03) 42 25 100, fax: (03) 54 41 032.
Direktor: Drago Slameršak
Tisk: Salomon, d. o. o.
Novi tednik sodi med proizvode, za katere se
plačuje 5 % davek na dodano vrednost.

NOVI TEDNIK
Odgovorna urednica: mag. Marjetka Raušl Lesjak
E-mail uredništva: tednik@nt-rc.si
RADIO CELJE
Odgovorna urednica: Tanja Seme
E-mail: radio@nt-rc.si, **v studiu:** info@radiocelje.com
UREDNIŠTVO
Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Robert Gorjanc,
Janja Intihar, Brane Jeranko, Lea Komerički Kotnik,
Špela Ožir, Tina Strmčnik, Simona Šolinič, Dean Šu-
ster, Luka Žerjav

AGENCIJA
Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedni-
ku in Radia Celje ter nudi ostale agencijske storitve.
Telefon: (03) 42 25 100
Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511
Sprejem oglasov po elekt. pošti:
agencija@nt-rc.si
Vodja marketinga: Bojan Kunc

NAROČNINE
Telefon: (03) 4225 171
E-pošta: narocnine@nt-rc.si
Mesečna naročnina je 11,37 EUR (4 izvodi) oz. 14,21
EUR (5 izvodov). Za tujino je letna naročnina 307,20
EUR. Številka transakcijskega računa pri Abanki d.d.
Ljubljana: SI56 0510 0801 5262 360. Nenaročenih
rokopisov in fotografij ne vračamo.
MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE
Telefon: (03) 4225 144, **e-pošta:** oglas@nt-rc.si

Z nasmehom na pot

Foto: SHERPA

Sladek kot spomin

Foto: Andraž Purg - GrupA

Kako je nastal videospot Kreslinove skladbe Tista zakartana ura

str. 34-35

Foto: Ana Črešnar

Za dediščino »gvant« in »priftošl«

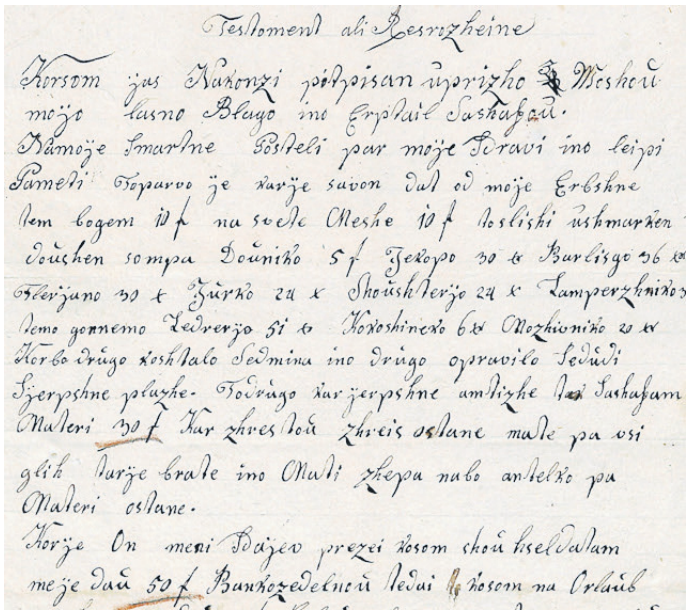
str. 28-29

Portret: Aleš Povše

str. 32-33

»Na pomoč« gaberskim gasilcem

str. 40

Sara Črepinšek je kot prva v Sloveniji pri delu s starejšimi začela uporabljati metodo montessori

»Ko smo iskali nove načine dela, smo naleteli na metodo montessori«

Metodo montessori poznamo predvsem na področju otroške pedagogike, uveljavlja se tudi pri delu s starejšimi občani ter tistimi, ki imajo demenco. Sara Črepinšek je kot prva iz Slovenije pridobila osnovni certifikat za delo s starejšimi po metodi montessori ter tudi za inštruktorico. Prvo izobraževanje je opravila v Parizu, certifikata je pridobila v ZDA.

BRANE JERANKO

Črepinškova deluje kot delovna terapevtka v domu za starejše občane na celjskem Jožefovem hribu, in sicer v Martini hiši Doma sv. Jožefa. Ta celjski dom je bil tako prvi, ki je začel uporabljati metodo montessori pri delu s stanovančci. S Črepinškovo smo se pogovarjali o demenci, ki je je tudi pri nas vse več. Pogovarjali smo se tudi o tako imenovanih zgodnjih demencah, ki se lahko začnejo že po 30. letu, o digitalni demenci, o delu naše sogovornice s stanovančci doma, o slovenskih in ameriških domovih za starejše občane ...

Tudi slovenska družba se vedno bolj stara. Koliko primerov demence je po vaših opažanjih in v kakšnih oblikah?

Glede na statistiko je v Sloveniji približno 30 tisoč oseb z demenco, pri čemer domnevamo, da jih je še veliko več »skritih«. Nekatere ocene nakazujejo, da je le vsak četrti, ki ima demenco, tudi v resnici diagnosticiran. Hkrati bolezen s seboj nosi močno družbeno stigmo, zato ljudje ob prvih znakih pogosto odlašajo s pregledom. Zgodnje odkrivanje je bistveno za lažje urejanje življenja. Zdravila, ki bi pozdravilo demenco, še nekaj časa

»Tako imenovane demence z zgodnjim začetkom se pojavljajo med 30. in 50. letom, ko se šele uveljavljajo ali snujejo družine.«

ne bo, vendar tista, ki obstajajo, nekatere težave vsaj omilijo. Poznamo alzheimerjevo bolezen, demenco z Lewijevimi telesci, vaskularno demenco, demenco pri parkinsonovi bolezni, frontotemporalno demenco in demenco z zgodnjim začetkom. Ker delam s starejšimi v Domu sv. Jožefa, so pri njih pogostejše vaskularne demence in Alzheimerjeva bolezen.

Kako je s prepoznavanjem demence, kar je zahtevna naloga?

Slabšanje kognicije, tako imenovanih mentalnih procesov, kot so pozornost, spomin, raba in razumevanje jezika, učenje, reševanje problemov, načrtovanje vsakodnevne življenja, sprejemanje odločitev in podobno, se začne kmalu po petindvajsetem letu, vendar to še ni demenca. So le običajni procesi staranja. Demenca pomeni bolezenske odklone od običajnega staranja naših možganov. Diagnosticiranje demence ni le en opravljen test. Je zelo obširen in zahteven proces in ker se s tem ne ukvarjam, to prepuščam zdravnikom.

In kako je z demenco pri mlajših ljudeh? Kdaj se lahko začne pojavljati: v katerem življenjskem obdobju oziroma pri kateri starosti?

Tako imenovane demence z zgodnjim začetkom so vse demence, ki se začnejo med 30. in 50. letom. Pojavljajo se, ko so posamezniki v najbolj ustvarjalnem obdobju življenja. Pri demencah z zgodnjim začetkom gre največkrat za Alzheimerjevo bolezen. Problem je, da se bolezenski propad možganskih celic začne že petnajst do dvajset let pred pojavom prvih bolezenskih znakov.

Pojavlja se tudi digitalna demenca ...

To je izraz, ki ga uporablja ddr. Spitzer v svoji knjigi, ki je izšla tudi v slovenskem jeziku. Vendar je tu treba izpostaviti razlike. Pri običajni demenci gre za propad možganskih celic, kar vodi v slabšanje spretnosti in sposobnosti obolelega. Pri tako imenovani digitalni demenci gre za to, da otroci in mladostniki zaradi nepravilne rabe digi-

talnih medijev nekaterih pomembnih življenjskih spretnosti niti ne razvijejo. V večini so danes mladi digitalni domorodci, ki zgolj »konzumirajo« digitalne vsebine, ne znajo pa jih uporabljati za svoj razvoj. Sodoben način življenja nam je prinesel nekatere olajšave, katerih dolgoročnega vpliva se v celoti niti še ne zavedamo. Na misel mi prihaja nedigitalen primer. »Čevlji na ježke« so

krasna stvar, ker se otrok pri obuvanju hitro osamosvoji, vendar imamo danes med prvošolci malo otrok, ki si znajo zavezati vezalke na »mašnico« in ki recimo lepo pišejo. To so vse povezane stvari. Vprašajte učitelje, kakšne so razlike med finomotoriko sedanjih digitalnih otrok in recimo otrok izpred petnajstih ali tridesetih let. Drugi primer je bočno parkiranje avtomobila. Ker senzorji opravijo vse namesto voznika, se mu

»Svojci morajo najprej poskrbeti za svoje dobro počutje, za svoje zdravje. Če oni obnemorejo, kaj bo potem? Pomembno je, da si vzamejo čas samo zase, za svoje konjičke, svojo družbo, da počnejo stvari, ki so za njih ventil, da si napolnijo baterije.«

ni treba truditi. Vendar je poanta ravno v tem! Naši možgani to potrebujejo. Dobra prostorska predstava ni pomembna le pri bočnem parkiranju, temveč tudi pri čisto običajnih stvareh. Vse torej le ni tako enostavno, kot se zdi.

Kako lahko posamezniki pri sebi preprečujemo demenco?

V raziskavah navajajo, da je učenje tujih jezikov in glasbil zelo dobra naložba za možgane. Reševanje križank nas ne bo obvarovalo demence, a škodilo tudi ne bo. Bolj bistveno je, da naši možgani veliko pridobijo z osvajanjem novih spretnosti. Pomembno je živeti dejavno in čim bolj zdravo. Žal tu ni nekega recepta ali priporočila, ob katerem bi si lahko oddahnili. Vendar tudi živeti v strahu pred demenco ni dobro. Po mojih izkušnjah je veliko odvisno od naše notranje naravnosti in odnosa do sveta.

Zaradi demence ponavadi zelo trpijo in izgorevajo tudi svojci bolnikov ... Kako je s tem, kakšne stiske opažate pri svojcih?

Demence še vedno predstavlja velik strah. Ne morem reči, da neupravičeno. Življenje se spremeni ne samo za obolelega, temveč tudi za svojce in okolico. Pogostokrat so v svoji skrbi ali strahu, kaj bi se lahko zgodilo, tudi pretirano zaščitniški. Pomembno je, da se ugotovi, kaj posameznik z demenco še zmore, kje potrebuje podporo, prilagoditve in katere naloge je treba »v polnosti« prevzeti in s tem zmanjšati nepotrebne

»Delati z ljudmi je poseben blagoslov, saj če dobro opraviš svoje delo, hvaležen pogled ne izostane. Demenca je posebno področje. Bolj ko so stvari »zagonetne« in skrivnostne, bolj me pritegnejo.«

stresne položaje. Takšna ocena pripomore, da oseba z demenco še vedno s svojim prispevkom sooblikuje okolje, v katerem živi. Če svojci prevzamejo več, kot je treba, to vodi v njihovo izgorevanje, saj je življenje z demenco tek na dolge proge. Hkrati oseba z demenco naenkrat nima nobene zadolžitve več in si drugače zapolni svoj čas, pogostokrat na način, ki svojcem ne odgovarja. Svojci pogostokrat pozabljajo, da morajo v prvi vrsti poskrbeti zase, da bodo zdržali, saj oseba z demenco ob sebi potrebuje človeka, ki bo zdržal z njo v dobrem in slabem.

Število ljudi z demenco strmo narašča. Kako je Slovenija na to pripravljena?

S stališča svojca ali obolelega z demenco, ki dolgo čaka, da pride do diagnoze – ali ki potrebuje namestitve, pomoč na domu – zagotovo slabo. Statistike in napovedi so tudi neizprosne. Zato je splošni vtis o pripravljenosti Slovenije slab, vendar se s takšno oceno ne bi čisto strinjala. Tisti, ki sodelujemo ali sledimo raznim projektom, ki so povezani z demenco, lahko povemo, da so storjeni veliki koraki, ki ne dajo rezultata

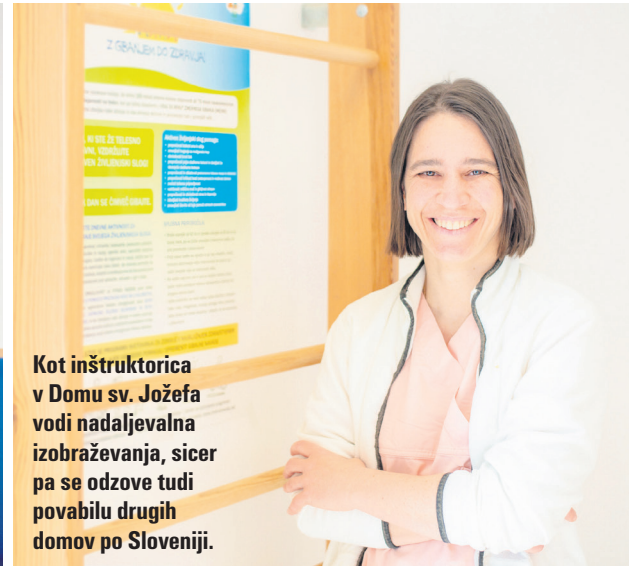
Sara Črepinšek uporablja pri delu s starejšimi in osebami z demenco metodo montessori. V Martini hiši celjskega Doma sv. Jožef jo je začela uporabljati prva v Sloveniji.

Ta mesec bo izšel v Celju priročnik dr. Camerona J. Campa o delu po metodi montessori.

Sara Črepinšek
med delom

Kot inštruktorica
v Domu sv. Jožefa
vodi nadaljevalna
izobraževanja, sicer
pa se odzove tudi
povabilu drugih
domov po Sloveniji.

Črepinškova
poudarja, da
je pomembno
ugotoviti, kaj
posameznik
z demenco
še zmore, kje
potrebuje
podporo, prilag-
oditve ...

čez noč. Poteka veliko izobraževanj, vendar tudi to ni dovolj. Slušatelji morajo slišano ponotranjiti in živeti v praksi. Vsi vemo, kako je navada železna srajca. Kot sem rekla, je to tek na dolge proge. Različni sodobni načini dela z osebami z demenco se v Sloveniji uvajajo zadnjih dvajset let. Za delo je potrebno dobro poznavanje vsakega posameznika, stalno prilagajanje okolja, kar je pri opisih kadrovskega normativov za domove spregledano.

Kako se je prebudilo vaše zanimanje za delo s starejšimi in z osebami z demenco?

Danes si mladi radi predstavljajo, da bodo njihove želje in izobrazba sovpadali z odlično plačano službo, ki kar čaka nanje. Delovni terapevti se zaposlujejo v bolnišnicah, zdravstvenih domovih, zdraviliščih, rehabilitacijskih centrih, posebnih socialnih zavodih in domovih za starejše.

»Trudimo se držati reka Marie Montessori: »Karkoli storite namesto njih, jim s tem nekaj vzamete.« Spodbujamo samostojnost in ohranjanje spretnosti, podpremo tam, kjer ne gre več, ter prilagodimo okolje, kjer je to potrebno.«

Odvisno od potreb delovnega mesta in uporabnikov se je treba prilagoditi in kar v najboljši meri izkoristiti svoje talente. Delati z ljudmi je poseben blagoslov, saj če dobro opraviš svoje delo, hvaležen pogled ne izostane. Demenca je posebno področje. Bolj ko so stvari zapletene in skrivnostne, bolj me pritegnejo.

V okviru Doma sv. Jožefa deluje tudi varstvo starejših, kjer je bila prvič v Sloveniji uvedena metoda montessori za starejše in osebe z demenco. Kako je prišlo do uvedbe te metode?

Prej ste vprašali, kako je Slovenija pripravljena na naraščajoče število oseb z demenco, in to je to je odgovor našega doma. Iskali smo način dela, ki bi omogočal našim stanovalcem drugačne možnosti in bi se skladal z vrednotami našega ustanovitelja Misijske družbe lazaristov. Pou-darek je na skupnosti in na tem, kaj kdo zmore.

Pojem montessori ponavadi povezujemo s pedagogiko ... Kakšna je razlika med delom pri starejših in delom z otroki?

Montessori pedagogika je v slovenskem prostoru precej dobro poznana. Maria Montessori je izhajala iz predpostavke, da imajo otroci srkajoči um in da jim s pripravljenim okoljem pomagamo, da svoje spretnosti in sposobnosti ustrezno razvijajo. In tu se skriva tudi glavna razlika. Otroci se šele učijo, medtem ko imajo starejši izkušnje. Če pri otrocih uporabljamo montessori didaktične materiale, ki jih je razvijala Maria Montessori, pri starejših to ne gre. Pri njih izhajamo iz osebne življenjske zgodbe in izkušenj, zato so materiali, če že, individualno pripravljeni. Celotna metoda montessori za starejše in osebe z demenco je prilagojena za to populacijo. V njej ne boste našli ničesar otroškega, razen če izhaja iz zgodbe posameznika. Bistveno je spodbujati posameznika pri tem, kar še zmore, da je čim bolj samostojen, da ima pomembno mesto v skupnosti, da s svojim delom prispeva v to skupnost in da skupnost prepozna njegov prispevek kot pomemben. Pomembno je, da posameznik v skupnosti najde nekaj, zaradi česar je zjutraj vredno vstati. Osebe z demenco si ne zapomnijo imen, dogodkov, pogovorov, zagotovo pa si zapomnijo, kako so se ob tem počutile. In ustvarjanje dobrih spominov je lepo poslanstvo. In da, tudi osebe z demenco si zmorejo zapomniti nove stvari – malo drugače sicer, a vendarle.

Kako?

S pomočjo tehnike odloženega priklica. Okvirno je opisana v prihajajoči knjigi Neznanec v ogledalu, ki jo je napisal dr. Cameron J. Camp. Gre za utrjevanje želene informacije po vedno istem postopku. Osebe z demenco si informacije po tej tehniki zapomnijo različno hitro. Po mojih izkušnjah od nekaj dni do najdlje 14 dni. Sliši

se preprosto, vendar tisti, ki smo opravili seminar z dr. Campom, iz prve roke lahko povemo, da stvari niso tako enostavne. Potrebna sta vaja in spremljanje sodelavca, ki tehniko dobro pozna. Primer iz knjige Neznanec v ogledalu: hči je mam, ki je imela demenco, vsakodnevno vozila uro daleč v dnevni center. Povedala je, da jo te vožnje zelo utrujajo, ker jo mama ves čas sprašuje, kam gresta, in to vsakih nekaj minut. Mama je sicer dnevnemu centru rekla šola. Hči je izpostavila ta problem na eni od skupin za svojce, kjer so ji svetovali uporabo te tehnike. Naslednji dan je stvari spejala drugače. Ko sta sedli v avto, je hči rekla: »Mama, zdaj te peljem v šolo. Kam greva?« In mama ji je odgovorila: »V šolo – pravkar si mi povedala.« Počakala je nekaj minut in mam spet vprašala: »Kam greva?« In mama je odgovorila: »V šolo. Nisem neumna!«

Nato je počakala nekoliko daljši čas in spet vprašala: »Mami, kam ...? Še preden je končala, ji je mama odgovorila: »V šolo, prekleto!« Od takrat ji je vsakič, ko sta sedli v avto, postavila vprašanje: »Kam greva?« In mama ji je odgovorila: »V šolo in ne sprašuj me več!« Njune skupne vožnje so bile namenjene drugačnim pogovorom. Vedno morajo biti v središču oseba z demenco, njene ohranjene spretnosti in sposobnosti, kaj še zmore, kaj ji veliko pomeni – ter potem graditi na tem. Svet ljudi z demenco je drugačen od našega. Njihova resničnost je drugačna od naše in to moramo upoštevati. Primerov uporabe tehnike odloženega priklica v omenjeni knjigi je kar nekaj.

Kakšna je razlika med delom po metodi montessori in drugimi načini dela?

Razlikujejo se seveda glede na avtorje, ki so jih razvili med opravljanjem svoje prakse. Kar nekaj jih poznam, vendar mi je montessori blizu tudi zato, ker ni le teorija, temveč »živi v praksi«. Kajti to je največja težava takšnih in drugačnih metod. Prepogosto se konča le pri lepih željah, le malokrat pa je dovolj volje, da se stvari »speljejo« do konca – da zaživijo v praksi. Da se to zgodi, včasih traja leta. Poleg tega za individualno delo s stanovalci potrebujete dobro kadrovske sestavo, na kar je opozorila tudi tokratna epidemija. Upam, da se bo končno kaj obrnilo na bolje, saj si stanovalci to zaslužijo.

Kako je prišlo do vašega izobraževanja za delo po metodi montessori, kje in kako ste se izobraževali?

Ko smo iskali nove načine dela, smo naleteli na metodo montessori. Takrat je bilo izobraževanje možno le v Franciji. Zato sem odšla tja. Dr. Camp je rekel bobu bob in ko nimaš več izgovora, zakaj se nekaj ne da, te to najprej razjezi, potem se začne delo. Treba je bilo veliko individualnega dela s stanovalci, študija na daljavo, tudi pogovorov z dr. Campom in osebnega dela na sebi. Šele po dveh letih sem lahko opravljal izpite za osnovni in inštruktorski certifikat. Izhajajo iz tega, da mora priti do notranje spremembe, če hočemo, da pride do spremembe v praksi. To potovanje se nikoli ne konča.

Certifikat ste pridobili v ZDA. Kakšna je primerjava med delom v ameriških in slovenskih oziroma evropskih domovih za starejše občane?

Tam so razlike v plačilu doma velike. Dražje ustanove ponujajo več in so kot prestižen hotel, na drugi strani obstajajo domovi, ki so daleč od tega. Prav tako je s kadrom. Razlikujejo se tudi glede na to, kakšni populaciji starejših so namenjeni. Domovi v Sloveniji imamo v eni hiši samostojne stanovalce, takšne, ki potrebu-

jejo popolno skrb, ter stanovalce z demenco. Američani imajo te stvari drugače urejene, a tudi konkurenca med domovi je huda. Težko je primerjati, saj smo si z Američani tudi kulturno različni. V ZDA ljudje bolj vedo, kaj hočejo, in svoja pričakovanja jasno izražajo. Sem pa že ob marsikateri priložnosti povedala, da slovenski domovi nudijo marsikaj, česar za ta denar ne boste dobili nikjer drugje.

Kako in kdaj je prišlo do vašega dela po metodi montessori v Martini hiši Doma sv. Jožefa?

Prvo izobraževanje sem opravila v Parizu leta 2015 in začela takoj delati po tej metodi. Delala sem veliko napak, saj sem imela za seboj le predavanja in kup knjig. So pa s tem prišle dragocene izkušnje. Dr. Camp mi je bil vedno na voljo in me je povezal z drugimi domovi po svetu, ki vpeljujejo metodo montessori za starejše in osebe z demenco. Ugotovila sem, da imamo na vseh koncih sveta enake začetniške težave. S kolegi smo si delili ideje, dobre primere in se spodbujali. V Domu sv. Jožefa sem sodelavce začela vključevati, šele ko sem bila v svoje delo vse bolj prepričana. A se učimo celo življenje – različni smo, različne stvari so nam pomembne. Montessori načela naj bi pri svojem delu uporabljali vsi

»Ko smo iskali nove načine dela, smo naleteli na metodo montessori. Takrat je bilo izobraževanje možno le v Franciji. Zato sem odšla tja. Dr. Camp je rekel bobu bob in ko nimaš več izgovora, zakaj se nekaj ne da, te to najprej razjezi, potem se začne delo.«

zaposleni, ne le zdravstveni delavci. Leta 2018 smo podpisali pogodbo s francoskim zastopnikom dr. Campa AG&D za območje Slovenije. Zato lahko imamo interna izobraževanja, dva od zaposlenih se izobražujeta tudi za inštruktoria metode montessori. Imamo tudi nadaljevalna izobraževanja za zunanje slušatelje in svojce. Trenutno so vsa odpovedana zaradi epidemije.

Kako izvajate delo v Martini hiši po metodi montessori?

Trudimo se držati reka Marie Montessori: »Karkoli storite namesto njih, jim s tem nekaj vzamete.« Spodbujamo samostojnost in ohranjene spretnosti, podpremo tam, kjer ne gre več, ter prilagodimo okolje, kjer je to potrebno. Pri tem se držimo načel metode montessori za starejše in osebe z demenco, da naj bi bila dejavnost za posameznika smiselna, da jih vedno povabimo k sodelovanju in spoštujemo njihovo odločitev, da vedno ponudimo izbiro, govorimo manj in več pokažemo, da gradimo na tem, kar posameznik še zmore, se prilagodimo tempu posameznika, da ponudimo znane in estetske materiale, namige in pripomočke. Prav tako poskrbimo za takšne dejavnosti, kjer posameznik uporablja roke, da dejavnost pripravimo tako, da je mogoče stopnjevanje od lažjega k težjemu, od konkretnega k abstraktnemu in obratno, da raz-

delimo opravilo na manjše dele, da se zahvalimo za sodelovanje in vprašamo, če bi posameznik želel še kdaj sodelovati, ter da razmislimo, ali je bil posameznik resnično vključen. Je pa to pot in ne cilj, zato spremembe pridejo šele sčasoma.

Koliko se je že po slovenskih domovih za starejše in sicer uveljavilo delo po metodi montessori?

Dr. Camp je bil doslej dvakrat v Sloveniji. Ob teh priložnostih je vodil osnovno izobraževanje in nazadnje še nadaljevalno o uporabi tehnike odloženega priklica. V ta izobraževanja je bilo vključenih dvesto slušateljev. Kot inštruktorica v Domu sv. Jožefa vodim nadaljevalna izobraževanja, sicer pa se odzovem tudi na povabilo drugih domov po Sloveniji. Občasno dobim sporočila o tem, da montessori živi tudi v teh ustanovah, kar me zelo veseli.

Kako metoda montessori koristi tistim, ki doma skrbijo za starejše in za osebe z demenco? Kaj jim svetujete?

Kot sem že omenila, morajo svojci najprej poskrbeti za svoje dobro počutje, za svoje zdravje. Če oni obnemorejo, kaj bo potem? Pomembno je, da si vzamejo čas samo zase, za svoje kogničke, svojo družbo, da počnejo stvari, ki so za njih ventil, da si napolnijo baterije. Brez tega ne

bo šlo, ne glede na to, po katerih priporočilih si bodo oblikovali življenje z osebo z demenco. Neuresničljivi cilji nas lahko pokopljejo, še preden sploh začnemo. Ob tem dodajam: »Nič o nas brez nas.« Velikokrat namreč napačno sklepamo, da ljudje z demenco o ničemer več ne morejo odločati. S tem jim delamo veliko krivico. Zmorejo odločati o sebi, zato jih v razprave o tem, kako bo potekalo življenje, vedno vključimo. Bistveno je postavljati prava vprašanja. »Kako bomo zdaj živeli? Kaj boš jedel? Kaj bi rad?« Ta vprašanja seveda niso na mestu. Bolj primerna so ozko usmerjena vprašanja, v katerih ponudimo izbiro, na primer: »Bi raje vstajal ob osmih ali devetih? Bi šla na sprehod ali s prijatelji na kavo? Boš oblekel modro ali rjavo srajco?«

Konec tega meseca bo izšla v Celju pri Mohorjevi družbi knjiga Neznanec v ogledalu. Gre za priročnik dr. Camerona J. Campa o delu po metodi montessori. V knjigi bo objavljen tudi vaš predgovor.

Te knjige se zelo veselim. Njena resnična vrednost so primeri iz prakse, zato bo v veliko pomoč svojcem, ki za svoje bližnje skrbijo doma. Metoda montessori v njej ni razložena podrobno, vendar način razmišljanja kar sije iz nje. Upam, da bo mnogim ljudem v navdih in pomoč.

Foto: SHERPA, MIHA LOKOVŠEK

Dr. Camp je bil
v Sloveniji že
dvakrat. Na foto-
grafiji je s Sara
Črepinšek.

Pravna listina, ki spominja po svojem videzu na umetniško delo. Volilo baronice celjskim minoritom iz daljnega leta 1692.

Pogrebni sprevod v središču Celja leta 1939, ko je umrl trgovec Valentin Hladin. Mrtvaški oder je bil postavljen v njegovi trgovini v Prešernovi ulici. (Foto: Muzej novejšje zgodovine Celje)

Mesec, ko se spominjamo odhajanja

Za dediščino »gvant«, »priftošl«, škornji ...

November je drugačen mesec. Na smrt in dogajanje, ki je z njo povezano, novembra mislimo veliko več, a ne le o tem, kakšno ikebano smo položili na grob najbližjih oziroma kakšno svečo smo zanje prižgali. Prav tako ne razmišljamo zgolj o tem, koliko smrtnih žrtev je zaradi epidemije koronavirusa ter obnašanja nezaščitenih posameznikov, ki k temu dodatno prispevajo ... Smrt ima tudi svojo obredno in najpogostejše tudi versko plat, oporoke nas opozarjajo, da je prav tako pomembna po gospodarski plati ... Na vse te vidike nas opozarja razstava Memento mori, o kateri smo delno že poročali.

BRANKO JERANKO

Odlična razstava, ki jo je pripravil dr. Aleksander Žižek, je postavljena v razstavnem prostoru Zgodovinskega arhiva Celje. Zaradi epidemije si je v živo trenutno še ni mogoče ogledati, od prejšnjega tedna je mogoč virtualni ogled (<https://www.zac.si/2020/10/20/memento-mori/>). »Dolgost življenja našega je kratka. / Kaj

znancev je zasula že lopata! / Odprta noč in dan so groba vrata; / al dneva ne pove nobena pratka.« Na smrt opozarja tudi naš največji pesnik v svoji pesmi Memento mori, torej Spominjaj se smrti.

Ljudje se bojijo posmrtnega življenja, tako kot se ga je davnega leta 1692 baronica Rambschissl. Za maše v celjski minoritski, to je današnji

Marijini cerkvi je samostanu namenila volilo. Za redno nedeljsko in praznično branje litanij ter redno sobotno večerno mašo – »za svoj in dušni blagor svojih umrlih sorodnikov« – je darovala 1.400 goldinarjev, ki jih je štajerska komora obrestovala po petodstotni obrestni meri. Volilo, ki je razstavljeno na razstavi zgodovinskega arhiva, izgleda kot umetniško lepopisno delo. Med stariimi dokumenti si je mogoče ogledati tudi več stoletij staro knjigo oziroma liturgični koledar Žičke kartuzije. V njem je med drugim seznam datumov smrti redovnikov.

Nekateri, ki so se pripravljali na smrt, so lahko najdražjim zapustili veliko, drugi malo, skoraj nič ali čisto nič. Na razstavi je tako tudi »testament ali rezročejne« Janeza Sušca iz Šaleka (iz obdobja pred letom 1820), ki priča o nekdanjih hudih gmo-

tnih razmerah za male ljudi. Umirajoči je svoj »gvant« »zašafal« materi, »platneniga« Tomažu, »plaš ino priftošl« Josefu, »zakvuro ino ta delavne škornje« Martinu, razdelil je tudi hlače, »lajbelce«, klobuk, »ta bouli škorne«, »romene hlače« ... Sušec je svojo oporoko podpisal pred tremi pričami, možmi.

Selitve pokopališč

Živimo od rojstva do smrti, ko najdemo svoj večni mir na pokopališčih. Iz časa starih Rimljanov je ohranjena bogata nekropola v Šempetru v Savinjski dolini. V srednjem veku so nastajala pokopališča ob cerkvah, v Celju ob današnji stolnici in ob nekdanji cerkvi Sv. duha. O tem pričajo na fasadi stolnice vzdani stari nagrobniki. Pred pol tisočletja so se po tridentinskem koncilu pojavile cerkvene matične knjige, med drugim omenja dr. Žižek.

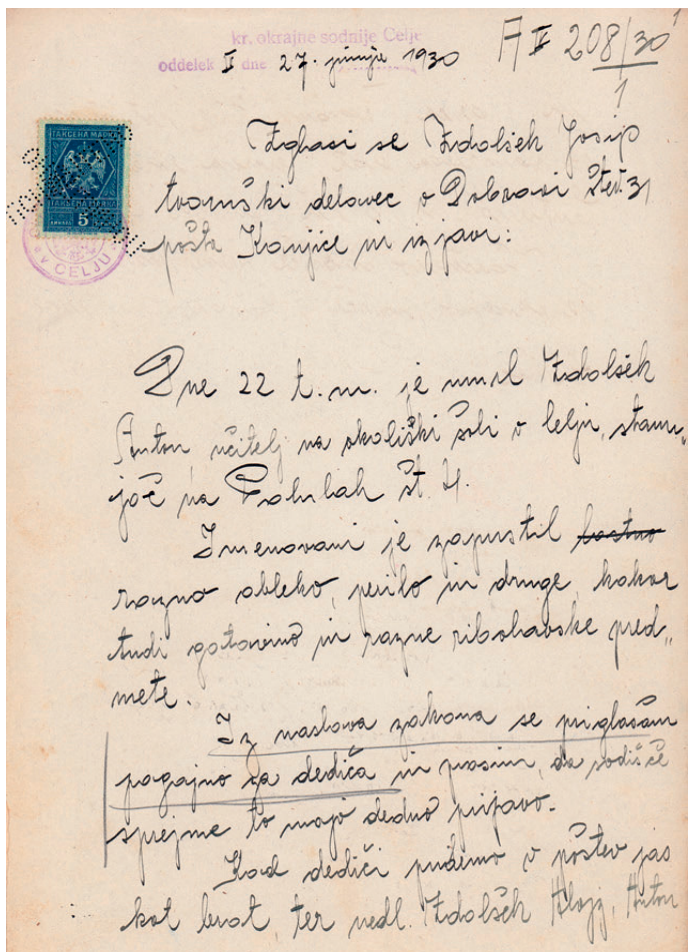
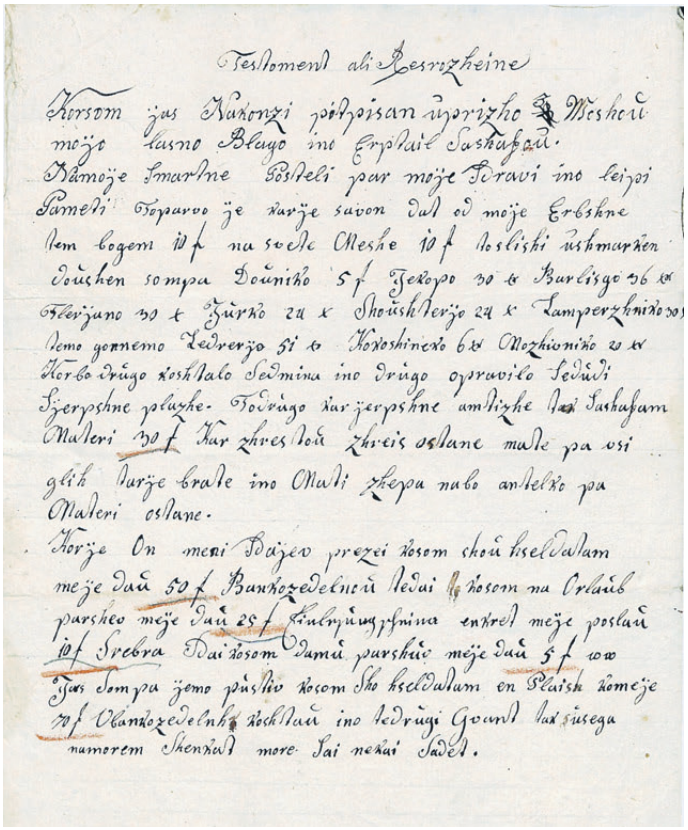
Pozneje je reformistični avstrijski cesar Jožef II. odločil, da se morajo pokopališča preseliti na obrobje mest – v Celju je tako nastalo ob cerkvi sv. Maksimilijana, to je pri današnji avtobusni postaji. Tudi tam so ohranjeni ostanki nagrobnikov. Leta 1857 je nastalo v knežjem mestu še evangeličansko pokopališče, ki je bilo že po treh desetletjih preseljeno na današnje mestno pokopališče v Čretu. Celjani so bili po narodnosti ločeni celo na pokopališčih, saj je bilo v Čretu nemško (mestno) in na Golovcu slovensko (okoliško) pokopališče. Leta 1907 je bil ustanovljen mestni pogrebni zavod. Zaposleni so nosili različne uniforme, to je za pogrebe prvega, drugega ali tretjega razreda. Na razstavi zgodovinskega arhiva so na ogled fotografije pogreba celjskega trgovca Valentina Hladina, borca za severno mejo.

Umrli je leta 1939 in bil do pogreba na mrtvaškem odru v svoji trgovini v Prešernovi ulici; pogrebni sprevod se je nato vil skozi Stanetovo ulico ... Celjska liberalna Nova doba je o smrti Hladina, ki je bil drugačnega svetovnega nazora, poročala presenetljivo skopo.

Smrt med vojno

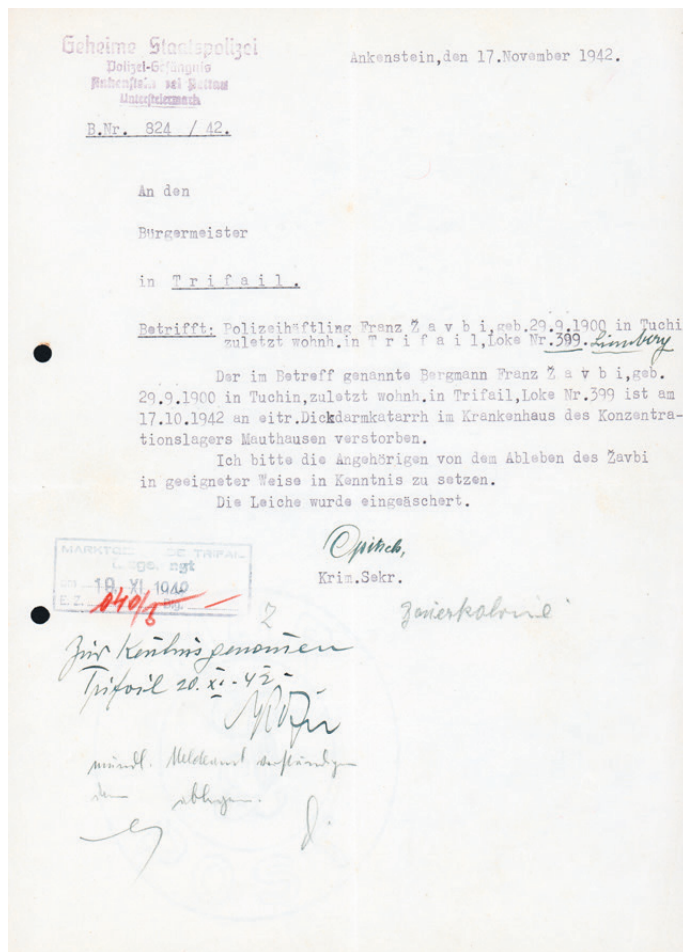
Veliko smrti je bilo med drugo svetovno vojno in takoj po njej. Skoraj neznan je »gaj junakov« nad celjskim parkom, kjer je nacistična oblast pokopavala nemške vojake in policiste. Še eno njihovo pogrebno mesto je na mestnem pokopališču.

Ob tem dr. Aleksander Žižek med drugim omenja, da je totalitarnim režimom posameznik pomemben le kot dobro delujoč del celote. Pomemben je njihov prispevek za skupnost, idejo in družbeni red ali po drugi strani kot

Oporoka iz obdobja pred letom 1820 pred tremi moškimi pričami. Janez Sušec iz Šaleka je med drugim odločil, kdo bo dedoval njegov »gvant«, »priftošl«, klobuk, škornje ...

Iz leta 1930. Naznanilo o smrti učitelja Zdolška s celjskih Polul, napisano v rokopisu.

Listina, ki jo je poslal Gestapo. Obvestilo občini, da je v taborišču Mauthausen umrl Franc Žavbi. Kot vzrok smrti je naveden katar debelega črevesa.

Po drugi svetovni vojni so v Celju odmevali pogrebi partizanskih narodnih herojev. Na fotografiji iz leta 1963 je pogrebni sprevod po smrti komandanta XIV. divizije Ivana Kovačiča Efenke. (Foto: Muzej novejše zgodovine Celje)

nujna žrtev za discipliniranje prebivalstva. Nacistični zdravniki so tako takoj po začetku vojne pripravili spiska z imeni duševno bolnih in telesno oslabelelih ljudi. Usmrčenih je bilo več kot petsto oskrbovancev zavoda v Novem Celju, zavetišča za onemogle v Medlogu ter hiralnic v Vojniku, Slovenskih Konjicah, na Ptuj in v Muretcinih. Del drugih, zdravih ljudi, ki so se nacistični politiki uprli, so nacisti v Celju postrelili.

Takoj po vojni je prišlo do nasilja zmagovalcev in množičnih poveljnih pobojev, o katerih se do osamosvojitve Slovenije ni smelo govoriti. Na razstavi je dnevnik Kronika konca strašne vojne 1945, v katerem je svoje trpljenje izpovedala soproga celjskega zdravnika dr. Eduarda Golitscha z Glavnega trga. Golitsch je bil zaprt v taborišču Teharje, obtožnica ga je bremenila članstva v Kulturbundu. »Nekaj dni sem bila tako obupana, da sem si hotela prerezati žile,« je zapisala soproga zdravnika, ki naj bi bil pozneje ustreljen med poboji na Pohorju. Na poveljne žrtve spominja danes Spominski park Teharje, ki je urejen kot osrednji državni spominski park.

V desetletjih po drugi svetovni vojni sta v mestu nastali še dve grobnici NOB. Ena je nasproti gledališča, kjer so bili pokopani partizanski narodni heroji, druga je na Golovcu, kjer so posmrtni ostanki več kot stotih žrtev nacizma.

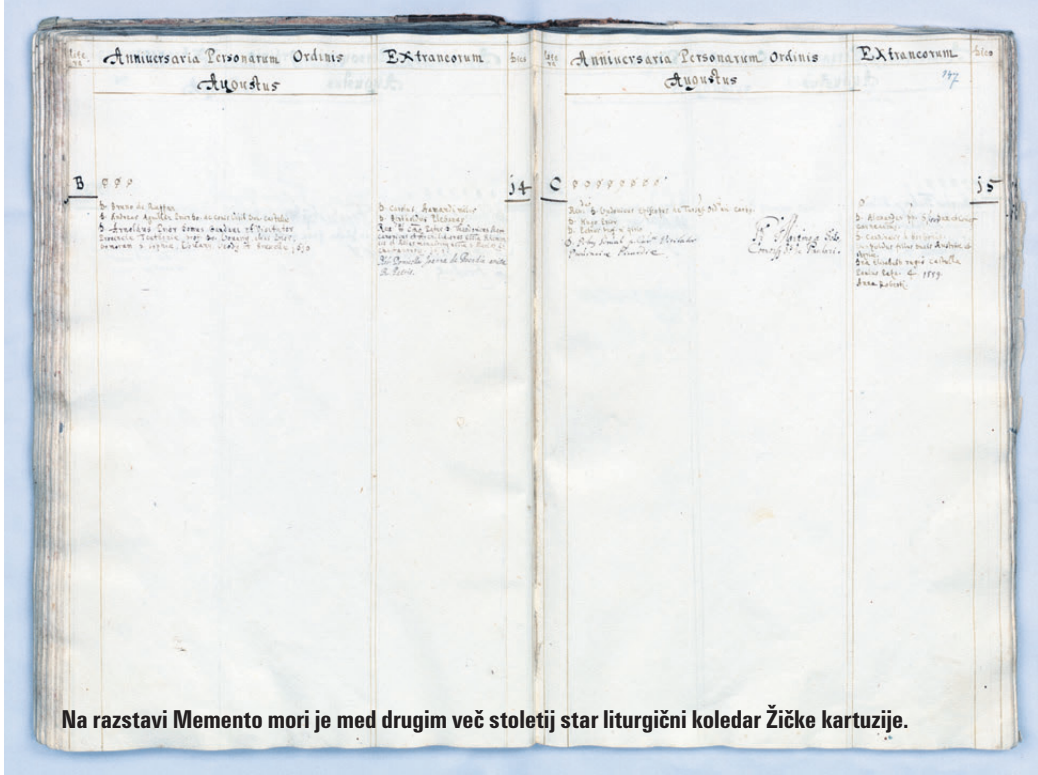
Od grofa do herojev

Pod zemljo smo vsi enaki, a to ne velja za našo zadnjo pot ... »Z bleščečim slovesom se od uglednega pokojnika formalno poslovijo in se mu za njegov prispevek zahvalijo celotna skupnost, ki prevzame vlogo nekakšne širše žalujoče družine,« omenja dr. Aleksander Žižek.

In kako je to skozi stoletja v Celju? Truplo v Beogradu ubitega zadnjega celjskega grofa Ulrika II. je bilo naprej v kapeli celjskega Spodnjega gradu, od koder ga je pospremil dolg sprevod v minoritsko, danes Marijino cerkev. V njej je bila med pogrebnim obredom vržena na tla Ulrikova bojna oprema in to ob legendarnem viteзовem kriku: »Danes grofje celjski in nikdar več!« Iz leta 1893 je znan veličastni pogreb takratnega pomembnega župana in deželnega poslanca dr. Josefa Neckermanna, ki je med drugim prispeval k ustanovitvi cinkarne, regulaciji Savinje, gradnji gledališča, hranilnice, bolnišnice, mestnega pokopališča ... Bil je nemški nacionalist. In kako je s tistim rekom, da moraš umreti, da te bodo hvalili ... Nekaj let za Neckermannom je umrl dr. Ivan Dečko, eden od voditeljev celjskih Slovencev in deželni poslanec. Umrl je pozabljen v graški psihiatrični bolnišnici. Na njegovi zadnji poti na celjsko okoliško pokopališče ga je spremla tisočglava množica.

Po drugi svetovni vojni so bili na Celjskem v središču pozornosti pogrebi revolucionarjev, partizanskih narodnih herojev. Iz leta 1953 opisuje dr. Žižek vožnjo krste s posmrtnimi ostanki Borisa Kidriča iz Beograda čez Zidani Most v Ljubljano. V celjskih izlozbah so bile postavljene Kidričeve fotografije, v gledališču je bila žalna svečanost, veliko ljudi se je odpejalo v Zidani Most ... Deset let pozneje je umrl komandant XIV. divizije Ivan Kovačič Efenka, za katerega je bil postavljen mrtvaški oder v Narodnem domu. Pokopan je bil v grobnici narodnih herojev na Gledališkem trgu. Na razstavi Memento mori je na ogled podroben načrt policijskega zavarovanja Efenkovega pogreba. Dvajset let pozneje, leta 1983 se je Celje množično poslovilo še od revolucionarja Franca Leskoška Luke, med drugim borca za severno mejo in komandanta Vrhovnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. O njegovi smrti je Novi tednik poročal na naslovnici. Leskoškov žalni oder je bil postavljen v gledališču, pokopan je bil v grobnici narodnih herojev na Gledališkem trgu, ob Efenki in drugih narodnih herojih. Od devetdesetih let prejšnjega stoletja je Efenka pokopan v družinskem grobu in Luka v grobnici NOB na Golovcu.

Foto: Zgodovinski arhiv Celje

Na razstavi Memento mori je med drugim več stoletij star liturgični koledar Žičke kartuzije.

Bekanntmachung.

Kommunistische Banden haben neuerlich gemeine hinterhältige Mordüberfälle verübt. Dabei wurden wieder mehrere Personen viehisch gemordet. In einem Ort wurden in 3 Familien insgesamt 24 Kinder durch die Mordbuben ihrer Väter beraubt.

Die nachstehenden Personen haben wieder durch Unterstützung der kommunistischen Banden mit Lebensmitteln, durch Gewährung von Unterkunft und sonstige Hilfestellungen deren Gewaltverbrechen begünstigt.

Sie sind deshalb selbst als Gewaltverbrecher anzusehen und erhielten demgemäß ihre wohlverdiente Strafe.

Es wurden am 30. Juli 1942 in Cilli **erschossen**:

Zopet so komunistične bande izvršile nesramne zahrbtnje morilske napade. Pri tem je bilo zverinsko umorjenih več oseb. V nekem kraju je bilo v treh rodbinah skupno 24 otrok oropanih svojih očetov.

Naslednje osebe so zopet podpirale komunistične bande z živili, jim dajale prenočišče in jim sicer pomagale pri njihovih nasilnih zločinih.

Zaradi tega jih je sama smatrali za nasilne zločince in so zato prejeli svojo zaslužen kazen.

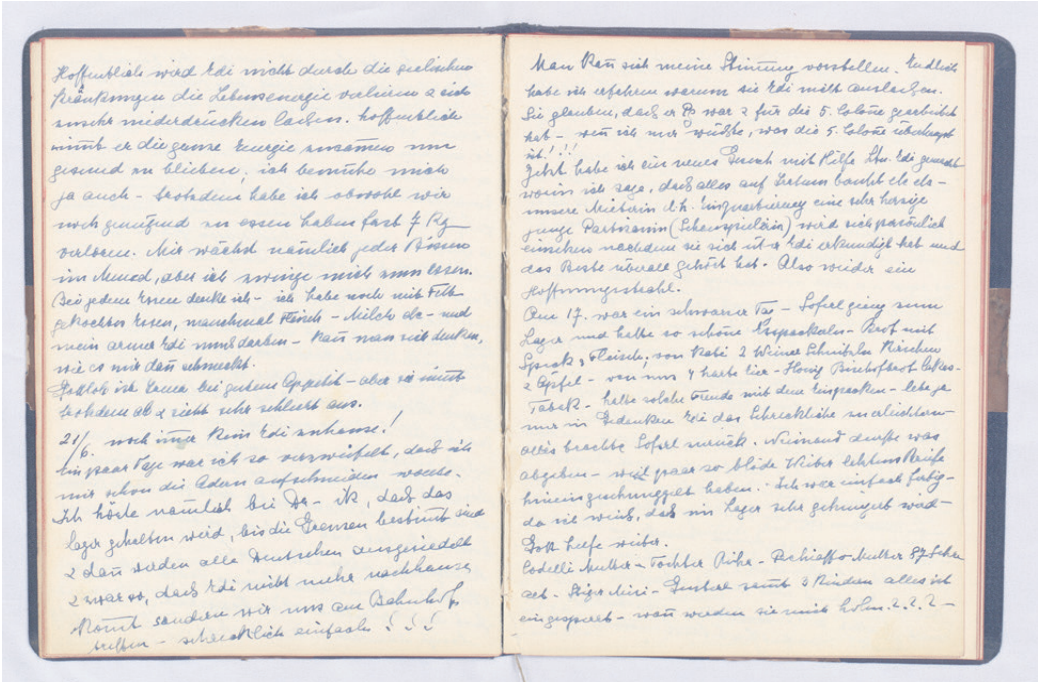
Dne 30. julija 1942 so bili v Cilli **ustreljeni**:

Alois Wablisch , inšp. Smrček, geb. 27. 5. 1922, landwirtschaftliche Arbeiterin in Eichtal 209, Kreis Trifail	Silvo Burkelc , geb. 29. 11. 1922, Fußhinderpesselle in Kappeldorf Nr. 34, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli
Franz Kriechnik , geb. 13. 1. 1896, ehem. jugoslawischer Zollangestellter in Schönstein, General-Lanz-Strasse Nr. 4	Raimund Klantchnik , geb. 18. 8. 1911, Schneidergehilfe in Hochengog Nr. 57, Kreis Cilli
Franziska Leskošek , geb. 2. 3. 1911, landwirtschaftliche Arbeiterin in Warmbad, Schloßstein Nr. 139, Gemeinde Schönstein, Kreis Cilli	Franz Hrasnik , geb. 29. 3. 1899, Lederhändler in Andenberg 1, Kreis Cilli
Anton Zestnik , inšp. Katschnik, geb. 4. 6. 1920, Textildrucker in St. Lorenzen Nr. 63, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli	Franz Preseschnik , inšp. Zapla, geb. 4. 4. 1899, Landwirt und Holzhändler in Watschne Nr. 68, Gmd. Oberburg, Kreis Cilli
Maria Schwab , geb. Orwrik, geb. 24. 10. 1907, Besitzerin in Hochengog-Umgebung 46, Gmd. Hochengog, Kreis Cilli	Franz Skoberne , geb. 3. 12. 1905, Bergmann in Eichtal 237, Kreis Trifail
Maria Schöber , geb. Derschak, geb. 10. 6. 1891, Besitzerin in Leonhard bei Tüfeler, Gmd. Tüfeler-Bärenhof, Kreis Cilli	Alois Wreischko , geb. 3. 6. 1906, Wagnermeister in Bischofshard Nr. 21, Kreis Cilli
Johann Ogradi , inšp. Brankowitsch, geb. 16. 12. 1913, landwirtschaftlicher Arbeiter in Oberburg Nr. 111, Kreis Cilli	Karl Putzel , geb. 4. 7. 1921, Bergmann in Eichtal 172, Kreis Trifail
Josef Gosar , geb. 23. 2. 1923, kaufmännischer Lehrling in Tüfeler Nr. 108, Gmd. Tüfeler-Bärenhof, Kreis Cilli	Anton Kordan , geb. 25. 11. 1921, Bergmann in Eichtal 172, Kreis Trifail
Stanislav Slodniak , geb. 18. 2. 1913, Landwirt in Ternowetzberg Nr. 45, Gmd. Dornberg, Kreis Pettau	Alois Fludernik , geb. 28. 5. 1922, Hilfsarbeiter in Leuten 2, Kreis Cilli
Mathilde Resch , geb. Wanda, geb. 9. 3. 1919, Winzarin in Sessaia Nr. 2, Gemeinde Winterdorf, Kreis Pettau	Max Fludernik , geb. 10. 10. 1909, Metzler in Leuten 39, Kreis Cilli
Gertrude Wanda , geb. Hammerschack, geb. 18. 2. 1885, Besitzerin in Ternowetzberg, Gmd. Dornberg, Kreis Pettau	Franz Schalk , geb. 15. 11. 1909, Schustergehilfe in Buchberg Nr. 165, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli
Gregor Drusowitsch , geb. 2. 5. 1883, Landwirt und Maurergehilfe in Seibenberg 43, Gmd. Strahlitz, Kreis Pettau	Alois Siemenitz , geb. 18. 6. 1905, Schlosser und Kraftwagenlenker in Tüfeler, Maria-Graz-Strasse Nr. 111, Gmd. Tüfeler-Bärenhof, Kreis Cilli
Antonia Drusowitsch , geb. 23. 3. 1920, Kleinbäckerin in Seibenberg Nr. 43, Gemeinde Strahlitz, Kreis Pettau	Franz Nowak , geb. 30. 6. 1906, Textilhilfsarbeiter in Schöschitz Nr. 53, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli
Maria Drusowitsch , geb. Hammerschack, geb. 22. 2. 1889, Besitzerin in Seibenberg Nr. 43, Gmd. Strahlitz, Kreis Pettau	Josef Mentschak , geb. 12. 4. 1910, Schuhmacher in Watschne Nr. 71, Gmd. Oberburg, Kreis Cilli
Rudolf Brantschek , geb. 17. 4. 1911, Besitzer in Tschernale Nr. 1, Gemeinde Dornberg, Kreis Pettau	Vinzenz Schlander , inšp. Jakel, geb. 23. 7. 1905, Sägenarbeiter in Burgdorf Nr. 13, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli
Anna Slakan , geb. 16. 12. 1923, Arbeiterin in Lake Nr. 119, Gmd. Trifail, Kreis Trifail	Rudolf Supan , geb. 15. 11. 1905, Bergmann in Eichtal 222, Kreis Trifail
Stefanie Antzger , geb. Kersch, geb. 7. 12. 1917, Lebensmittelhändlerin in Arzlin 13, Gmd. Bischofshard, Kreis Cilli	Franz Paulitsch , geb. 2. 2. 1905, Schmied in Eichtal III, Kreis Trifail
Maria Tschede , geb. Skok, geb. 12. 1. 1880, Landwirtin in Kappeldorf Nr. 75, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli	Ignaz Kramarz , geb. 16. 7. 1899, Glasschleifer in Eichtal 62, Kreis Trifail
Julia Jenko , geb. Betz, geb. 16. 2. 1892, ohne Beruf in Ostro 27, Gmd. Eichtal, Kreis Trifail	Ludwig Faidiga , geb. 10. 8. 1909, Gemeindevorsteher in Eichtal 180, Kreis Trifail
Maria Schlander , geb. 16. 2. 1891, Landwirtin in Kappeldorf 22, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli	Josef Potošnik , inšp. Patschewitz, geb. 28. 2. 1897, Besitzer in Kappeldorf Nr. 31, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli
Viktor Koller , geb. 10. 2. 1920, Tagelöhner in Lake 288, Gmd. Trifail, Kreis Trifail	Josef Reischek , geb. 28. 1. 1923, Handelsgehilfe in Tüfeler Nr. 47, Gmd. Tüfeler-Bärenhof, Kreis Cilli
Erwin Madelin , geb. 29. 8. 1921, Glasschleifer in Eichtal 63, Kreis Trifail	Rudolf Weschnak , geb. 26. 2. 1907, Bergmann in Skatis 133, Gmd. Willen, Kreis Cilli
Viktor Madwed , geb. 6. 10. 1921, Zimmermann in Bauna 15, Gmd. Schönstein, Kreis Cilli	Alois Greschak , geb. 22. 4. 1910, Bergmann in Eichtal 83, Kreis Trifail
Stanislav Metzger , geb. 12. 4. 1918, Bergmann in Lake 271, Gmd. Trifail, Kreis Trifail	Johann Orwrik , geb. 2. 5. 1897, Besitzer in Kappeldorf 75, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli
Bartholomäus Dobrotinschek , inšp. Dobrotin, geb. 21. 8. 1918, Landwirt in St. Thomas 4, Gmd. Hochengog, Kreis Cilli	Felix Pogatschnik , geb. 7. 1. 1913, Fabrikarbeiter in St. Lorenzen 9, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli
Alois Dobrotinschek , geb. 22. 5. 1914, Hausfrau, in St. Thomas 4, Gmd. Hochengog, Kreis Cilli	Ferdinand Studei , geb. 9. 7. 1907, Sägenarbeiter in Oberatal 15, Gmd. Eichtal, Kreis Trifail
Martin Dobrotinschek , geb. 1. 11. 1912, Hausfrau, in St. Thomas 4, Gmd. Hochengog, Kreis Cilli	Johann Swel , inšp. Karas, geb. 24. 6. 1909, Arbeiter in Kappeldorf 9, Gmd. Praggwald, Kreis Trifail
Johann Mentschak , geb. 12. 5. 1920, Holzarbeiter in Watschne 71, Gmd. Oberburg, Kreis Cilli	Anton Lubel , geb. 3. 1. 1914, Landwirt in Kruttschitz 5, Gmd. Andenberg, Kreis Cilli
Peter Stramschek , geb. Orwrik, geb. 23. 3. 1915, Filzer in Watschne 80, Gmd. Oberburg, Kreis Cilli	Vinzenz Raspolnik , geb. 23. 3. 1923, Tagelöhner in Lake 15, Gmd. Trifail, Kreis Trifail
Mathias Orwrik , geb. 21. 9. 1900, ehem. jugoslawischer Eisenarbeiter in Skupstsch 31, Gmd. Andenberg, Kreis Cilli	Karl Westlich , geb. 4. 11. 1909, Bergmann in Eichtal 191, Kreis Trifail
Ferdinand Burkelc , geb. 7. 11. 1899, Fußhindermeister in Kappeldorf Nr. 35, Gmd. Praggwald, Kreis Cilli	Stanislav Stroschur , geb. 1. 12. 1908, Schauer in Eichtal Nr. 3, Kreis Trifail
Johann Hammerschack , geb. 16. 7. 1920, Bergmann in Eichtal 83, Kreis Trifail	Karl Kauerer , geb. 5. 11. 1907, Bildhauer in Eichtal Nr. 170, Kreis Trifail
Valentin Golitschek , geb. 12. 2. 1902, Besitzer in Weiswasser Nr. 8, Gmd. Schönstein, Kreis Cilli	Jakob Zelazek , geb. 17. 5. 1894, Forstmeister in Andenberg Nr. 75, Kreis Trifail

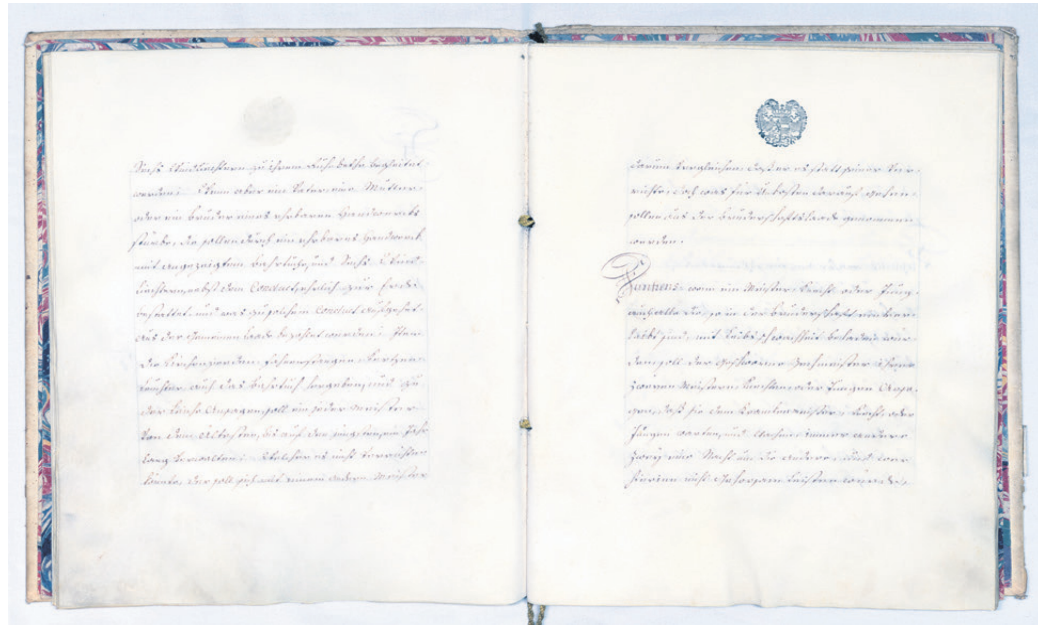
Cilli, den 30. Juli 1942.

**Der Höhere -- und Polizeiführer
gez. Rösener.**

Nacistične usmrtnice malih ljudi. Zastrasovalno naznanilo javnosti o ustrelitvi talcev v Celju s seznamom ustreljenih. Kot krivda so navedeni pomoč partizanom s hrano, nudenje prenočevanja in druga pomoč.

Z druge strani dogajanja takoj po vojni, s celjskega Glavnega trga. Dnevnik soproge celjskega zdravnika Golitscha, zaprtega na Teharjah, ki je bil po vsej verjetnosti ubit med poveljnimi poboji.

Pravila ceha mesarjev je potrdila cesarica Marija Terezija. Cehi so poskrbeli za bedenje ob umirajočem, posojali pogrebne predmete in spremljali pokojnika na njegovi zadnji poti.

Primož Posinek, predsednik MČ Dečkovo naselje

»Novih prebivalcev se veselimo, živijo pa naj v prijetnem okolju«

Predvidena gradnja novih večstanovanjskih stavb, ki jih v Mestni četrti (MČ) Dečkovo naselje v prihodnjih letih načrtujejo zasebni investitorji, ob uresničevanju projekta nove stanovanjske soseske DN 10, ki jo z evropskimi sredstvi gradita Nepremičnine Celje ter Mestna občina Celje, sproža številna aktualna vprašanja. Med drugim tudi o zagotavljanju primer-
nih bivalnih pogojev, parkirišč in drugih storitev za to vedno bolj gosto naseljeno območje Celja. O tem smo se pogovarjali s Primožem Posinekom, predsednikom MČ Dečkovo naselje.

ROBERT GORJANC

Čemu pripisujete to, da je prav Dečkovo naselje tako zanimivo za zasebne investitorje novogradenj?

Zasebni investitorji v gradnje večstanovanjskih objektov se z naložbami zagotovo zgolj odzivajo na povpraševanje po stanovanjih na trgu nepremičnin. In enako velja verjetno tudi v ostalih podobnih mestih, kot je Celje. Menim, da ima Celje vsaj eno veliko težavo, ko gre za možnost umeščanja tovrstnih novogradenj v prostor. Mesto namreč (še vedno) nima sprejetega noveliranega občinskega prostorskega načrta (OPN). Zato so na voljo za gradnjo večstanovanjskih stavb s potrebnimi stanovanji le zemljišča, ki so urbanistično-prostorsko že z veljavnimi prostorskimi akti opredeljena kot zemljišča za tovrstno gradnjo. V MČ Dečkovo naselje imamo srečo – ali po svoje tudi nesrečo – da je takšnih zemljišč za gradnjo na voljo kar precej. Večina jih je na območju severnega dela naselja, kjer veljavni prostorski akti že desetletja predvidevajo t. i. blokovno pozidavo. Nekaj zemljišč se je »spostilo za gradnjo« tudi v starejšem, južnem delu Dečkovega naselja. Predvsem gre za zemljišča nekdanjih samskih domov podjetja Ingrad in za območje nekdanjega vrtca ob Drapšinovi ulici, ki ga je občina že dolgo nazaj prodala zasebnemu lastniku.

Izrazili ste zadovoljstvo, da se bo povečalo število prebivalcev MČ Dečkovo naselje, hkrati ste občino opozorili na nekatere izzive, ki jih prinaša povečanje populacije v mestu. Zagotavljanje zadostnega števila parkirnih mest postaja velik izziv v vseh mestnih četrtih skupnostih. Kako si predstavljate to reševanje, sploh ker je glede na število avtomobilov zelo zahtevno zagotoviti nove parkirne površine in hkrati obvarovati zelene parkovne ter zagotoviti športne površine?

Novih gradenj večstanovanjskih objektov z javnimi najemnimi ali lastniškimi stanovanji si seveda ne želimo zgolj na območju naše mestne četrti. Z vsakim novim stanovanjem v Celju namreč mesto rešuje stanovanjski

problem ene od celjskih družin, ki morda danes bivajo v neprimernih bivalnih okoliščinah. Poleg tega nova stanovanja v mesto privabljajo tudi »novopečene« Celjanke in Celjane, kar je za mesto lahko samo dobrodošlo. Vodstvo MČ Dečkovo naselje pozdravlja načrtovane gradnje v prihodnjih letih in seveda tudi vse naše nove sokrajane. Ob tem moramo vendarle resno opozoriti pristojne občinske službe in tudi župana ter mestni svet MOC, da bi bilo smiselno ob postopkih sprejemanja prostorskih aktov in projektiranju novih stanovanjskih sosesk zelo odgovorno razmisлити o obstoječem stanju in nerešenih trenutnih problemih ter o prihodnji situaciji, ko bo gostota poselitve v našem naselju večja za vsaj za vsaj 1.500 novih krajanov. Želimo si, da naši krajanje bivajo v urejenih, primerno načrtovanih, izvedenih in opremljenih stanovanjskih soseskah, ki bodo ponudile visoko kakovost bivanja vsem stanovalcem. Danes predstavljajo v strnjene delih naše mestne četrti poglavitne težave nezadostno število parkirnih mest ob stanovanjskih objektih, nedovoljeno parkiranje na cestah, pločnikih in zelenicah, dokaj slabo vzdrževana mreža občinskih javnih cest in poti, neustrezno rešeno zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov, dotrajana mestna oprema (igrala, klopi, koši za odpadke ...) in morda tudi primanjkljaj zelenih parkovnih površin za sprehod in oddih. Vse naštetu in podobni izzivi so pred občino, ne le v MČ Dečkovo naselje, temveč v vseh delih našega mesta. Absolutno gre za nujnost investiranja javnih proračunskih sredstev mesta, saj zasebni investitorji gradenj večstanovanjskih objektov v javno infrastrukturo mesta ne bodo vlagali.

Ali v MČ Dečkovo naselje prebivalce spodbujate k večji uporabi javnega prevoza, saj je to bolj dolgoročno in trajnostna rešitev tega vprašanja? Zakaj bi morali v vsaki družini imeti dva ali tri avtomobile?

MČ Dečkovo naselje se vključuje v projekte MO Celje na področju trajne mobil-

Primož Posinek, predsednik MČ Dečkovo naselje

»Gradnja garažne hiše, ki bo namenjena parkiranju vozil uporabnikov javnih najemniških stanovanj v soseski DN 10 je ob primerni umestitvi zelo dobra rešitev. Prostor je v mestih zagotovo predragocena dobrina, da bi ga zasedli in degradirali z asfaltiranimi parkirnimi površinami. Je pa gradnja garažnih hiš finančno relativno velik zalogaj, sploh za zasebne investitorje gradenj večstanovanjskih sosesk, ki morajo ta strošek seveda vključiti v prodajno ceno kvadratnega metra stanovanja, ki s tem postane za kupce lahko tudi nezanimivo visoka. Poseben problem v Celju in še posebej na območju Dečkovega naselja pomenijo gradbeni posegi pod tlemi (vkopani garažni objekti), saj je raven talnice izjemno visok. Zato je za investitorje gradenj pridobitev potrebnega soglasja Direkcije RS za vode skoraj nepremostljiva ovira.«

nosti. Projekti, ki jih je mesto vpeljalo v zadnjem obdobju – mestni avtobusni potniški promet, uporaba mestnih koles, gradnja kolesarskih stez, uporaba vozil na stisnjen zemeljski plin, sistem P&R in drugi – so za mesto izjemnega pomena, čeprav je najtežje spremeniti navede prebivalcev. Očitno standard naših prebivalcev danes omogoča nakup dveh ali tudi več osebnih vozil v gospodinjstvu. Menim, da smo še zelo daleč od miselnosti in zavedanja, da je gibanje po mestu možno tudi brez uporabe osebnih vozil. Celje bo moralo vložiti še mnogo več sredstev in energije v pro-

mocijo trajne mobilnosti. Informacijo, ki je te dni do nas prišla sicer po neuradni poti, da se bo mreža izposoje mestnih koles razširila tudi v MČ Dečkovo naselje z dvema novima mestoma, toplo pozdravljamo.

Kako hitro bi lahko prišlo do stiske s prostorom v IV. OŠ in Vrtcu Zarja, na kar tudi opozarjate?

S podrobnimi podatki o zasedenosti oz. razpoložljivih kapacitetah šole in enote vrtca v Dečkovem naselju sicer ne razpolagamo, vendar bodo pristojne občinske službe in tudi vodstvi obeh zavodov v svojih projekcijah za prihodnja leta morali upo-

števat pričakovano opazno povečanje števila predšolske in šolske mladine na območju naše mestne četrti. Ob tem je pomembno opozoriti tudi na šolske poti in dostope do šole in vrtca, ki na določenih delih pomenijo precejšnjo prometno nevarnost za najmlajše. Veseli nas, da je naša pobuda za ureditev pločnikov v delu Ribarjeve ulice, med Drapšinovo in IV. OŠ Celje, ki se že uresničuje, pri pristojnih naletela na plodna tla. Ta del ulice, ki predstavlja varno šolsko pot, je bil doslej res vse prej kot varen.

Kako je z gradnjo nove Ceste v Lokrovec, ste se o tem že pogovarjali z Mestno občino Celje?

Cesta v Lokrovec je po našem prepričanju eden ključnih cestnih problemov v MČ Dečkovo naselje. Nekoč precej neopazna občinska javna cesta, ozka, ovinkasta, brez bankin, je bila za takratnih nekaj deset prebivalcev ob njej še sprejemljiva in vzdržna prometna povezava z mestom. Ko je prišlo do nove enote Vrtca Zarja, je postala ta cesta edina dovozna pot za starše, ki so otroke vozili v varstvo. Takrat je občina na našo pobudo asfaltirala bankini na obeh straneh ceste in s tem omogočila srečevanje dveh osebnih vozil hkrati. Rušitvena dela na območju nekdanjih samskih domov Ingrad, gradnja severne vezne ceste, gradnja komunalne opreme v soseski DN 10 in gradnja dveh več stanovanjskih objektov ob naselju Novi trg so v zadnjem letu na to že precej dotrajano Cesto v Lokrovec usmerili ves potre-

ben gradbeni transport, težke kamione, gradbeno mehanizacijo in podobno. Prometno so in še bodo razmere na tej cesti skrajno zaskrbljujoče, da niti ne omenjam poškodb vozišča, ki nastanejo ob takšnem prometu. Projektna dokumentacija za gradnjo nove Ceste v Lokrovec med Drapšinovo ulico in novim krožiščem na severni vezni cesti je stara že vsaj deset let. Trasa je torej umeščena in naj bi potekala približno ob obstoječi cesti, pri čemer bo treba zagotoviti ne tako majhna proračunska sredstva za gradnjo.

Kaj večja populacija v MČ Dečkovo naselje lahko prinese tudi dobrega? Večjo živahnost družabnega življenja, povečanje ponudbe trgovskih in drugih storitev? Kje vidite tudi prednosti, zaradi česar ste izjavili, da se veselite novih prebivalcev v MČ DN?

Statistični podatki povprečne starosti krajanek in krajanov naše mestne četrti kažejo, da smo še vedno relativno »stara« mestna četrt. Nova stanovanja in tudi menjave generacij v starejšem delu naselja so v preteklih letih v naše naselje že prinesli nekaj več mladostnega vrveža. Zato se še posebej veselimo načrtovanih gradenj novih naseljenih družin, otrok in mladostnikov. Naša želja in cilj sta, da bi z mestno občino izvedli čim širši nabor različnih ukrepov, ki bodo bivanje v teh sicer strnjene soseskah naredili čim bolj prijetno in ugodno.

Foto: SHERPA

Ob prazniku občine z županom Jankom Kopušarjem

»Postorili smo skoraj vse, kar smo načrtovali«

Občina Šmartno ob Paki praznuje 11. novembra, na dan, ko goduje sveti Martin, zavetnik vojakov, pehote in konjenice, konj in konjenikov, beračev, gosi in vinogradnikov. Prav slednji so na območju današnje občine pustili globok pečat. In tako občina praznuje prav na martinovo. Vsako leto občani v sodelovanju z društvi poskrbijo, da so dnevi pred občinskim praznikom polni veselja in smeha. Letošnje praznovanje je bilo drugačno. S precej manj druženja, tudi vzdušje je bilo manj praznično. Kot pravi župan Janko Kopušar, je stanje v občini podobno kot drugod po Sloveniji.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

»Glede na okolje imamo uradno nekaj okužb manj, kot je povprečje, vendar se moramo zavedati, da pri nas zaenkrat nimamo nobenega žarišča, a tudi možnosti za to so precej majhne. Nimamo enot za starejše občane, večjih gostinskih obratov, nismo središče, kamor bi hodilo več ljudi. Imamo šolo in vrtec, to je še največja grožnja. Mislim, da zadeve obvladujemo in da ljudje spoštujejo ukrepe,« pravi Kopušar.

Kako sta občina in občinska civilna zaščita pripravljene na delovanje v času spremenjenih, na trenutke tudi izrednih razmer?

Ne moremo reči, da smo bili na takšne razmere pripravljene. Že v prvem valu smo se dobro odzvali in te izkušnje ter dobre prakse skušamo uveljaviti tudi zdaj. Trudimo se po najboljših močeh, da sledimo ukrepom in hkrati pretirano ne posegamo v življenje in

dejavnosti občanov ter gospodarski družb. Pomagamo, kjer je treba, in se za zdaj uspešno izogibamo temu, da bi bilo kje treba postaviti dodatne omejitve. Občani se obnašajo disciplinirano in odgovorno, čeprav so mnenja o ukrepih različna. Postavljajo nam podobna vprašanja kot drugod. Nanašajo se na prehajanje občinskih meja, varstvo otrok, zanimajo se, katere dejavnosti je mogoče opravljati, kakšna so pravila ob pogrebi, sprašujejo za zaščitna sredstva in podobno. Če jim ne znamo odgovoriti, poiščemo odgovore pristojnih ali jih tja napotimo.

Čeprav se v zadnjih nekaj tednih večina stvari vrti okoli virusa, se vendarle lahko v občini v zadnjem letu pohvalite z nekaj uspešno izpeljanimi projekti in naložbami. Katere investicije ste uspeli končati?

Janko Kopušar

Klub tej situaciji smo v občini postorili večino stvari, ki smo jih načrtovali. Koronakriza je vplivala na potek dejavnosti in izvedbo posameznih nalog, vendar – razen dogodkov in prireditev – ni bistveno posegla v naše delo. Tako smo že spomladi zgradili nove povezovalno cesto in zaprli nevaren železniški prehod proti Slatinam, uredili smo pešpoti proti Paški vasi in Baroniji. Uredili smo dva cestna odseka v Paški vasi, enega v Velikem Vrhju in na Rečici ter Gneču. Dokončali smo dve veji kanalizacije v Malem Vrhju in uredili v neurjih poškodovano meteorološko kanalizacijo. Uredili smo večnamensko sejno sobo, ki bo služila tudi kot poročna dvorana, uredili smo tudi zbirni center za odpadke pri pokopališču in izvedli še vrsto manjših projektov po vaških skupnostih. Dobro smo preu-

redili tudi zdravstveno postajo in igrišče z umetno travo. Veliko dodatnega dela in naporov so nam vzela poletna neurja, ki so močno prizadela naše območje.

Kot ste že omenili, je poleg koronavirusa precej preizkušenj pred vas postavilo tudi vreme s poletnimi neurji. Škoda je bila precejšnja. Ste jo že uspeli v celoti odpraviti?

Poletna neurja so povzročila veliko škode na državni in lokalni infrastrukturi ter na imetju in premoženju naših prebivalcev. Takoj smo smo začeli sanirati poškodovana območja in infrastrukturo ter zagotovili, da se je življenje hitro vrnilo v normalne tirnice. Ker je bilo škode ogromno in so posledice dolgoročne, smo naročili kar nekaj projektov za obnove, ki bodo izvedene šele v nekaj letih, odvisno od pomoči države. V intervencije smo letos vložili

več kot sto tisoč evrov, v izde-lavo projektov več kot 20 tisoč evrov, vse iz našega proračuna. Od države do zdaj nismo dobili nič, nam je pa z donacijo 20 tisoč evrov pomagala Mestna občina Velenje. Pri odpravljanju posledic so seveda pomagali tudi občani, brez njihovega sodelovanja zagotovo ne bi bili tako uspešni.

Kakšen je investicijski načrt za prihodnje leto?

Trenutno smo v času sprejemanja proračuna za naslednje leto. Načrtujemo ga prilagodljivo, saj je glede na razmere nemogoče predvideti, kaj se bo dogajalo. Naslednje leto bo gotovo prednostna naloga izgradnja prizidka k vrtcu in upam, da bomo začeli kmalu tudi graditi. Projekti na državnem cestnem omrežju, ki so zastali, ostajajo kot prednostna naloga. Na žalost je tu glavna direkcija za infrastrukturo, občina se mora njihovim dejavnostim prilagoditi. Ne izgubljam volje in pristojne na to ves čas opozarjamo in jih priganjamo. Širitev kanalizacijskega omrežja je naslednja naloga, kjer pričakujemo, da bodo pristojni na državni ravni omogočili, da se na razpise prijavimo tudi tisti, ki gradimo sisteme, manjše od dva tisoč populacijskih enot. Vsaj nekaj od tega bomo zagotovo uresničili, a tudi pri ostalem bomo dejavni, da bomo uresničili kar največ tistega, kar si občani najbolj želijo.

V tem trenutku je odprt tudi javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj. Kakšno je stanje na tem področju?

Občina ima na razpolago približno 30 neprofitnih stanovanj, v katerih se najemniki dokaj pogosto menjajo. Zato je objavljen tudi nov razpis, na podlagi katerega bomo oblikovali čakalno listo. Vemo, da stanovanj ni nikoli dovolj. Vendar ugotavljamo, da na malo daljši rok uspemo ugoditi vsem potrebam. Za zdaj ne načrtujemo gradnje novih stanovanj, prednost dajemo individualni gradnji. Ocenju-

jemo, da je fond neprofitnih stanovanj glede na potrebe še zadosten.

Sredi oktobra se je začela dolgo napovedovana in načrtovana gradnja tretje razvojne osi – začetek gradnje sicer ne zadeva prav vaše občine in občanov, a je verjetno to že znak, da večjih sprememb in popravkov glede državnega prostorskega načrta in umeščanja novih tras ne bo. Prav občina Šmartno ob Paki bo med največjimi »žrtvami« gradnje nove hitre povezave proti Velenju – največ zemljišč in tudi stanovanjskih stavb bo povzela cesta.

Moje mnenje glede tega projekta se ni spremenilo. Zadeva se vleče že predolgo in na žalost bo trajalo še precej časa, da bo cesta zgrajena. Naša občina je zagotovo žrtev tega projekta, saj ceste za svoje potrebe ne potrebujemo, zavedamo pa se nujnosti te povezave za Koroško in Velenje. Prav zato bi od pristojnih pričakovali, da bi se z nami pogovarjali kot s stranko v tem postopku oziroma projektu. Na žalost do danes nismo naleteli na njihov posluh. Podali smo že številne predloge in pobude, ki ostajajo neizpolnjene, predvsem opozarjamo na to, da se je treba na gradnjo ustrezno pripraviti, da bodo vplivi na okolje čim manjši.

Kako bo občina pomagala ljudem, ki bodo zaradi gradnje ceste ostali brez svojih domov? Ima občina na voljo zazidljive parcele, ki bi jih lahko ponudila v odkup?

Država trenutno aktivno vodi postopek odkupov zemljišč in stavb, nekaj prizadetih se je že obrnilo na nas. Vsakemu skušamo pomagati po svojih močeh, konkretno nas za zemljišče, ki je v naši lasti, ni vprašal še nihče. Imamo nekaj parcel, ki očitno za rušence niso zanimive. Res je, da vsega za prizadete ni mogoče storiti, predvsem ko gre za spremembe namembnosti zemljišč, saj to ni v celoti v naši pristojnosti.

Foto: arhiv NT (GrupA)

Šmartno ob Paki

Gurmanski užitki ob vinski kapljici

VINSKA TURISTIČNA POT

Odkrivanje skritih kotičkov

MARTINOVA POT

Raziskovanje tehnične dediščine

MUZEJ 70 LET TEHNIČNE KULTURE

Stik s preteklostjo

CERKEV SV. MARTINA

PARNA LOKOMOTIVA

BAYERJEVA VILA

www.smartnobbpaki.si

Brez slovesnosti, a z veliko spoštovanja

Če je uspelo občinskim službam izpeljati vse večje zastavljene projekte, je drugi val koronavirusa v občini, ki se je sicer precej dobro zoperstavila nevidnemu napadalcu, odnesel osrednjo slovesnost in praznovanja ob občinskem prazniku.

Trenutne epidemiološke razmere so zakrivilo, da so občani Šmartnega ob Paki ostali brez tradicionalnih praznovanj. Tudi svečane seje občinskega sveta ni bilo. Kot je povedal župan Janko Kopušar, so tudi občinska priznanja podelili v okviru redne seje občinskega sveta v začetki tega tedna. »Upam, da smo uspeli vsaj to narediti dovolj svečano in da smo s tem izrazili spoštovanje letošnjim občinskim nagradencem

Občinski grb je iz rok župana prejel **Franč Fužir**, ki je vsestransko dejaven na različnih področjih delovanja občine. »Dejaven je v občinskem svetu, na kulturnem in gasilskem področju, a tudi sicer priskoči na pomoč, kjer ga potrebujemo,« je priznanje utemeljil župan. Plaketo občine je letos prejel **Franč Korber** za prispevek k društvenem življenju v občini in za marljivo sodelovanje pri delu vaše skupnosti. Priznanji župana sta prejela **Miroslav Rogel** za prispevek na področju podjetništva in **Ida Centrih** za delo na področju izobraževanja. Županova priznanja mladih so prejeli **Marko Hrovat** in **Vid Pejovnik** ter izredno dejaven (naj)dijak **Lenart Kukovec**.

S tem podeljevanju priznanj v občini še ni konec. V tem času je še vedno možno glasovanje tudi za osebnost leta, ki jo občina z Javnim zavodom Mladinski center, ki izdaja občinsko glasilo ŠOP, razglasi konec koledarskega leta. »Če prejemnike občinskih priznanj določimo na podlagi občinskih razpisov, predpisov in odlokov, potrdi pa jih bodisi občinski svet bodisi župan, je osebnost leta razglašena na podlagi glasovanja občanov in občanov, bralcev ŠOP-a,« pojasnjuje župan Kopušar. »Vsako leto nekdo izstopa in prav je, da te ljudi ob koncu leta nagradimo. Do zdaj so bili vsi razpisi oz. glasovanja zanimivi, naslov je vsakokrat romal v prve roke. Verjamem, da bo tudi letos tako,« optimistično zaključuje župan. LKK

Po usodnem skoku v vodu ostal na vozičku, danes uživa v športu

»Če si dovolj želiš, je marsikaj mogoče«

Aleš Povše iz Paške vasi v občini Šmartno ob Paki je zagrizen in uspešen športnik. V zadnjih letih se posveča predvsem potapljanju in košarki na vozičkih, pogosto se preizkusi tudi v atletiki. Lani je na tekmovališču formule ena v Sočiju poskrbel za pravo senzacijo, ko je na 5. mednarodnem tekmovanju s športnimi vozički za invalide na polmaratonski razdalji osvojil tretje mesto. S tem mednarodnim uspehom si je privozil tudi laskavi naziv osebnosti leta v domači občini.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Aleš Povše je »vozičkar«, kot sam pravi, že približno 32 let. Pred usodno nesrečo je kot večina njegovih vrstnikov treniral nogomet, kraljeval je na golovi črti. Danes se več ne sprašuje, kaj bi bilo, če se tistega vročega avgustovskega dne ne bi odločil za usodni skok. Sprejel je usodo in se do cilja povzpел po nekoliko strmejši in zahtevnejši poti. A nikoli ni odnehal. A se še vedno spominja tistega dne: »Imel sem 14 let in s fanti smo se s kolesi peljali do kopališča ob Savinji, med Letušem in Mozirjem. Tam smo se lovili kot že tolikokrat pred tem. Skočil sem na glavo v reko in zadel skalo. Tako sem si zlomil vratno hrbtenico,« opiše tisti usodni dan. »Posledica tega je tetrapareza. To pomeni prizadetost vseh štirih udov, ne popolne ohromelosti, saj noge sicer čutim, vendar si z njimi ne morem veliko pomagati. Včasih sem z berglami še lahko naredil nekaj korakov, zdaj ne več. Imam srečo, da so moje roke skoraj nepoškodovane – prizadeti so le prsti na desni,« na kratko povzame diagnozo.

Življenje se je takrat v trenutku postavilo na glavo. Po mesecu v bolnišnici je Aleš še pol leta preživel v rehabilitacijskem centru Soča v Ljubljani. Zamudil je zadnji razred osnovne šole, ki ga je kasneje uspešno končal in se vpisal v srednjo računalniško šolo v Velenju. »Šola res ni prilagojena invalidom in sošolci so me veliko nosili. Včasih je bilo treba v drugo stavbo ali v peto nadstropje tudi po večkrat na dan. Tako da smo skupaj premagali kar lepo število stopnic,« se spominja. Čeprav se je moral zaradi invalidnosti kdaj srečati tudi s preprekami, pravi, da ni veliko zamudil. Že takrat je živel polno in tako živi še danes.

S športom krepiti telo in duha

V prvih letih po nesreči je šport nekoliko potisnil ob stran in se bolj posvetil šoli. Športnika v njem je prepoznal član zveze paraplegikov, zdaj že pokojni Ivan Tanjšek, ki ga je spodbujal, da se je udeleževal različnih športnih srečanj, treningov in tekmo-

Na dirkališču formule ena v Sočiju je na prestižni dirki privozil do tretjega mesta in s tem presenetil organizatorje, ki so ga pred tem poznali predvsem kot odličnega potapljača, in tudi samega sebe. Še največ težav mu je na tekmi povzročala obraba rokavic. »Večina tekmovalcev je imela posebne 3D-natisnjene rokavice, jaz pa rokavice iz trgovine za tehniko, ki so komaj zdržale 21 km. Ne vem, kako bi bilo, če bi moral voziček poganjati še kilometer dlje, saj sem že v treh tednih priprav dobil kar nekaj žuljev. Sicer sem imel podrokavice, dodatne rokavice brez prstov in čez še te delavske, tako da je šlo.« (Foto: osebni arhiv)

vanj, ki jih je organizirala zveza. Najprej se je posvetil atletiki, ki jo je v 90. letih precej resno treniral. »Ampak je, žal, pri invalidskemu športu veliko odvisno od vrste poškodbe, saj smo športniki glede na to klasificirani. In če te razvrstijo tja, kamor ne sodiš popolnoma oz. ti to ne ustreza, potem nimaš veliko možnosti za vrhunske rezultate,« razlaga. Kasneje se je začel ukvarjati še s košarko, z namiznim tenisom, s kegljanjem, plavanjem in v zadnjih letih tudi s potapljanjem.

Čeprav se lahko pohvali s kar nekaj naslovi državnega atletskega prvaka v svoji kategoriji, je njegov najljubši šport košarka na vozičku. »Je ekipen in zelo dinamičen šport. Res mi je všeč in uživam v igri ter druženju,« pravi. V zadnjih letih se s soigralci trudijo šport približati čim širši populaciji. Tako so lani priredili številna srečanja in revialne tekme, ko so se pomerili tako z rokometišči in rokometasčicami ter s košarkarji in košarkaricami. »Čeprav se na prvi pogled ne zdi, je košarka na vozičkih precej drugačna od klasične. Za mnoge, ki pogosto igrajo klasično košarko, je namreč precej težko zadeti iz sedečega položaja, še težje pa je ob tem upravljati voziček« pripoveduje. Atletiko Aleš trenira na celjskem štadionu, predvsem v poletnem času. »Za zimo je primernejša košarka,« pravi.

V vodi smo vsi enaki

Še ena športna disciplina je Aleša povsem prevzela. Potapljanje. »Voda nam predstavlja področje, kjer smo enakovredni vsem ostalim. Na prvi

Aleša Povšeta so v minulem letu občani izbrali za osebnost leta Občine Šmartno ob Paki. Kot sam pravi, ga je že nominacija zelo presenetila: »Res sem bil začuden in hkrati počaščen, da sem prejel toliko glasov. Očitno so tudi ljudje prepoznali težo mednarodnega uspeha.«

pogled ni razlike med potapljačem invalidom in zdravim potapljačem. Invalida prepoznate po tem, da ne nosi plavutk,« razlaga. Kot pravi, je pri potapljanju največji izziv priti do vode, ko so enkrat v vodi, je enostavno. In voda jim daje svobodo, za katero so morda na kopnem zaradi invalidskih vozičkov prikrajšani.

Podobno kot košarka na vozičkih, skuša Aleš s pri-

jatelji iz IAHD-Adriatic, potapljanje približati čim več ljudem, tako invalidom, kot zdravim. V ta namen vsako leto pripravljajo razna srečanja in akcije, kjer predvsem vse skupine ljudi s posebnimi potrebami, naj se prepustijo vodi in začutijo svobodo, ki jim jo ta daje.

Potapljači so zelo dejavni tudi na mednarodnih prizoriščih. Prav sodelovanje z

ruskim kolegi je botrovalo tudi posebnemu povabilu na znamenito dirko z invalidnimi vozički, ki jo vsako leto Rusi priredijo na dirkališču formule ena v Sočiju.

Med elito presenetil samega sebe

Rezept-Sport polmaraton je tekmovanje, ki je pretežno rezervirano za 33 pro-

DOBRE GUME, VEČJA VARNOST!

Continental

JANEŽ AVTO SERVIS
Janez Janže s.p.,
Letuš 81, Šmartno ob Paki,
tel.: 03 891 50 61,
gsm: 041 707 287

VELIKA AKCIJA
ZIMSKIH PNEVMATIK!

Continental Vredestein Goodyear Yokohama Fulda Basum Cooper Firestone

Na zalogi tudi terenski in dostavni program.
UGODNE CENE IN PLAČILNI POGOJI!

AVTO SERVIS, DIAGNOSTIKA, SERVISIRANJE KLIMATSKIH NAPRAV, KLEPARSTVO IN LIČARSTVO; MENJAVA IN PRODAJA VETROBRANSKIH STEKEL, ZAVAROVALNIŠTVO

GENERALI

POSREDNIŠTVO, TRGOVINA (rezervni deli), VULKANIZERSTVO, AVTOOPTIKA, AVTOPRALNICA, PRIPRAVA VOZIL NA TEHNIČNI PREGLED ZA VSE VRSTE VOZIL, IZVENGARANCIJSKA POPRAVILA (na zalogi imamo zavore, sklopke, krmilne mehanizme, podvozja, blažilce, svečke, brisalce, metlice, svetilne enote, filtre za različne tipe vozil).

ODKUPUJEMO IN RESTAVRIRAMO STARODOBNIKE
ODKUPUJEMO IN PRODAJAMO TUDI RABLJENA VOZILA,
KI SO NA OGLED V SALONU

fesionalnih in perspektivnih ruskih atletov, med katerimi je le peščica povabljenih športnikov invalidov iz drugih držav. Tokrat so to čast imeli tekmovalci iz Francije, Italije, Armenije, Kazahstana in Slovenije. Tekmovalci morajo na prestižni tekmi v uri in pol prevoziti 21 kilometrov dolgo progo. Tekmovanje se po izteku časa konča. In kako sta Aleš Povše in Janez Hudej pristala med izbranci? »Za vse je krivo potapljanje,« nekotno z nasmehom pove Aleš, ki so ga do lani v Rusiji poznali predvsem kot odličnega potapljača. »Z ruskimi potapljači namreč veliko in zelo dobro sodelujemo. Tako smo prišli do ljudi, ki so nam priskrbeli povabilo,« razlaga sogovornik in prizna, da je bila zanj odločitev ali bi nastopil ali ne, resnici precej težka. »Dirkalnega vozička do lani nisem vozil več kot 20 let in 21 kilometrov tudi ni tako kratka razdalja. Vendar smo se v ekipi naposled le odločili, da se bomo vablu odzvali. Na koncu je vse skupaj izpadlo veliko bolje, kot smo pričakovali.« Po uspešni prijavi na tekmovanje, urejanju vize in letalskih kart so sledile kratke, zgolj tritedenske priprave. »Vsega skupaj sem se na tekmo pripravil zgolj tri tedne. V tem času so me krajani srečevali na cesti v nekem čudnem vozičku. Prav daleč si nisem upal, saj je položaj drugačen kot pri navadnem vozičku, pogled je usmerjen dol in ne

naprej,« se spominja Povše. Čeprav je bilo časa malo, pripravljenost ni bila vprašljiva, saj skrbi, da je vselej v dobri osnovni kondiciji: »Drugače niti ne bi zmogel. Sam sem si postavil cilj, da bom 21 km prevozil v uri in pol, kar mi je tudi uspelo, to pa je bilo zame edino pomembno.« In kot se je kasneje izkazalo, je dosežen čas zadostoval za skupno tretje mesto v kategoriji tetraplegikov, v kateri je Aleš Povše tudi nastopil.

V Sočiju je takrat nastopil tudi Janez Hudej, štirikratni udeleženec paraolimpijskih iger in evropski prvak v atletiki, ki je po dvajsetih letih ponovno tekmoval s »formulo« na mednarodnem prizorišču in pri 57 letih v absolutni kategoriji dosegel odlično 12. mesto.

Šport pomemben, a oprema je draga

Aleš Povše je prepričan, da kljub invalidnosti živi polno. To je mogoče pripisati tudi njegovi športni dejavnosti, ki mu omogoča, da si postavlja vedno nove in višje cilje, mu odpira vrata v svet in mu na pot pošilja zanimive ljudi ter dobre prijatelje. Prav druženje in sprejemanje sta v življenju ljudi s posebnimi potrebami zelo pomembna. Zato vsem, ki so se znašli v podobnem položaju, kot se je sam znašel pred več kot tridesetimi leti, svetuje, naj se preizkusijo v športu. Čeprav začetek ni vedno enostaven, se spleča, je prepri-

Aleš Povše se je preizkusil že v številnih športih in na državnih tekmovanjih vselej posega po najvišjih mestih. A potapljanje je v njegovem srcu zapisano na posebnem mestu. Kot pravi, so invalidi v vodi povsem enakovredni zdravim potapljačem. Znanje o potapljanju Povše z veseljem deli med domačimi navdušenci, cenijo ga tudi v tujini. (Foto: osebni arhiv)

čan. »Najprej mora invalid sam sebe prepričati, da je športno udejstvovanje mogoče,« meni in dodaja, da so pri športih invalidov žal stroški za opremo precej visoki. »Recimo cena vozičkov za košarko znaša od tri tisoč evrov naprej za najosnovnejše modele. Cene za dirkalni voziček se začnejo pri štirih tisočakah. Da se sicer dobiti rabljen voziček, a prav velike izbire pri nas ni. Poleg tega

je večina tovrstnih vozičkov narejena po meri,« razlaga. A če je želja dovolj velika, se da te začetne ovire premagati. »Če pride k nam v društvo invalid, ki se želi preizkusiti v košarki na vozičkih, mu pomagamo priskrbeti voziček, vsaj za začetek. Za začetek je dovolj tudi navaden voziček. Podobno je pri atletiki, kjer je za začetek potrebna le volja,« pojasnjuje. Vendar stroški hitro narastejo, če se želi invalid s športom ukvarjati nekoliko resneje.

Žal za financiranje športnikov invalidov pri nas ni najbolje poskrbljeno, meni Povše. »Če se ne motim, se invalidi v Sloveniji ukvarjamo s 36 različnimi športi. Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paraolimpijski komite mora financirati vse te športe, denarja pa je malo. Zveza paraplegikov in posamezna društva svojim članom tudi pomagajo po najboljših močeh, a še vedno je veliko odvisno od zbranih dobrodelnih in

donatorskih sredstev. V zadnjih letih je tako, da moraš sam priti do določene ravni, šele potem dobiš finančno pomoč za naprej. Menim, da bi država morala poskrbeti, da bi športniki invalidi že na začetku kariere prejeli nekaj denarja. Če si zaposlen in imaš nek prihodek, še nekako gre, a vsi v šport ne zmorejo vlagati,« meni Šmarčan, ki je že 26 let zaposlen v Gorenju.

Foto: Andraž Purg – GrupA in osebni arhiv

Pri potapljanju je, kot pravi, najtežje priti do vode. (Foto: osebni arhiv)

V zadnjem času se Aleš Povše navdušuje predvsem nad košarko na vozičkih. Dejaven je tako na parketu kot pri organizaciji turnirjev na državnih ravni.

ŠMARTNO OB PAKI IMA POTENCIAL!

Za pridobivanje sončne energije.

VEČ KOT
1.100
kWh/kW/leto*

Po podatkih aplikacije **Fotovoltaični geografski informacijski sistem (PVGIS)**, ki jo zagotavlja Evropska komisija, je na območju Šmartnega ob Paki možno dosegati letno proizvodnjo več kot 1.100 kilovatnih ur električne energije, za vsak instaliran kilovat moči sončne elektrarne.

Kakšen je sončni potencial vašega objekta?

Za brezplačen izračun obiščite www.ece.si ali nam pišite na energetske.resitve@ece.si.

Član skupine:

* Vir: https://re.jrc.ec.europa.eu/pvg_tools/en/#PVP

Kako je nastal videospot Kreslinove skladbe Tista zakartana ura

Ježkov nagrajenec je bil navdušen

Da znajo mladi navduševati s svojo ustvarjalnostjo in z odličnimi izdelki, smo že večkrat z zadovoljstvom zapisali. Tokrat je širša pozornost in številne pohvale v slovenskem prostoru vzbudil videospot Tista zakartana ura. Konec oktobra je doživel premiero v nedeljskem popoldnevu RTV Slovenija ob podelitvi letošnje Ježkove nagrade. Spot je predstavil nagrajenec, glasbenik, pesnik, skladatelj in kantavtor Vlado Kreslin. Pesem, ki temelji na resničnih dogodkih, povezanih s Kreslinovo družino, je izšla že lani, odslej jo dopolnjuje še videospot, ki je nekaj posebnega, saj je nastal kot maturitetna naloga dveh dijakov Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije Šolskega centra Celje.

TATJANA CVIRN

»Ne vem, če bi se danes še upal lotiti česa takšnega,« priznava scenarist in režiser spota Vid Palčnik, trenutno študent politologije na FDV. A ob tem

ne skriva zadovoljstva, da je po vsem vloženem trudu in kljub številnim težavam nastal kakovosten izdelek, ki se ga ne

bi sramovale niti profesionalne ekipe.

Povezava glasbe in filma

Kot dijak medijske šole je moral za maturo pripraviti tudi medijski izdelek. S sošolcem Gašperjem Lokoškom, ki zdaj študira na IAM v Ljubljani (Inštitut in akademija za multimedije), sta se odločila, da bosta posnela videospot. Gašper, ki je že prej imel izkušnje s snemanjem videospotov, je postal direktor fotografije, Vid pa režiser in scenarist. Nato sta tuhtala, kaj bi posnela. Vid se ukvarja tudi z glasbo in poje v tričlanski zasedbi Šansonet, ki izvaja šansone domačih in tujih

avtorjev. »Mislim, da smo najmlajša zasedba, ki se ukvarja samo s šansonom. Ljudje večine skladb sploh ne poznajo, zlasti mladi. Smo na nek način preroki, ki prinašamo ljudem te melodije ...« pravi sogovornik, ki ima med domačimi avtorji najraje Iztoka Mlakarja. Poslušal ga je že v otroštvu in ga zna tudi sam odlično interpretirati. Med ostalimi izvajalci ima najraje Vlada Kreslina, zato sta se

Kreslin pojasnil ozadje pesmi, nato mu je Vid sproti pošiljal predloge za scenarij, da bi bil izdelek v zadovoljstvo vseh.

Ura Kreslinovega dedka

»Super so naredili,« je na vprašanje, kakšen se mu zdi spot, odgovoril Vlado Kreslin. V nasprotnem primeru ga zagotovo ne bi predvajali na televiziji ... Povedal je, da se mu

fronte, kjer se je boril kot avstro-ogrski oficir. Ob vrnitvi domov jo je v svoji gostilni zakartal. Tisti, ki jo je dobil, jo je očitno prinesel k urarju. Ne vemo, ali jo je zastavil, prodal ..., ura je bila desetletja v predalu, dokler je oče ni odkupil.« Muzej v Kobaridu zdaj raziskuje izvor ure, zato zgodba očitno še ni čisto končana.

Čim bolj verodostojno

Ker je dogajanje prve svetovne vojne današnji mladi generaciji manj znano, se je moral Vid poglobiti v zgodovinske zapise in fotografije, da bi v spotu čim bolj pričaral duha tistega časa. »Študij je trajal od oktobra do novega leta. Analizirali smo stil oblačenja, kako so kartali ... Nismo želeli snemati kar v neki gostilni z novodobno opremo, kar bi lahko zmotilo bolj pozornega gledalca.« Za prizorišče snemanja so zato izbrali Kozjansko domačijo v Dobju, ki ni daleč od Vidove domače Gorice pri Slivnici. V februarškem jutru se je po novozapadlem snegu tja pripeljala ekipa in v enem dnevu posnela prizore kartanja v gostilni. Snemanje so nato morali prekiniti za dlje časa, saj so se razmere zaradi širjenja virusa zaostrile.

»Računali smo, da bomo lahko poleti nadaljevali, a se je Gašperju zgodila nesreča in si je močno poškodoval roko. Rehabilitacija je trajala do jeseni in kadre z Vladom in urarjem smo zato posneli šele septem-

Vid Palčnik (desno) in Gašper Lokošek med posvetom na snemanju

Luka Žerjav v vlogi Kreslinovega dedka Jožefa

Živko Beškovnik v vlogi kadijskega kvartopirca

Tista zakartana ura

»Padajo, padajo karte po mizi, mladi fantje na Soči, Nadiži ...«

Vlado Kreslin na snemanju spota

bra, nato je sledila montaža,« opisuje Vid nastajanje spota, ki se je nepredvideno zavleklo. Tako tudi za maturo izdelek ni bil končan, a komisija je bila razumevajoča glede na vse ovire in novonastale epidemiološke razmere.

Spot je ekipa želela jeseni premierno predstaviti na Kozjanski domačiji, kjer bi se ponovno srečali vsi ustvarjalci. A kmalu je bilo jasno, da to ne bo šlo. »Potem je prišla novica o Ježkovi nagradi in na prese- nečenje vseh nas je bila premi- era spota kar v oddaji Vikend paket konec oktobra,« je vesel Vid Palčnik, ki je imel zaradi virusa težave tudi pri snema- nju zadnjih prizorov spota, saj ni smelo sodelovati toliko ljudi, kot je bilo zamišljeno v scenariju, in ga je moral zato spremeniti. »Vsaj za polovico se spot zdaj razlikuje od načr- tovanega. Mogoče je zato na koncu še boljši,« ugotavlja.

V njem je povezal tri gene- racije Kreslinovih, najprej oče Milan napiše naslov skladbe, nato se vmes pojavi Vlado, ki igra in poje, na koncu vidimo še fotografijo dedka Jožefa. Tudi originalna ura se pojavi v spotu, kot urar nastopa Šentjur- čan Rado Marot, ki se je prvič preizkusil v vlogi igralca. Vmes se prepletajo prizori kartanja, v katerih prepoznamo še nekaj ljudi s Celjskega.

Dva »kvartopirca«

Dedka, ki pri kartah zapravi denar in uro, igra **Luka Žerjav**, naš radijski kolega in ljubitelj- ski igralec, ki se je doslej preiz- kusil že v različnih vlogah tako

na odrskih deskah kot pred ka- mero. »Vid me je povabil k so- delovanju pri snemanju in ker spota Vlada Kreslina ne moreš snemati ravno vsak dan, se mi je to zdel zanimiv izziv,« se spominja Luka, ki se ga mno- gi spomnijo zlasti iz spletne serije Dualizem. »Zjutraj smo prišli na Kozjansko domačijo, tehnična ekipa je že vse pripra- vila, oblekli smo se v kostume, naličili so nas in lotili smo se snemanja.« Pripomnim, da v spotu vsi veliko kadijo, tako je bilo očitno nekoč. »Sam sem kadil pipo, ostali so puhali ci- garete, ki jih je nekdo ves čas zvijal, in po dveh urah je bilo tako zakajeno, da smo morali pošteno prezračiti,« se smeji Luka in dodaja, da sreča, da tudi pitja niso vzeli tako zares, saj je bil v kozarcih ledeni čaj.

Med kvartopirci in kadilci na- stopa tudi **Živko Beškovnik**, ki pravi, da je po sedmih letih spet prižgal cigareto. Vse za vlogo torej ... Tudi on je ljubiteljski gledališčenik v Gledališču Zar- ja Celje, sicer pa predsednik Zveze kulturnih društev Celje. V spotu si priigra uro. »Na sne- manju je bilo vse pripravljeno, vse je »klapalo«, običajno ni tako,« pravi Živko, ki mu tudi ne manjka različnih igralskih izkušenj in večkrat sodeluje z dijaki pri raznih delavnicah in jim pomaga pri snemanju kratkih filmov, radijskih iger in podobnega, kar potrebujejo za uspešno dokončanje šolanja. Tokrat je navdušen nad izdel- kom mlade ekipe. S pomočjo nekdanjih uspešnih članov trnoveljske Zarje je spot do- segel tudi Škotsko, kjer deluje

nekdanji režiser Zarje Tomaž Krajnc, in Novo Zelandijo, kjer živi Neža Strenčan. nekdanja igralka Zarje.

Še fotografski projekt

Nepisano pravilo v Srednji šoli iz strojništvo, mehatroniko

Vid in Gašper z Vladom Kreslinom

Fotografije, uporabljene v spotu, so originalne fotogra- fije s soške fronte, ki so jih ekipi posodili Muzej novejš- je zgodovine Slovenije, Ko- bariški muzej in Fundacija Pot miru.

in medije ŠCC je, da se v iz- delavo maturantskega izdelka vključijo mlajši dijaki, ki tako pridobijo nekaj izkušenj. Tako je bilo tudi pri nastajanju spota za zakartano uro. »V začetku nama je pomagal mentor Alen Pavšar. V nadaljevanju sva de- lala sama, saj je bilo to najlažje glede na nove razmere,« pravi Vid. Njuna sošolka **Ana Črešnar** je izkoristila snemanje za svojo projektno maturitetno nalogo in pripravila fotozgodbo o nastajanju spota ter obliko- vala fotoknjigo. »Za črno-bele fotografije sem se odločila, ker se mi zdi, da sovpadajo s temo videospota. Prvotni načrt je bil, da bi bil črno-bel tudi vide- ospot v celoti, do spremembe je nato prišlo v postprodukciji videa. Mogoče ta učinek tudi

malo poudari zgodbo, da si zna gledalec bolje predstavljati ti- ste »stare čase,« pravi mlada fotografinja, ki se je vedno raje izražala s fotografijo kot z be- sedami. Trenutno študira foto- grafijo na Visoki šoli za storitve v Ljubljani (VIST) in jo najbolj veselijo scenska fotografija, portretiranje in vse, kar se tiče umetniške plati fotografiranja.

Vid Palčnik, ki je poleti sne- mal še en videospot za pesem Vlada Kreslina, a še ni na ogled, ne razmišlja o nadaljevanju to- vrstne kariere. »Če me bo kdo povabil, bom vesel, sicer se bom bolj držal gledališkega ustvarja- nja in šansonov. V življenju ni- sem rad voden, v gledališču pa nimam težav, rad bi se ukvar- jal z igro,« prizna in že jeseni mu je za las zmanjkalo, da bi

mu uspel vpis na akademijo. Veselje do gledališča je očitno v družini, številni njegovi so- rodniki od prababice naprej so sodelovali v vaških gledaliških skupinah. »V osnovni šoli smo delovali v okviru dramskega krožka pod vodstvom Branke Brodej, v srednji šoli sem se bolj začel ukvarjati z glasbenim gle- dališčem oziroma s šansonom. S snemanji prej nisem imel ve- liko izkušenj, videospot je prvi profesionalni projekt. To je bila res neverjetna izkušnja in vesel sem, da se je vse dobro izšlo. Zlasti je nepozabno sodelova- nje z Vladom Kreslinom, ki je bil vselej dostopen in je nas mlade ustvarjalce obravnaval s spoštovanjem. Lahko bi si iz- bral kogarkoli, a nam je zaupal in nam dal priložnost. Tudi v tem je njegova veličina,« strne misli mlad ustvarjalec, pred katerim je zagotovo uspešna kariera, katerikoli področje bo izbral.

Foto: ANA ČREŠNAR

Ekipa videospota zakartana ura

Režija: Vid Palčnik, direktor fotografije: Gašper Lokošek, asistenta kamere: Gašper Škorja, Sergij Teraž, luč: Blaž Sluga, Alen Fuks, David Drenški, animacija: Tilen Sajovic, mon-

taža: David Drenški in Vid Palčnik, maska: Patricia Ramšak, fotografinja: Ana Črešnar.

Igralci: Luka Žerjav, Živko Beškovnik, Bojan Guček, Dani- jel Berden, Miran Seničar, Rado Marot, Teja Arlič, Lea Peklar, Kristjan Šuligoj, Anže Urleb.

Celotna ekipa ustvar- jalcev videospota pred Kozjansko domačijo

Odmaknjena lepota Bela krajina

Prvič, a ne zadnjič

Dva dni je premalo, da bi lahko prečesali celo Belo krajino in spoznali vse njene lepote ter zanimivosti. A to je dovolj za prvo, a zagotovo ne zadnje srečanje in okušanje te nekoliko odmaknjene pokrajine, ki je z ostalo Slovenijo ne povezuje široka avtocesta. Na žalost ali na srečo, kakor za koga. Če iščete mirne koticke, kjer se zdi, da čas teče drugače, potem vam bo raznolika pokrajina z značilnimi belimi brezami in vinogradi na gričih zagotovo všeč. To so kraji prijaznih ljudi, katerih govorica kaže stoletno povezanost s soslednim narodom, od katerega ga loči Kolpa, poleti priljubljen cilj številnih izletnikov.

TATJANA CVRIN

Pot po Krajinskem parku Lahinja

Jesenske barve na poti po Beli krajini

Oton Župancič, eden od belokranjskih velikih mož

A manj vroči dnevi so lahko za odkrivanje dežele še bolj primerni. Mi smo šli porabit še zadnje turistične bone, saj so bile napovedi o ponovni epidemiji vedno glasnejše, sončni dnevi pa so vabili v naravo. Ugotovili smo, da je v Metliki edini hotel, ki je čisto prijeten in ima vse, kar človek potrebuje za prenočitev. Sicer pa je veliko možnosti na turističnih kmetijah oziroma v apartmajih in kampih. Tisti v Podzemlju, tik ob reki, je v poletnih dneh zagotovo povsem poln, a tudi ob našem obisku so bile mobilne in glamping

hišice dobro zasedene. Le narasla sivorjava Kolpa ni nikogar mikala ...

Grad, komenda in muzeji

Sprehod po starem delu Metlike, ki se dviga na vzpetini okrog gradu in komende, razkriva številne znamenitosti, a žal kaže tudi podobo vedno več slovenskih mestnih središč, kjer stare prazne stavbe žalostno propadajo.

V gradu, ki je bil branik pred vpadi Turkov, domu je Belokranjski muzej, v njem so bile v lepših časih poroke in poleti številne

prireditve. Zanimivo je, da človek skoraj povsod, kamor gre, naleti na sledi Celjskih grofov, ki so nekaj časa imeli v lasti tudi metliški grad. V soseščini je tudi edini gasilski muzej v Sloveniji, saj je bila leta 1869 ustanovljena prva požarna bramba na Slovenskem. Nekaj eksponatov je na ogled v zastekljenih prostorih ob gradu.

Terasasto oblikovan park pred gradom je zanimiva mešanica spominov na različne dogodke in pomembne ljudi Bele krajine. Do vhoda v grad

obiskovalce pospremiti doprsni kipi štirih mož: kiparja Alojza Gangla, etnologa dr. Nika Županiča, pesnika Otona Županciča ter sokolskega organizatorja in šolnika Engelberta Gangla. V parku je prostor za spominske plošče padlim borcem osvobodilnega boja in žrtvam fašističnega terorja ter za kipe Tita in štirih belokranjskih narodnih herojev: Janka Brodariča, Ilije Badovinca, Martina Južne in Franca Kočevarja. Tudi sicer v teh krajih partizanskih časov še niso povsem zradirali, kar ka-

Vinomerski steljniki. Gre za eno redkih večjih in bolj vzdrževanih območij v Beli krajini, kjer domačini še vedno kosijo praproto med brezami in jo uporabljajo za steljo živalim. Redna košnja je v preteklosti ustvarila eno najbolj prepoznavnih podob pokrajine.

Obvodna idila Črnomlja ob sotočju Lahinje in Dobličice. Staro mestno jedro je bolj urejeno kot v Metliki, kar se nenazadnje tudi spodobijo za središče Bele krajine.

Izvir Lahinje v istoimenskem krajinskem parku, do koder je lep sprehod med polji, travniki in ob močvirnatih predelih.

Eden najlepših vodnih izvirov. Krupa, ki pride na dan v bližini Semiča, je žal že desetletja onesnažena.

žejo med drugim imena ulic. Za protiutež raste ob zidu gradu cepič najstarejše trte z mariborskega Lenta.

Sprehod po starem jedru nas pripelje do mogočne Križniške komete Metlika. Po križarskih vojnah jo je postavil nemški viteški red križnikov, ki so se po izgubi posesti na Bližnjem vzhodu naselili po Evropi. Danes je v lepo preurejeni stavbi, ki ima sodobnejši prizidek, dom starejših.

Če vas bo ogled utrudil, je v bližini, na Mestnem trgu, Hiša dobrot Bele krajine, kjer boste lahko kupili kaj pristno belokranjskega in še prej to tudi poskusili.

Vodni izviri in druge zanimivosti

Med sprehodom po Beli krajini človek hitro opazi kraške pojave, ki jih sicer sreča na drugem koncu Slovenije. Velike vrtače sredi pašnikov, podzemne jame in vodne izvire, ki na različnih krajih pridejo na dan, je le nekaj tovrstnih značilnosti. Izviri rek zato niso mogočni slapovi, ampak jezerca. Takšna primera sta izvira Krupe in Lahinje. Prvi je eden najlepših izvirov sploh, saj voda pride na dan izpod 30 metrov visoke skale in tvori zelenomdro jezerce, kjer živi tudi človeška ribica. A idilično

podoba vode, ki se nato izliva v Lahinjo, bremeni velika ekološka katastrofa iz osemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je industrija kondenzatorjev v Semiču nepopravljivo onesnažila Krupo s strupenim PCB. Desetletja kasneje ribe iz reke še vedno niso užitne in tudi ob vodi pridelane rastline so onesnažene. Škoda, ki je ne bo mogoče nikoli več popraviti, zagotovo vpliva tudi na možnosti turističnega razvoja tega območja.

Če je izvir Krupe izredno slikovit, to ne velja za Lahinjo, ki izvira v neuglednem bazenčku sredi gozdov in travnikov sredi istoimenskega krajinskega

parka. Sprehod po tematskih poteh zaščenega območja zgornjega toka reke vodi med polji, travniki, gozdovi ter močvirnatimi predeli, vmes so na ogled še mlin in žaga venecijanka, cerkva ... S pomočjo zemljevida parka se lahko sami odločite, katero pot boste ubrali peš ali s kolesom. Lahko vas pospremi tudi vodnik in vam odkrije skrivnosti, ki jih sami težko opazite.

Letalo sredi njiv

Ob cesti Metlika-Črnomelj boste sredi njiv ob lepem vremenu opazili veliko letalo – mi smo imeli z jutranjim iskanjem v megli kar nekaj težav, saj oznake ni. Ne, ne gre za ostanke

Zapuščene hiše kazijo podobo starega metliškega središča.

strmoglavljenja, ampak za zanimivo zgodbo iz naše preteklosti. Letalo Douglas Dakota DC-3 je iz časov druge svetovne vojne, ko je bilo na območju vasi Otok partizansko letališče. Angleži, Rusi in Američani so s tega letališča od leta 1944 do konca vojne odpeljali številne ženske, otroke in starejše na osvobodeno ozemlje, ranjene partizane v zavezniške bolnišnice v Italijo ter pripeljali na tone oblek, hrane, medicinske opreme, orožja, streliva in druge vojaške opreme. Z letališčem je povezana tudi neverjetna zgodba o reševanju 87 Britancev, vojnih ujetnikov iz taborišča blizu Maribora, ki so konec avgusta 1944 krenili na nevarno pot proti Beli krajini, prehodili 240 kilometrov in sredi septembra uspeli odleteti z otoškega letališča v Bari.

To je bil najuspešnejši množičen pobeg zavezniških vojakov med drugo svetovno vojno, kar je takratni vodja pobeglih ujetnikov Avstralec Ralph Churches opisal v svoji knjigi Vranov let v svobodo. Skoraj neverjeten podvig je podoživel Britanec Monty Halls in ga posnel v seriji dokumentarnih filmov Poti v svobodo med drugo svetovno vojno. Pred časom smo serijo lahko gledali na RTV Slovenija.

Ob letalu je park s tablam, ki pripovedujejo o takratnem dogajanju sredi okupirane Evrope. Žal so table že precej dotrajane in potrebujejo prenovu.

Foto: osebni arhiv in TEJA PODGORŠEK

Pot v osrčje močvirnatih travnikov v tako imenovanih Nerajskih lugih.

Spominsko obeležje z letalom DC-3 v bližini vasi Otok je posvečeno partizanskim letališčem v času druge svetovne vojne.

Vhod v metliški grad

Romarsko središče Tri fare v Rosalnicah, kjer stojijo za enim obzidjem tri cerkve, obdane s pokopališčem. Najstarejša naj bi segala v 14. stoletje.

Pri nakupu izberite sadje z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«

Uživajte sezonsko slovensko sadje skozi vse leto

Ste kdaj pomislili, koliko različnih vrst sadja obstaja in katere od teh pridelujemo v Sloveniji? Tudi če ste »izbirčne« sorte, boste zagotovo našli lokalno sadje, ki vam bo všeč. Slovenski sadjarji namreč pridelujejo vse od pečkatega, koščičastega in lupinastega sadja do jagodičja in mediteranskih sadnih vrst. Izbira je torej bogata in omogoča, da lahko vse leto uživamo sezonsko sadje slovenskih pridelovalcev.

Kaj o panogi sadjarstva pravijo podatki?

Leta 2019 so slovenski pridelovalci na intenzivnih in ekstenzivnih površinah pridelali kar 89 tisoč ton raznovrstnega sadja. Od tega sadjarji pridelajo največ jabolk, kar 64 tisoč ton. Površine sadovnjakov slovenskih pridelovalcev obsegajo več kot 10 tisoč hektarjev. V zadnjih letih se kaže trend širjenja površin tako intenzivnih kot ekstenzivnih sadovnjakov. Ti se ločijo glede na gostoto sadnih dreves oziroma grmov na hektar površine, pri čemer so sadne rastline v intenzivnih sadovnjakih gosteje posajene.

Večji del celotne količine sadja pridelajo sadjarji, ki se ukvarjajo z intenzivno pridelavo. Po podatkih za leto 2019 je več kot 3600 takšnih sadjarjev pridelalo več kot 69 tisoč ton sadja na 4200 hektarjih

površin. Na približno polovici intenzivnih sadovnjakov pridelovalci gojijo jabolane, na desetini oreh, ostale sadne vrste pa zavzemajo manjše deleže obdelovalnih površin.

Pester izbor slovenskega sadja

Kljub razmeroma majhni površini slovenskih sadovnjakov lahko uživamo v pestri

Znak »izbrana kakovost – Slovenija« označuje izdelke preverjene kakovosti.

ponudi sadnih vrst. Podnebje in tla v Sloveniji sta namreč ugodna za pridelavo jabolk, hrušk, češenj, breskev, oreha, lešnika, aronije, jagod, kaki-jev, marelic, sliv, borovnic in grozdja. V nekaterih nasadih slovenskih pridelovalcev lahko najdete celo redkejšo, nekaterim manj poznane sadne vrste, kot so mandarinovec, dren, kosmulj, skorš, brusnica, šipek, ameriška brusnica, šmarna hrušica, kutina, azijska hruška (nashi), granatno jabolko, nešplja, žižola, feijoa, nektarina, višnja, japonska nešplja, kivi, mandelj, ameriški oreh (pekan), kostanj, bezeg, smokva, asimina, rakitovec, robida, ribez, murva, goji jagoda, limonovec, grenivka in pomarančevce.

Slovenska jabolka lahko uživamo skozi vse leto

Kdaj nam je torej na voljo katero sadje? Najbolj razširjena vrsta sadja v Sloveniji je jabolko, ki ga lahko uživamo skozi vse leto. Hruške, orehi, lešniki in mandeljni so na voljo v vseh letnih časih, razen v poletnih mesecih. Takrat prevladujejo sadne vrste s koščicami, kot so češnje, breskve ali slive, ter jagodičje. Konec poletja lahko uživamo v figah, jeseni v kostanju, do konca leta pa je na voljo svež kaki.

Sadje je del uravnotežene prehrane

Sadje ima skupaj z zelenjavo pomembno vlogo v prehrani ljudi, poudarjajo strokovnjaki. Ob tem opozarjajo na zmerno uživanje. Po priporočilih stroke naj bi vsak dan zaužili od 450

do 600 gramov sadja in zelenjave skupaj, količino pa naj bi razporedili skozi več dnevnih obrokov. Uživanje sadja in zelenjave je pomemben del raznovrstne in uravnotežene prehrane.

Pestra prehrana tudi pomeni uživanje različnega sadja. A pozor, sadje je najbolj kakovostno, ko je sveže obrano. Večina sadnih vrst po obiranju ne prenaša dobro daljšega skladiščenja in jih je mogoče uživati le kratek čas. Za druge sadne vrste je značilno, da jih z ustreznimi postopki lahko skladiščimo tudi daljše obdobje in pri tem ne izgubljajo na kakovosti. Tako imamo slovenska jabolka na voljo čez vse leto. Njihova kakovost je enaka, če jih uživamo jeseni ali spomladi, zato so jabolka odlični vir za zdravje koristnih snovi prek zime. V spomladanskem, poletnem in jesenskem času je zaželeno, da v prehrano vključimo sadje, ki takrat zori in je bogato z antioksidanti.

Izberite naše super sadje

Za spodbujanje uživanja lokalnega sezonskega sadja in izdelkov iz sadja slovenski pridelovalci in predelovalci sadja v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izvajajo promocijsko kampanjo s sloganom »Najboljše imamo doma«. Kampanja pod okriljem nacionalnega projekta »Naša super hrana« je namenjena ozaveščanju, da imamo v Sloveniji veliko pestrost sadnih vrst visoke kakovosti, ki so dostopne čez vse leto. Hkrati lahko potrošniki na trgovskih policah najdejo sadje in izdelke iz sadja z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«, ki je

DOSTOPNOST SLOVENSKEGA SADJA SKOZI LETO													
	Sadna vrsta	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
PEČKARJI	jabolka												
	hruške												
KOŠČIČARJI	breskve												
	marelice												
	češnje												
	slive												
JAGODIČJE	jagode												
	ameriške borovnice												
	maline												
	rdeči ribez												
LUPINARJI	orehi												
	lešniki												
	mandelj												
	kostanj												
MEDITERANSKE SADNE VRSTE	kaki												
	figa												

V slovenskem sadju lahko uživamo skozi vse leto.

jamstvo za preverjeno kakovost, slovensko pridelavo in predelavo ter dodatno neodvisno kontrolo tako označenih živil.

Poseganje po lokalnih izdelkih zagotavlja podporo slovenskim pridelovalcem in slovenski prehrabni industriji. Na ta način omogoča-

mo, da lahko pridelovalci in predelovalci na trgovske police še naprej umeščajo visokokakovostno hrano slovenskega porekla, ki nam posredno

omogoča tudi višjo kakovost življenja. Naj bo torej slogan kampanje »Najboljše imamo doma.« čim večkrat naše vodilo pri nakupih.

~ NAŠE SUPER SADJE ~

www.nasasuperhrana.si nasasuperhrana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
IN
SLOVENSKI PRIDELOVALCI
IN PREDLOVALCI SADJA

Najstarejše vozilo v floti PGD Celje – Gaberje, legendarni Tam (v sredini) šteje že 35 let, zato je prišel čas za njegovo upokojeitev.

Novo orodno vozilo GV-1 bo namenjeno predvsem prevozu gasilske opreme.

Osrednje mestno prostovoljno gasilsko društvo zbira sredstva za novo vozilo

»Na pomoč« gaberskim gasilcem

Gasilci so predstavniki nujnih služb za delovanje države in družbe, ki vedno nesebično in prostovoljno priskočijo na pomoč vse dni v letu, podnevi in ponoči, ne glede na vremenske razmere ter nemalokrat tudi tvegajo svoje zdravje in življenje. Da bi svoje poslanstvo še naprej lahko nemoteno in učinkovito opravljali, tudi gasilci kdaj potrebujejo pomoč lokalnega okolja, gospodarstva ... V takšnem položaju se je zdaj znašlo Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Celje – Gaberje, ki zbira sredstva za nakup novega intervencijskega vozila.

ROBERT GORJANC

Gre za osrednje mestno prostovoljno gasilsko društvo, ki skrbi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, za požarno varnost in pomaga ob različnih nesrečah ter požarih v Mestni občini Celje in tudi širše.

V požarnem okolju PGD Celje – Gaberje je več industrijskih in zdravstvenih objektov, vrtcev, osnovnih in srednjih šol, fakultet, trgovskih središč, stanovanjskih stolpnic, blokov, hiš ter ogromno drugih objektov. »V zadnjem času smo imeli precej zahtevnih in obse-

žnih intervencij, kjer smo se vedno izkazali s strokovnim pristopom, z visoko motivacijo in s požrtvovalnostjo. Število intervencij se iz leta v leto povečuje, kar od nas zahteva vedno več prostovoljnega časa, usposabljanja in vzdrževanje opreme, kamor sodi tudi nakup nove, ki zamenja staro in izrabljeno. To je nujno, namreč le stoddsto brezhibna oprema lahko pomaga ob nesrečah, rešuje življenja in premoženje,« je povedal Aljoša Štos, predsednik upravnega odbora PGD Celje – Gaberje.

Gaberski gasilci so tako z Gasilsko zvezo Celje in Mestno občino Celje sklenili dogovor o nabavi gasilskega vozila GV-1. Gre za kombinirano vozilo, ki lahko prevažata posadko in opremo za posredovanje ob požarih, naravnih in drugih nesrečah. Vozilo bo občutno pripomoglo k boljšemu posredovanju celotne enote. Ocenjena vrednost vozila je približno sto tisoč evrov, naložba vključuje nakup vozila, predelavo v gasilsko vozilo in nabavo opreme. Večino sredstev bo prispevala celjska občina, gasilci računajo tudi na pomoč podjetij in občanov.

»Novo vozilo resnično nujno potrebujemo, saj je sedanje Tamovo staro že več kot 35 let in komaj še deluje. Tako ne dosega več ravni varnosti in zahtev današnjih intervencij. Z novim vozilom GV-1 bodo največ pridobili prebivalci in podjetja v MOC, saj je vsa oprema namenjena za njihovo reševanje v nesrečah. Trenutno imamo še moštevno vozilo in eno vozilo s cisterno, ki je staro več kot deset let. Zdaj nameravamo to najstarejše vozilo upokojevati,« je še pojasnil Aljoša Štos.

Dodal je, da bo v GV-1 vozilu ali v orodnem, kot ga še imenujejo, nameščena oprema, torej orodja, izolir-

ni dihalni aparati ... Prav za nakup opreme najbolj prosijo občane in podjetja za finančno pomoč, saj gre za specialno opremo, ki je zelo draga. Del denarja so gaberski gasilci zbrali že z lansko prodajo gasilskih koledarjev, kjer gre tudi za donacije občanov. Zbrani denar je namenjen tudi ureditvi gasilskega doma ... Nova gasilska pridobitev GV-1 je trenutno v pripravi, predsednik gaberskih gasilcev pa verjame, da jim bo novo vozilo uspelo urediti do konca leta. »Če ne bi bilo občanov in lokalnih podjetij, ki nam pomagajo, res ne bi mogli veliko narediti,« je še dejal naš sogovornik.

Največ intervencij zaradi požarov

Prostovoljno gasilsko društvo Gaberje na leto v povprečju izvede približno 45 intervencij, pri čemer največ zaradi požarov na stavbah ali v naravi. V letu so tako opravili 2.800 prostovoljnih ur. V društvu je malo več kot 140 članov, jedro najbolj dejavnih, ki pretežno izvajajo intervencije, predstavlja 30 do 40 članov.

Kako bo z letošnjo akcijo prodaje novoletnih gasilskih koledarjev v PGD Celje – Gaberje, še ne vedo. »Zaradi aktualnih razmer gasilska zveza letos ni naklonjena tej akciji, ki jo gasilci izvajajo po sistemu od vrat do vrat. To nam sicer ni najbolj pogodu, saj zbran denar iz te akcije, gre za približno deset tisoč evrov, predstavlja pomemben vir prihodkov za društvo. Zveza nas usmerja, da bi akcijo izvedli tako, da bi koledarje občanom poslali po pošti in jih z dopisom prosili, naj nam nakažejo donacijo zanje, a treba je vedeti, da so poštna storitve velik strošek za gasilsko društvo, kot je naše. Na izdajo letošnjega koledarja se pripravljamo, kako bomo izvedli akcijo, če jo bomo, pa se v društvu še nismo odločili, odvisno bo tudi od epidemiološke slike,« je pojasnil predsednik gaberskih gasilcev Aljoša Štos.

Društvo sodeluje tudi s civilno zaščito in tako je pred časom priskočilo na pomoč CZ MOC pri postavljanju šotora za covidno ambulantno pred celjskim zdravstvenim domom. »Vedno se odzovemo, to je tudi ena naših ključnih nalog, ne gre samo za gašenje požarov. Pomagamo civilni zaščiti, reševalcem, kinologom, jamarjem ... Tudi v času migrantske krize smo pomagali pri nameščanju migrantov v prostorih doma pri ekonomski šoli in na sejmišču Golovec.«

V zvezi z aktualnimi ukrepi je sogovornik še dejal, da spoštujejo vse ukrepe

in priporočila za preprečevanje širitve koronavirusa tudi na vajah in usposabljanjih, ki jih izvajajo v okviru društva. Zaradi aktualnih razmer so letos morali odpovedati tradicionalni dan odprtih vrat, na katerem občane seznanjajo s preventivnimi ukrepi in jih izobražujejo o požarni varnosti, o pretečih nevarnostih v gospodinjstvu ... Zaradi pandemije pa trpi tudi delo z gasilsko mladino, ki mu v društvu namenjajo veliko pozornosti, saj, kot pravijo, na mladini svet stoji, tudi pri gasilcih.

Foto: PGD Celje – Gaberje

Če bi želeli finančno pomagati PGD Gaberje – Celje pri nakupu novega gasilskega vozila, nakažite denar na njegov transakcijski račun:

IBAN SI56 6100 0001 0644 739

(odprt pri Delavski hranilnici, d. d.)

Namen: DONACIJA ZA VOZILO GV-1

Člani PGD Celje – Gaberje so pomagali tudi pripadnikom Civilne zaščite MOC pri postavitvi šotora za covidno ambulantno pri Zdravstvenem domu Celje.

Novo orodno vozilo gaberskih gasilcev bo takšno, kot ga že imajo trnoveljski gasilci.

Kaj kuhati v »koronačasih«?

Tudi hitro kosilo je lahko slastno

Marsikdo v teh dneh dela od doma, doma so ostali malčki in učenci, ki se šolajo na daljavo. Poleg zahtevnega usklajevanja dela in izobraževanja je tukaj še izziv, kako kar v najhitrejšem času na mizo dati topel in okusen obrok. Spodnji recepti zadostujejo za štiri lačna usta in so večinoma pripravljeni v pol ure ali še prej. Potrebujete le še merico truda in ščepec domišljije.

TINA STRMČNIK

Testenine s tunino omako

Testenine niso zaman priljubljena jed. Najverjetneje je vzrok njihova hitra priprava in neomejene možnosti, kako pripraviti omako. Med najbolj bliskovitimi je najbrž tunina omaka.

Zanjo sesekljajte večjo čebulo, dodajte tri ali štiri sesekljane stoke česna in nekaj tunine, ki jo predhodno odcedite. Ko vse to podušite, zalijete s tremi decilitri gladke paradižnikove omake. Slednjo pri nas doma poleti, ko je obilica paradižnika, vložimo sami, lahko uporabite tudi vložene pelate ali kaj po-

dobnega. Dodajte narezano baziliko, svež nasekljan peteršilj, sol in poper. Po nekaj minutah kuhanja je omaka gotova. Z njo prelijete ravno prav kuhane testenine in po vrhu po želji posujete nariban parmezan.

Špinača in pire krompir

Ko poleti na vrtu režem ogromne liste blitve ali špinacije, ki po blanširanju in pasiranju kar »padejo« skupaj, se sprašujem, zakaj še sejati to zelenjavo. A ko v hladnih dneh iz skrinje vzamem vrečico špinacije, si skoraj ne morem zamisliti hitrejšega in bolj enostavnega kosila.

Zanj na rahlem ognju na olivnem olju prepražite nekaj strokov sesekljane česna, dodajte žlico moke in pazite, da se vam vse skupaj ne prismoji. Dodajte 300 do 400 gramov odtaljene in spsirane špinacije, sol in poper ter počasi prilivajte mleko do zelene gostote. Posebej skuhaite krompir in ga obogatene z maslom in mlekom umešajte v pire.

Gratinirani njoki s piščancem in z zelenjavo

Ta recept je zapisal Celjan Radoš Skrt, ki je v svoji knjigi Okusno – hitro, enostavno in zabavno zbral sto receptov, ki so pripravljeni v približno pol ure. Še ena prednost njegovih receptov je, da vas po kosilu ne počakajo kupi umazane posode, ampak le ponev ali dve.

V ponvi segrejte malo olivnega olja in na njem prepražite sesekljano čebulo. Ko postekleni, dodajte drobno narezana dva stroka česna in približno 2 centimetra velike kose piščančjega mesa. Meso hitro popecite, dodajte dva narezana korenčka, narezano bučko in narezano rdečo papriko. Začinite s soljo, poprom in z mešanico mediteranskih zelišč. Dolijte deciliter vode in kuhajte 15 minut. Potrese z žlico drobtin in počakajte, da se omaka zgosti.

Vmes v osoljeni vodi skuhaite 300 gramov kupljenih njokov. Ko so kuhani, jih odcedite in jih vmešajte v omako. Vse skupaj vlijte v posodo za pečenje ali ustrezno velik pekač. Dobro potresite s parmezanom in 10 minut pecite v pečici, ogreti na 220 stopinj Celzija.

Fuži s tartufato

Slastne jedi niso nujno tudi izjemno zapletene. Za hitro kosilo lahko še kako tekne ta istrska jed, pripravljena v približno 15 minutah.

V ponvi stopite nekaj žlic masla (približno 40 gramov) in dodajte 80 gramov tartufate. Na rahlem ognju mešate le kratek čas, nato solite in poporate. Vse to prelijete z 200 mililitri smetane za kuhanje in hitro pokuhate. Fuže skuhaite »al dente«, odcedite in prelijete z omako. Vse, kar manjka, je skleda solate ali kozarec dobrega vina.

Losos v pečici

Ta recept si sposojam od mojstra kuhanja Jamieja Oliverja, saj je tako enostaven, da človek ne more res ničesar zgrešiti. Mešanica lososa in zelenjave poskrbi za prelepe barve na krožniku, s čimer lahko navdušite tudi ob kakšni posebni priložnosti.

V pekač naložite štiri lososove fileje s kožo, težke približno 150 gramov, in jih začinite z dobrim ščepom soli in popra. Dodajte ekološko pridelano limono, ki jo narežite na štiri režnje. V pekač sodijo še štirje olupljeni celi stroki česna in vejica češnjevih paradižnikov, če jih slučajno imate pri roki. Sicer dodajte srednje velik paradižnik, narezan na četrtine. Losos v pekač zložite tako, da je koža obrnjena navzgor, limone naj imajo navzgor obrnjeno narezano stran. Čez vse skupaj položite približno devet rezin narezane pancete. Položite na zgornjo rešetko v pečici, ki jo prej ogrejte na 240 stopinj Celzija, in pecite 15 minut, da je panceta hrustljava, losos pa znotraj pečen. Spomladi lahko sestavinam dodate tudi nekaj špargljev, ki jih prej operite in jim odstranite lesene dele. Zraven lahko pripravite pečen krompir v pečici ali dodate prilogo po svoji želji.

Pečena prosena kaša

Priprava pečene prosene kaše z jabolki in s suhimi slivami ni končana v nekaj minutah. A če jo pripravite zvečer, jo bo morda za prihodnji dan ostal še kosček za krepčilno malico ali kosilo.

200 gramov prosene kaše operite in jo približno 20 mi-

nut na rahlem ognju kuhajte v litru mleka, ki ste mu dodali žlico masla in ščep soli. Vmes večkrat premešajte. Ko je kaša kuhana, jo odstavite, da se malo ohladi. Medtem operite, olupite in naribajte šest večjih jabolk ter po želji narežite nekaj suhih sliv. Sadje vmešajte

v kašo. Dodajte še tri stopene rumenjake z vanilijevim sladkorjem in nato rahlo vmešajte še sneg treh beljakov. Vse skupaj stresite v pekač, obložen s papirjem za peko in namazan z maslom. Na 180 stopinjah Celzija jed pecite približno 45 minut oz. do zlato rjave barve. Ko pečete kašo, lahko vmes pripravite še juho iz hokaido buče, ki še posebej tekne v jesenskih dneh.

Kako smo pisali o martinovem

O radostih jesenskega pusta v devetdesetih

Včeraj smo obeležili martinovo, ki simbolno zaznamuje dan, ko se mošt spremeni v vino, praznik vinarjev, vinogradnikov, vseh, ki cenijo žlahtno vinsko kapljico. Še lani in v preteklih letih smo ta praznik proslavili s številnimi dogodki na prostem, s pokušinami mladega vina v družbi s kostanjem, v restavracijah ali doma z Martinovo pojedino, kjer niso manjkali gos, mlinci, rdeče zelje ... Ob epidemiji koronavirusa in strogih vladnih ukrepih za preprečevanje bolezni covid-19 je letos vse drugače, praznik ima letos bolj žalostno podobo in je minil v družinskem krogu, na intimni ravni. Da bi se vendarle spomnili veselih časov praznovanja martinovega, smo tokratni pregled pisanja Novega tednika v zgodovini namenili temu lepemu prazniku, ki mu pravimo tudi jesenski pust.

ROBERT GORJANC

V časovnem stroju naše stalne jubilejne rubrike, ki jo bomo ohranjali vse do konca letošnjega leta, smo se ustavili v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Tudi če bi se v

katerem drugem desetletju, se naše pisanje o tem prazniku ne bi prav veliko razlikovalo. Ima pač svoj železni repertoar, kar pomeni, da obiščemo in predstavimo kakšnega vinarja, poročamo z Martinovih dogodkov, ki jih pripravljajo različni organizatorji, napišemo kakšen prispevek o značilnostih in posebnostih kulinarike martinovega. Tudi kakšna beseda o kulturi pitja vina ne sme izostati, saj mora ta praznik imeti predvsem žlahtno, kultivirano noto in ne pridri-

ha cenenega veseljačenja, na katerem ljudje pregloboko pogledajo v kozarec.

V zvezi s to nevarnostjo praviloma v zapisih o martinovem tudi ne manjka preventivni zapis o tem, v katerem smo bralce opozarjali na poostren policijski nadzor na cestah v času martinovega. Žal smo tudi morali poročati o anonimnih junakih, ki so ob nadzoru policistov napihali mnogo preveč.

Ob teh tradicionalnih prišpevkih o martinovem je v devetdesetih letih Novi tednik prinesel še kakšen dodatek in presežek, kot je bilo pisanje žal prezgodaj umrlega publicista in pisatelja Draga Medveda, izjemnega poznavalca vina in vinske kulture, ki je o tem področju napisal kar nekaj zanimivih knjig. Nekdanji urednik, novinar in fotograf našega časopisa v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja je na primer leta pozneje, ko je ustvarjal uspešno samostojno kariero, v Novem

tedniku objavljajal podlistek iz svoje knjige Trta življenja. Zanimiv je bil tudi njegov komentar ob praznovanju martinovega v Laškem, ki sicer slovi kot pivovarsko mesto, a ima tudi bogato tradicijo čaščenja vina. Ob obeleževanju martinovega smo Draga večkrat tudi poklicali za kakšno razmišljanje o vinu, kulturi pitja vina in tradiciji tega praznika. Našemu vabilu se je vedno z veseljem odzval.

Ob koncu izleta v preteklost se vrnimo še v današnji turoben Martinov čas. Ob tem prazniku smo ponavadi tudi poročali o gospodarski plati vinogradništva in vinarstva, o tem, kolikšen je bil pridelek grozdja, kakšna bo kakovost vina, ali bo šlo za rekorden letnik, kako je z odkupom in s prodajo vina. Vinarji zaradi manjše potrošnje že tako bijejo zahtevne čase, zaradi pandemije in njenih posledic bo žal letos o tem verjetno treba govoriti in pisati v še bolj trpkih tonih.

NOVI TEDNIK

Vinska trgatev ima več obrazov

Na martinovo je prav, da se spomnimo tudi na trgatev

Redna trgatev je že za nami, tudi pozne so že opravljene. Toda na trti še čaka grozdje za jagodne izbore in ledeno vino. Ko bo mošt že zdavnej odvrnil in bomo pili že pravo vino, bo še na prenekaterem trsu čakal grozd za posebno trgatev. Torej ima to opravilo kar dolgo sezono. Prav je tudi, da si sicer nekoliko osvežimo spomin v zvezi s sodobno trgatvijo. Ta je ob nostalgčnih spominih na romantične čase starih trgatev že kar zapostavljena. Zato je prav, da si nekoliko pojasnimo pomene nekaterih stereotipov in opozorimo na nujnost njihovih sprememb. Začnimo kar z imenom trgatev.

Vsakomur je namreč jasno, da v vinogradu ob trgatvi ne trgamo vina, temveč grozdje. Pa še tega nihče več ne trga, temveč ga skrbno odrežejo od trsa in položijo v posodo. Od tod tudi izraz bratva iz krajev, kjer so grozdje brali in ne trgali. Zato bi bilo morda najbolj smotno, da bi za trgatev v vinogradu rekli, da brači ali trgači grozdje obirajo, podobno kot jabolka ali hruške...

Seveda pa v življenju ni vse enoznačno. To, da v vinogradu ločujemo grozdje od trsa in ne vina, namreč drži le delno, kajti brez grozdja tudi vina ne bi bilo. Vinogradniki in vinarji vedo, da se zgodba o vinu začne že v vinogradu in ne šele v kleti oziroma v sodu. A tudi sod je že marsikje spodrinila cisterna iz nerjavečega jekla...

Že prej smo rekli, da se zgodba o vinu začne že v vinogradu. Če bi radi imeli mošt za predelavo v peneče vino, nastopi tehnološka zrelost grozdja pred polno zrelostjo, ker moramo imeti osnovno vino z nizko alkoholno stopnjo. Tehnološka zrelost za vrhunska mirna vina pa napoči vedno po polni zrelosti.

Bogata zgodovina stiskalnic

Vsem tem postopkom so prirejene tudi sodobna tehnologija oziroma naprave za predelavo grozdja. Ob tem je zanimiv kratek skok v zgodovino stiskalnic. Najprej so ljudje teptali grozdje z nogami, zato so takemu načinu, ki so ga poznali v Gruziji, Armeniji in Egiptu, rekli »cepetaška«. Toda že Egipčani so razvili torzijsko stiskalnico: v nekakšno vrečo so dali grozdje, nato pa so jo na dveh koncih z vrtenjem stiskali. Že Karel Veliki je bil proti teptanju grozdja z nogami, češ da je nehygiensko, naši očaki na Krasu pa še vedno trdijo, da ni boljšega terana od tistega, ki ga dobimo iz refoška, steptanega pod nogami mladih deklet...

Rimljani so izumili stiskalnico, ki je delovala na enakem principu kot velike stare lesene »preše« z vijakom in kamnom. Potem so se počasi razvile nizkotlačne stiskalnice, nato hidravlične, pa take s kolenom in vrsta drugih, vse do najsodobnejše tank stiskalnice z opno.

Mošt, kostanji in lectovo srce

Martinovo v Laškem je bilo več kot le vesel dogodek - Tridnevno praznovanje je privabilo v mesto številne obiskovalce - Okrog tisoč ljudi na Martinovem sejmu

Za cerkvenimi zidovi v laški fari je bilo Martinovo vselej pomemben jesenski praznik.

Najprej so se zavrteli člani folklorne skupine iz Rečice, potem pa so pete zasrbele še marsikateri gledalca.

TRTA ŽIVLJENJA

Slovenija, vinorodna dežela

Piše: Drago Medved

Učenke in učenci Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje so pripravili pestro razstavo za martinovanje značilnih jedi.

Martinovanja na Celjskem

V Celju je bilo največje martinovanje v trgovskem centru Interspar.

novi tednik
vedno z menoj!

Martinovo je jesenski pust

Brez mošta oz. novega vina ni šlo na prikazu starih obrti in običajev v Šmartnem ob Paki.

Stojnic ni bilo veliko, vendar so bile dobrote na njih izvrstne.

Pirševo veselje pred martinovim

Pred petimi leti so se odločili za turistično kmetijo

Jože in Milena Pirš z Zdol nad Kozjem pričakujeta letošnje martinovo z velikim veseljem. Vinska letina je dobra, kakovostna ter obilna. Pridelala sta nad sedem tisoč litrov belega ter približno tisoč litrov rdečega vina, hkrati pa beležita peto obletnico odločitve za turistično, izletniško kmetijo. Prve v osrčju Kozjanskega.

Na romantične Zdole vodijo asfaltne poti iz Kozjega, Lesičnega ter z Buč. Okrog razgledne Pirševe kmetije, ne daleč od vinskega Virštanja, se širijo bogati vinogradi s kar 7500 trsi. Med belimi sortami imajo Pirševi laški ter renski rizling, zeleni silvanec, char-

donay, muškat otonel, traminec in šipon, med črnimi pa modro frankinjo ter žametno črnino. Gosti turistične kmetije najbolj cenijo bela vina, le Korošci in Primorci dajejo prednost črnim. Na Zdole prihajajo ljudje z vseh koncev Slovenije, pa tudi Italijani ter Nemci so že bili tukaj. Ob delavnikih prihajajo poslovni partnerji Monta, Dekorja, mestinjskega Bohorja ter Steklarske šole iz Rogaške Slatine, za konec tedna pa organizirani izletniki. S Celjskega je veliko gostov s Polzele ter iz šentjurskega okolice, v samem Celju pa Zdole šele odkrivajo. Sicer pa je tudi precej individualnih gostov. Nekateri pridejo sprva kot poslovni partnerji, nato pa pripeljejo še svo-

Prikaz »prešanja« jabolčnika v Šmartnem.

ZGODBE IZ DOMOZNANSKE KAMRE

Okrogla miza o dr. Avguštinu Stegenšku na Evropskih dnevih kulturne dediščine na Vrhu nad Laškimi leta 2005. Predavatelji: umetnostni zgodovinar Matija Plevnik, msgr. dr. Stanislav Lipovšek, umetnostni zgodovinar Franci Pečnik, konservatorica dr. Mateja Golež, arhitekt Janko Rožič.

Dr. Avguštín Stegenšek (1875–1920), začetnik slovenske umetnostne zgodovine (4)

Stegenškova domačija v Tevčah 32, ki jo je zgradil Avguštinov oče Andrej. Stavbni in likovni detajli dokazujejo visoko strokovnost in pretanjen estetski čut gradbenih mojstrov.

O Stegenškovi domačiji, ki je ni več ...

Na simpoziju Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva leta 2005 v Mariboru je bil predstavljen pomen Stegenška za slovensko umetnostno zgodovino, opozorjeno je bilo tudi na skrb vzbujajoče stanje njegove domačije. Sprejeta je bila pobuda preučitve možnosti za njeno ohranitev. Kljub številnim prizadevanjem je bil še en biser kozjanske arhitekture za vedno izgubljen. O njenem obstoju pričajo danes le fotografije, strokovni članki ter spomin na svojemu poslanstvu predanega duhovnika in

pionirja slovenske umetnostne zgodovine.

Za tradicionalno gradnjo na Kozjanskem so značilne zidava z lesom in s kamnom, izdelava apnenih ometov, uporaba slamnate kritine in priprava barvnih opleskov iz apna ter naravnih pigmentov. Po vsem tem se Stegenškova domačija ni prav nič razlikovala od podobnega tipa hiš, ki so prepoznavne v tem prostoru. Njena posebnost je bila v stavbnih in likovnih detajlih, ki so bili odraz mojstrskih znanj zidarjev, tesarjev in pleskarjev ter so kazali na naročnikovo dožemanje bivanjske kulture.

Tomaž Majcen,
Muzej Laško

Rubriko pripravlja
Osrednja knjižnica Celje.

Marie NDiaye: Tri močne ženske

V svetu moških

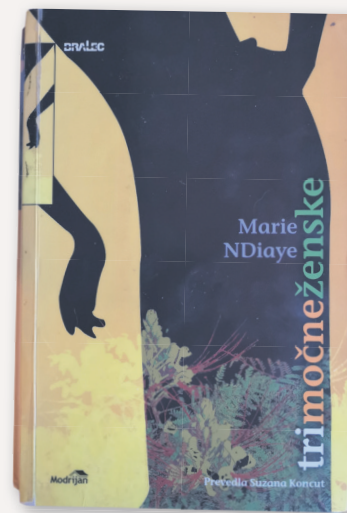
V vseh okoljih, kjer se ljudje srečujejo s težkimi življenjskimi razmerami, so te za ženske še posebej neusmiljene, pa naj so še tako močne in neupogljive. Zlasti zadnja zgodba, ena od treh v romanu, jasno pokaže, kaj pomeni biti ženska v razmerah, kjer si sama brez moža ne more zagotoviti preživetja.

Prva zgodba pripoveduje o Norah, izobraženi ženski, ki živi in dela kot odvetnica v Parizu. Večino življenja je preživela z materjo v Franciji, saj je njen tiranski oče nekaj let po rojstvu njenega brata Sonyja vzel otroka in se vrnil v svojo domovino v Afriko. Mami je ves čas obljubljal, da se bodo kmalu spet videli, a leta so minevala in brat je odrasel. Nekega dne Norah dobi očetov klic, da jo nujno potrebuje. Odpotuje v Afriko in podoživi vse travme otroštva. Ugotovi, da je brat v zaporu, saj naj bi umoril zadnjo očetovo ženo, za katero se izkaže, da je bila bratova ljubica in da je imel z njo dvojčici. Kaj je res in kaj ne, skuša razvozlati v pogovorih z očetom in bratom, ki naj bi mu pomagala na sodišču. Nekaj dnevnih obiskov pri očetu se tako raztegne precej dlje in tudi njeno življenje se s tem spremeni.

Drugo zgodbo pripoveduje Rudy, Francoz, poročen z Afričanko Fanto. Spoznala sta se v njenem rodnem Senegal, kjer je ona še imela službo profesorice bogatih otrok, on pa je prav tako poučeval. A zaradi incidenta s svojimi dijaki, ki so izvedeli, da je njegov oče pred leti umoril svojega služabnika, se je Rudy odločil za vrnitev v Francijo in Fanta je šla z njim. Tam je on le še nesrečen in neuspešen prodajalec kuhinj s premajhno plačo, ona pa nima službe in njeno veselje je le skrb za sina. Rudy je prepričan, da je storil napako, ko je Fanto pripeljal na francosko podeželje, zato se počuti krivega in je poln zagrenjenosti ter sumničeni, da ga Fanta vara. Pri tem ga še podpihuje njegova mama, ki ji ni bil nikoli všeč sinov izbor žene.

Tretja zgodba je še posebej aktualna, saj pripoveduje o novodobnih iskalcih boljšega življenja, ki se odpravijo proti Evropi. Mlada Afričanka Khady je živela srečno z možem, ki je bil dober in prijazen. A po treh letih še ni uspela zanositi. Ko se nekega dne mož zgrudi in umre, spozna, da se bo njeno življenje povsem obrnilo. Brez sorodnikov je in njegova družina jo sicer sprejme za kratek čas, nato jo pošlje na pot proti Franciji, kjer naj bi se pridružila daljni sorodnici Fanti, za katero domnevajo, da kot profesorica odlično zasluži. Khady naj bi jim tako vrnila denar, ki so ji ga dali za na pot. A stvari se ne odvijajo po načrtu, tragično potovanje z drugimi ilegalnimi prebežniki je ne pripelje nikamor.

Mojstrski preplet pripovedovanja o dogajanju in premišljevanju glavnih junakov in junakinj potegne bralca v manj znan svet afriške in tudi naše resničnosti. TC

O avtorici

Marie Ndiaye (1967) je francoska pisateljica senegalskih korenin. Pri sedemnajstih je objavila svoj prvi roman. Na Sorboni je študirala jezikoslovje. Za roman *Rosie Carpe* si je prislužil nagrado Femina, za roma *Tri močne ženske* pa je leta 2009 prejela Goncourtovo nagrado. Piše tudi kratko prozo, otroške knjige in dramska besedila.

260 let župnije sv. Martina v Šmartnem v Rožni dolini

Cerkev, ki stoji na vzpetini sredi vasi, je prvič omenjena leta 1335: bila je gotška, imela je obokan prezbitერი in ravno krito ladjo. Župnija je bila kot vikariat ustanovljena leta 1760 s posredovanjem goriškega nadškofa Mihaela Attemsa

Navedbe o prvotni cerkvi sv. Martina (1335) zasledimo že v krškem škofijskem vizitacijskem protokolu iz leta 1567. Novo cerkev so na pobudo in s sredstvi župljanov zgradili

leta 1856, ko je bil v Šmartnem župnik Kajetan Schwarzl. Posvetil jo je škof Anton Martin Slomšek, ki je cerkvi daroval oltarno sliko sv. Martina dunajskega profesorja Ivana Kleina. Nad glavnih vhodov v cerkev je napis – kronogram: paroChlanl sanCtI MartInl ploferVoreInCltatl, tVotorIs Volstas aeDeseXstr VxerVnt, ki v prostem prevodu pomeni: »Župljani sv. Martina so iz pobožnosti in hvaležnosti do Boga zgradili to svetišče.«

Na območju celjske škofije so svetemu Martinu posvečene cerkve še v Laškem, na Ponikvi pri Šentjurju, v Sromljah pri Brežicah, Šmartnem ob Dreti, Šmartnem ob Paki, na Teharjah, v Trbovljah in Velenju.

Vir: Trobec, M. Šmartno v Rožni dolini od davnih do današnjih dni, 2003, str. 63; <https://revija.ognjisce.si/izvsebine/priloga/9392-sveti-martin-na-slovenskem>

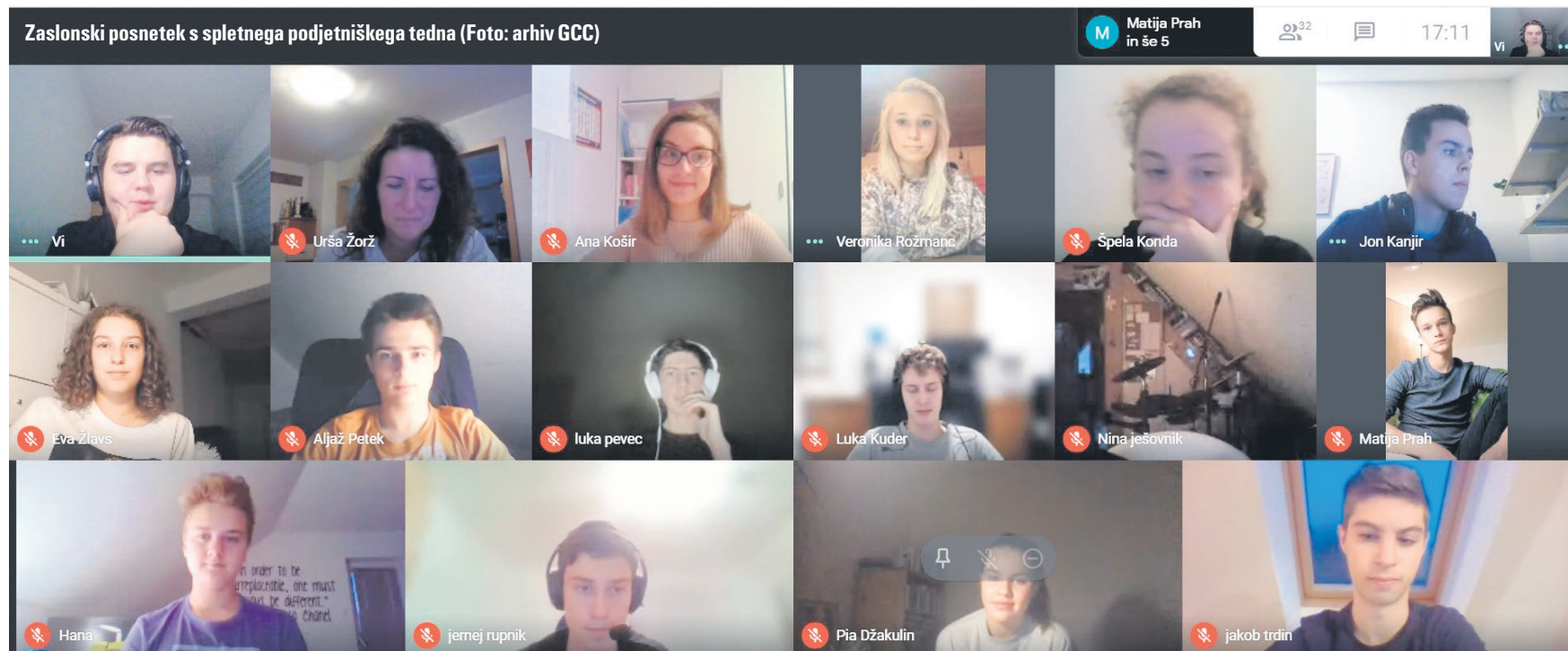
Rubriko pripravlja: Domoznanski oddlek Osrednje knjižnice Celje, info: srecko.macek@knjiznica-celje.si, medijski pokrovitelj: Novi tednik, vir: www.kamra.si, Album Slovenije – osebni spomini 20. st.

ALBUM S CELJSKEGA – OB PRAZNIKU SV. MARTINA (11. NOVEMBER)

Šmartno v Rožni dolini.
St. Martin im Rosental.

Razglednica Šmartnega v Rožni dolini, ok. 1910. Hrani Osrednja knjižnica Celje.

Podjetniške jesenske počitnice na GCC

Na Gimnaziji Celje – Center (GCC), eni od razvojnih šol ESS projekta Podvig (podjetnost v gimnazijah) in šole koordinatorke strateškega partnerstva programa Erasmus + YESSS (Young Entrepreneurs at Secondary Schools), odgovarjajo na izzive aktualnega časa in vedno bolj nepredvidljive prihodnosti trga dela. Zato poudarjajo razvoj mehkih veščin dijakov, ustvarjalnosti, podjetnostnih kompetenc, timskega dela in voditeljstva v najširšem pomenu te besede zlasti s povezovanjem formalnega in neformalnega izobraževanja. V šoli v tem šolskem letu pripravljajo več kot 70 obšolskih dejavnosti in projektov, ki so večinsko prilagojeni tudi za aktualne razmere pouka na daljavo.

Že drugo leto zapored so bili na GCC uspešni na javnem pozivu šolam za dodelitev spodbud za razvoj ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti med mladimi. Poziv je objavil Spirit, javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije,

tujih investicij in tehnologije, ki deluje pod okriljem gospodarskega ministrstva. Uspešno so pridobili sredstva za izvajanje podjetniškega krožka GCC Start Up, ki v šoli deluje že šesto leto, a tudi za organizacijo podjetniškega konca tedna, ki se je v duhu aktualnih razmer preselil na splet pod imenom GCC Start Up Your Life in s številnimi spletnimi delavnicami med 23. in 30. oktobrom postal kar podjetniški počitniški teden.

Podjetniški teden je vodila ekipa treh mladih podjetnih duš (mentorja podjetniškega krožka na GCC Luke Srbiča, mlade podjetnice in nekdanje dijakinje GCC Maje Kosi, industrijske oblikovalke in mlade podjetnice Veronike Rožmanc) in dveh izkušenih podjetnikov (Josea Antonia Moralesa, podjetjetje Skrivnostni otok, in Urše Žorž, Eventio). Mentorji so skupino 34 dijakov od 1. do 4. letnika vodili in usmerjali skozi vse korake: od iskanja ideje do pisanja poslovnega načrta

in poslovnega govora (pitcha). Mentorica Veronika Rožmanc je o konceptu razgibanega tedna zapisala: »Učenje ni nujno prijetno, dokler k njemu ne pristopimo prijazno. Izobraževanje ni nujno učinkovito, dokler ni sročeno. Samo znanje ni dovolj za doseganje sanj, če ni prežeto z optimizmom. Širjenje znanja in razgledanosti preraste v globlje poslanstvo, ko podajanje znanja postane široko dostopno vsakomur, ki je željan znanja in se je pripravljen učiti. Našo ekipo sestavljamo štirje

mladi podjetniki, polni pozitivne energije in skrbi, da naši mentoriranci združijo prijetno s koristnim in od našega spletnega druženja odnesejo veliko več kot podjetniško znanje.« Luka Srbič je ob koncu podjetniškega tedna dodal: »Vsi, tudi mentorji, smo se naučili veliko. Dijaki so predvsem izkoristili prednosti spleta in spletne izvedbe, saj so imeli tako še več časa za delo pri svojih projektih in predstavah. To se je izkazalo za zelo dobro, saj so bili rezultati podjetniškega tedna nadpovprečni. Poleg vsega znanja in novih poznanstev me najbolj veseli, da so vsi našli delček sebe v podjetništvu ter zakorakali v svet podjetništva s pogumom ter z velikimi ambicijami. Vsi mentorji jim želimo veliko sreče in predvsem vztrajnosti.«

Na GCC bo podjetnost tudi v času dela na daljavo ostala pomemben del (ob)šolskih dejavnosti. Poleg krožka načrtujejo še en podjetniški konec tedna v drugi polovici šolskega leta, posebne delavnice za dijakke 3. letnikov, ki so vezane na karierni program, ki ga izvajajo v šoli, zelo intenzivno se nadaljuje tudi delo v Erasmus + programu YESSS, kjer je cilj priprava praktičnega e-priročnika za srednje šole o vključevanju podjetnostnih kompetenc v učne načrte in obšolske dejavnosti. Na GCC bodo prihodnje leto sodelovali tudi v mednarodnem Erasmus + projektu Make sense, ki v ospredje postavlja socialno podjetništvo.

GD

Obeležje ob obletnici

Vojašnica v Celju letos zaznamuje sedmo obletnico poimenovanja po generalu in narodnem heroju Francu Rozmanu Stanetu. V ta namen so pripadniki 72. brigade v okviru spominskega parka v vojašnici uredili prostor in postavili spomenik Francu Rozmanu Stanetu.

Vojašnica v Celju ob poimenovanju ni imela spominskega obeležja. Pripadniki so se pretekla leta trudili pridobiti spomenik, ki bi izkazoval Rozmanovo pomembnost za slovenski narod in krepil kolektivni duh v vojašnici. Primeren spomenik je stal na območju vojašnice v Mariboru. Izdelal ga je zdaj že pokojni kipar Miroljub Kostić Kole iz Negotina, ki je diplomiral na beograjski akademiji upodabljačih umetnosti, leta 1974 pa je služil vojaški rok v Mariboru.

Premik več kot tri metre visokega betonskega spomenika je na začetku predstavljal skrb in izziv, vendar sta se prevoz in postavitve na novo mesto končala uspešno in brez poškodb. Spomenik bo tako v vojašnici izkazoval spoštovanje do lastne preteklosti in negovanje tradicije za prihodnje rodove.

Odkritje spomenika v Celju je bilo načrtovano za 7. november ob 76. obletnici smrti Franca Rozmana Staneta, udeležili pa bi se ga tako pripadniki Slovenske vojske kot tudi povabljeni gostje iz civilnega okolja. Slovesnost je zaradi preventivnih ukrepov proti širjenju covid-19 prestavljena na 27. marec, na obletnico rojstva Franca Rozmana Staneta.

ALEKSANDRA FERLEŽ
Foto: Luka Mitrovič

Prenosni računalniki za učence

Razmere v državi, ko nas vse skupaj omejuje in stiska koronavirus, so tudi Rotary klubu Celje omejele delovanje – to so redna srečanja ob ponedeljkih, ki so izjemnega pomena za povezovanje članov ter snovanje idej dobrotelnega značaja. Hkrati so nas te razmere spodbudile k iskanju drugačnih pristopov k dobrotelnim akcijam.

Novi predsednik Rotary kluba Celje, ki je z novo ekipo prevzel vodenje iz rok Mance Kragelj, je Uroš Rošar, ki nadaljuje tradicijo predsednikov kluba, v katerem je vedno zelo živahno in veliko humanitarne dejavnosti.

Rotary klub Celje je tretji najstarejši rotary klub v Sloveniji, njegovih petindvajset članov je del sto petnajst let stare mednarodne človekoljubne organizacije, ki ima po svetu kar milijon dvesto tisoč članov rotarijcev.

Poleg velikih mednarodnih projektov, kot je izkoreninjenje otroške paralize v Afriki, kar je po nekaj desetletjih truda uspelo rotarijem po celem svetu, se trudimo delovati predvsem lokalno. Tudi v našem klubu smo ponosni, da smo pomagali v tej veliki človekoljubni akciji, čeprav se zavedamo, da je najbolj pomembno odzivanje na številne težave in potrebe prav v lokalnem okolju.

V minulih letih smo izvedli veliko uspešnih projektov, s katerimi smo pomagali ljudem z nabavo številnih medicinskih aparatov za SB Celje v vrednosti več deset tisoč evrov, v večletnem sodelovanju s Centrom Sonček Celje smo obnovili njegove prostore in nabavili kombi za prevoz otrok, pomagali smo pri prenovi strehe Gledališča Zarja Celje, štipendirali nadarjene mlade glasbenike in športnike ter zbirali drugo potrebno pomoč oziroma pomagali socialno ogroženim (starejšim osamljenim ljudem, otrokom ...). Že leta redno sodelujemo z brezdomci, z Domom ob Savinji (brezplačna pravna pomoč za varovanje doma) ...

V rotarijskem letu 2020/21, ko so ljudi še dodatno prizadele in jih žalostijo tegobe, povezane z novim koronavirusom,

bomo člani dejavnosti usmerili predvsem k lokalnemu delovanju, akcije bomo izvajali tudi s prijateljskima kluboma Veles v Makedoniji in Biedenkopf v Nemčiji.

Tik pred koncem jesenskih počitnic smo kupili in otrokom OŠ Hudinja podarili štiri nove prenosne računalnike ter štiri spletne kamere za otroke, ki sicer imajo računalnike, a nimajo možnosti video povezave.

Kot v preteklih letih bomo tudi v prihodnje štipendirali nadarjene glasbenike v Sloveniji in tujini, pomagali brezdomcem, obiskali in obdarili starejše, materski dom in v prazničnih dneh obdarovali otroke.

Že med počitnicami smo sredstva ob pomoči prijateljskega Rotary kluba Biedenkopf iz Nemčije namenili Društvu Materina dušica za otroke – Mala hiša Pilštanj. V decembru 2020 bomo organizirali dobrotelno stojnico v Celju, pozimi dobrotelno gledališko predstavo, spomladaj krovni dogodek – koncert naših

štipendistk, ki bo namesto tradicionalnega plesa v Narodnem domu letos izjemoma organiziran na prostem.

Maja prihodnje leto bomo ponovno združili moči z organizacijo že 8. dobrotelne tržnice – kjer se združimo v dobrem namenu prav vsi humanitarni klubi, ki delujemo v mestu in širši okolici. Zbrana sredstva bodo namenjena socialno ogroženim.

Ob dobrotelnih projektih bomo izvedli pet spletnih strokovnih predavanj s predavatelji s področij umetnosti, znanosti, prava, religije in humanitarne, na katere so poleg članov vabljeni tudi drugi obiskovalci.

Poslanstvo vseh rotarijcev po svetu je služiti skupnosti in tudi celjski rotarijci bomo naredili vse, da bomo lahko ljudem z iskreno pomočjo osmislili življenje ter jim podarili nekaj veselja. Rotary odpira prilike!

MARIJANA KOLENKO,
stiki z javnostmi v Rotary klubu Celje

Ste slišali kako dobro šalo? Pošljite nam jo na Novi tednik, Prešernova 19, 3000 Celje in če se bo tudi nam zdela smešna, jo bomo objavili.

- V depresiji**
Žena je v depresiji. Kupila si je obroč za hulahop, da bi ga vrtela in vadila, pa ji je ravno prav ...
- Težko delo**
Poklical sem prijatelja in ga vprašal, kaj dela. Odgovoril je: »Izvajam vodno-toplotno obdelavo keramike, aluminija in jekla v izrednih razmerah.« Kasneje sem ugotovil, da je pomival posodo pod ženinim nadzorom.
- Po svoje**
»Janezek, kako dela motor?«
- »Ali lahko povsem s svojimi besedami?«
»Seveda!«
»Bruummm, bruummm.«
- Izgubljeni**
»Ati, našel sem deset evrov.«
»Si prepričan, da jih je nekdo izgubil?«
»Seveda, gledal sem, kako jih išče ...«
- Poljub**
Dekle fantu: »Dovolila ti bom, da me boš poljubil tam, kjer me ni še nihče.«
»In kje je to?«
»Na Tajskem.«

Prodam drva, 50 eur/kubik.
Ne vem, čigava so, vem pa, kje so.

Jbg..moram!

Pozabo sem, da so zaprte občine, pa sn reko ženi, da sem bil na pijači v Duplexu.

Raziskave so pokazale, da vsak tretji slabo spi.

RES JE!

Ne vem, zakaj se bojiš? Saj sva prijatelja na Facebooku!

Rekli so s toplo vodo in z milom, ne z varikino.

Mir daj!

Ko se ti ena vrata zaprejo, se ti druga odprejo...
Vem, ker sem imel yugota...

Oven

V soboto stopi vaš vladar Mars po daljšem času v direktno gibanje, kar bo sprostito marsikatero blokirano situacijo. Vse se bo začelo odvijati pospešeno. Čutili boste, da se bliža uresničitev vaših načrtov. Partner vas potrebuje, ne pustite ga na cedilu, drugače vam lahko močno zameri. Očitek, da ste že predolgo nezainteresirani, je mogoče celo resničen, razmislite.

Bik

Vaša vladarica Venera, ki potuje po romantični tehtnici, vas v neki situaciji ne bo pustila ravnodušnih. Mogoče trenutno preveč pričakujete, saj premalo dajete. Razmislite o tem, odgovor vas lahko najde nepripravljene. Bližnji sorodnik vas bo prijetno presenetil. Nepričakovan obisk vas bo sicer spravil v slabo voljo, vendar bo na koncu vse dobro. Veselili se boste poti, ki je pred vami.

Dvojčka

Merkur v škorpionu vas bo naredil zelo zanimive, celo skrivnostne za okolico. To bo nenavadno ob poplavi podatkov, ki jih boste pripravljene povedati. Vendar bo vse skupaj izpadlo drugače od načrtovanega. Dobili boste sporočilo, ki ga boste veseli, saj vam bo dokončno razjasnilo neko zadevo iz preteklosti. To vam bo predstavljalo neke vrste utrditev in temelj za naprej.

Rak

Vaša vladarica Luna se bo v nedeljo ponovno začela debiliti proti prvemu krajcu. Njen cikel predstavlja tudi za vas čas novega ciklusa delovanja, nove rasti. Dobro razmislite, v katero smer želite iti, in naredite dober načrt. Negativne misli bodo le še preteklost. Največ pozornosti usmerite v čustveno in ljubezensko življenje, ker se bodo stvari dogajale v skladu s pričakovanji.

Lev

Sonce, vaš vladar, ki potuje po znamenju škorpiona, močno aktivira čustveno energijo. Na trenutke še sami ne boste vedeli, kaj želite doseči, hoteli boste vse ali nič. Sklepanje kompromisov bo prava muka, vendar bo prav to nujno. Ukvarjali se boste s svojimi čustvi. Želeli boste prebiti blokado, ki se lahko pojavi. Na poslovnem področju vas čaka precej naporno obdobje.

Devica

Intuicija bo izredno močna, vendar bo večji del časa sprta z logičnim razmišljanjem. Tako boste v precepu, ali poslušati srce ali pamet. Potrudite se za srednjo pot, ki bo najboljša možna izbira, vendar ne čakajte (pre)dolgo. Preplavljal vas bo občutek slabe vesti, saj boste težko dali od sebe tisto, kar ste obljubljali. Ne jezite se zaradi zamude, na koncu bo vse dobro.

Tehtnica

Če ste menili, da je zgodba končana, se motite, šele začenja se. Mogoče scenarij ne bo čisto v skladu z vašimi pričakovanji, zato se prepustite, da vidite, kam vse skupaj vodi. Pred vami je povsem drugačno obdobje, v katerega se boste lahko vživeli. Izkušnje bodo zelo dragoceno vodilo pri vsem, kar boste počeli. Pričakujete lahko lep napredek, kar vas bo dodatno motiviralo.

Škorpion

Več planetov v vašem znamenju je voda na vaš mlin. Veliko vprašanj je odprtih, še sami ne boste vedeli, kako se obrniti, da bi vse naredili prav. Znanka vam zavida, najbolje je, da spregledate njeno negativnost. Tokrat resnično ne boste dojemljivi za impulze iz okolice. Zavedali se boste svojega bistva in sledili svojim smernicam. Naj vas tudi tokrat vodi notranji glas.

Strelec

Od nedelje popoldne do torka do popoldanskih ur bo Luna potovala po vašem znaku. To vam prinaša veliko dinamične energije, zato dobro razmislite, kaj želite. Spremljala vas bosta optimizem in dobra volja. Kaže se manjša izguba in mogoče še prepir. Slednjemu se lahko z malo preudarnosti izognete. Zavedati se morate, da ne smete energije izgubljati zaradi malenkosti.

Kozorog

V torek od poznega popoldneva boste gostili Luno. Zlasti sredine jutranje ure bodo odlične za opravljanje pomembnejših zadev. Situacija se bo razrešila, samo malo potrpljenja potrebujete. Treba se bo zanesti nase, šele potem glejte na druge. Nekdo komaj čaka, da naredite napako, vendar je ne boste storili. Točno vam je znano, kdo je za vas in kdo proti vam.

Vodnar

Vse se bo vrtelo okoli zabave, ki jo boste načrtovali. Goste boste tokrat izbirali resnično skrbno in takšne bodo tudi vaše priprave. Tokratno praznovanje bo potekalo na drugačen način, kot ste ga vajeni. Obeta se novo vznemirljivo znanstvo. Od vas je odvisno, ali se bo vse skupaj razvilo v nekaj več.

Ribi

Včasih imate občutek, da živite v vzporednem svetu in da lahko dogajanje spremljate prisotni, vendar odmaknjeni iz tega sveta. Vaša bujna domišljija dodaja še cel nabor dogodkov, ki niso nikjer načrtovani. Na vsak način bi se radi približali nekomu, vendar še ne veste, kakšen način bi ubrali. Prepustite se času in dogodkom, saj se bo priložnost pokazala sama od sebe.

HOROSKOP JE PRIPRAVILA ASTROLOGINJA DOLORES.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana**.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265, 090 64 30** in na Facebookovi strani **Dolores Astro**.

Cena 2,19 EUR/min

Nagradna križanka

3K

AMERIŠKA
VESOLJSKA
LADJA

VOJ. VOZ S
KONJSKO
VPREGO

AMERIŠKI
GLASBENIK
TURNER

DOKTOR

PISATELJ
GOMBAC

PREDUJEM

SPOROČILO,
OBVESTILO

NEKDANJA
HUMORIST-
KA PUTRIH

PREBIVALCI
ABIDŽANA

KROVEC
(VZHODNO)

VPREŽNI
DROG
KMEČKEGA
VOZA

LILI
NOVY

ANGLEŠKA
PEVKA
STANSFIELD
PAULA
ABDUL

AMERIŠKI
IGRALEC
(BILLY)
PLESNA
PRIREDITEV

NEKDANJ
AVSTRUSKI
SMUČAR
RAICH

LETOVIŠČE
PRI KOPRU

VRSTA
MOBILNE
TELEFONJE

PARNA KOST
MEDENICE
V DIMLIJAH

VLADAR V
TETRARHIJI

BREZALKO-
HOL. PIJAČA
IZ RADENSKE

NEKD. NEM.
SMUČARSKI
SKAKALEC
WEISSFLOG

B. JURCA:
...
POMARANČA

AVTOR TRI-
LOGIJE BO-
BRI (JANEZ)
HRV. PEVKA
DOLEŽAL

ZEMLJEVID

ANGLEŠKI
PLEMIŠKI
NASLOV

INGOLIČ:
DEČEK Z ...
IMENOMA

KDOR MIRI,
POMIRJA
NEKD. KIT.
POLITIK
ZEDONG

FR. PISATELJ
IN FILOZOF
SREDIŠČE
VRTENJA

KONCEN-
TRACUSKO
TABORIŠČE
(POG.)

ZADNJI
ZGORNJI DEL
OBUVALA
MILANSKI
NOG. KLUB

SREDSTVO
ZA IZPIRANJE
SLOVENSKE
PEŠNIK
FRITZ

PRJATELJI
(ŠP.)

VRTEČI
SE DEL
MOTORJA

GROBO ORI-
ENTALSKO
SUKNO
DRUGA OB-
LIKA GENA

TEKSTOPIŠ-
KA BUDAU
MI2: MOJA
TETA ...

ANCONA
TIP ITALI-
JANSKEGA
AVTOMOBILA

FAKULTETA
ZA GRADB.
IN GEODEZ.
CITROËNOV
AVTO

MLADENIČ
(STAR.)

ELEK. POŠTA
(ANG.)
OBVOZNA
CESTA

NAPO-
LEONOV
OTOK

MITOLOŠKO
BIVALIŠČE
UMRLIH

ANGLEŠKI
PEVEC
(BILLY)

IZGUBA
ZAVESTI

AKTINIJ

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9

13

5

4

6

15

19

20

21

22

23

8

17

10

3

18

12

16

7

14

11

1

2

9</

